

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XLIV

КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ — 1995 — APRIL-MAY-JUNE

Ч. 430

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Ihor J. Lysyk,
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko,
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. Y2A 6X3

В США:

Головний представник

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Pawlo Prokopenko,
75 Kennedy Circle
Rochester, N.Y. 14609

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S.W.
Cleveland, Ohio 44144

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association -- ODUM

Голова ЦК: М. МОРОЗ

Редагує колегія:

редактори — Л. Ліщина,
В. Родак, О. Харченко;
члени — Ю. Криволап, А. Лисий,
Л. Павлюк, О. Пошиваник.

In USA -- Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: M. Moroz

Адміністратор Зіна Корець
Тел. (416) 763-3422

100 The East Mall, Unit 10,
Etobicoke, Ontario, M8Z 5X2

Це число редагував Олександр Харченко.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні. 25.00 доларів

Ціна одного примірника: 2.50 дол.

В Австралії 17.00 дол. (австрал.)

Ціна одного примірника: 2.00 дол.

В Англії і Німеччині 18.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 2.05 дол.

В усіх інших країнах Європи 17.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 1.70 дол.

В усіх країнах Південної Америки 15.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 1.25 дол. (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові марки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 65 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати на адресу:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Антологія "Молоде Вино": Ігор Андрущенко, Юрій Бедрик, Поліна Галенко, Руслан Фуфалько; Микола Луговик, Ганна Черинь, Катерина Квітчаста, Раїса Одокієнко. Проза: М. Вірний — Дзвони дзвону севастопольського, К. Роговський — Проф. доктор Іван Пулюй, Юрій Сорока — "Свобода. Перша п'ятирічка.", Людмила Коханець — "Хрещатик" на берегах Атлантики і Дніпра, В. Савченко — Чи мали українці військово-морський флот, К. Квітчаста — Крило печалі і щастя птах, А. Шум — Кров сильніша чим ворог, О. Семенюк — Оселя "Україна", О. Х. — Одумівська Зустріч '94, В. Родак отримала журналістичну нагороду, Візит Л. Кравчука в Торонто, Виставки П. Лопати і Є. Буянової, В. Бер — Новий розваговий майданчик, Ліда Палій — Виставка канадських книжок в Києві, Осип Зінкевич — Видавництво "Смолооскип", д-р І. Кобрин — Родинне свято — Петрусеви Лисик 1 рік, Звернення КТПР, О. Полець — І знову час писанок, О. Х. — Весільні дзвони Григорія й Джанис в Оттаві.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Євгенія Буянова — "Віра". Текст на сторінці 37.

АНТОЛОГІЯ ПОЕЗІЇ "МОЛОДЕ ВИНО"

В Києві, у Видавництві "Смолоскип" 1994 року вийшла друком антологія поезії "Молоде вино". Створення антології пов'язане з діяльністю Творчої Асоціації "500". Протягом 1993 року вона організувала в Києві серію поетичних вечорів під спільною назвою "Молоде вино", на які були запрошені автори з наймолодшого покоління. Крайні твори були включені до збірника. Пізніше до нього увійшли й інші молоді поети з різних регіонів України та з-за кордону. Антологія має свою стилістику, у ній зібрані твори поетів до певної міри схожі за способом світосприйняття і напрямком естетичного експериментування. Хоч поза "Молодим вином" лишилося велике коло безперечно цікавих особистостей і вартісних поезій, ці два десятки добірок можна вважати есенцією новітнього молодіжного літературного процесу в Україні.

Виданням антології "Молоде вино" видавництво "Смолоскип" започатковує серію книжок молодих українських авторів.

Для ознайомлення наших читачів з літературним процесом сучасної України пропонуємо декілька поезій з антології "Молоде вино". — Ред.

Ігор АНДРУЩЕНКО

ЖУРА

Прийдеш чи не прийдеш:
Гадаю на пелюстках троянди,
Подарованої іншою.

Вчусь у прибою:
Що напишу,
Поволі стираю.
Море — гарний вчитель того,
Як забувати і водночас пригадувати.

Юрій БЕДРИК

ЄВА

Садам також справдавна сниться сад
З ласицями, що в'ються в насолоді,
Там віщий птах не вкаже слав і знад,
Та янгол там чомусь уже на вході.

То сад, ізвідки вигнано сади,
Немов тебе із тебе, як із саду.
А джерело, вподібнене свічаду
Надбитому, нагойдує: "Дійди".

І обрис твої у кожній скалці скла
Воскреслого — скрадає інші очі:
Одні регочуть, інші цезнуть в клоччі
Падінь, пожеж, ножів. Але числа
Тобі немає. Ти вже відійшла.

Чи: віднайшла. Себе серед води
В струмках планет не знаючих параду.

І бачиш, як до втраченого саду
Тут моляться опівночі сади...

1993

Поліна ГАЛЕНКО

Ти дарував мені вві сні
Велику гілку чорного пасльону,
Солодкого, з гірчинкою прокльону.

Ти дарував мені вві сні
Колючу гілку лісового глоду,
Блискучого, як очі в непогоду.

Рясного терену приніс в долонях —
Та терпкість засудомлила у скронях.

Чому такі терново-сині сні?
І жодного — про білий цвіт весни.

Листочком конюшини,
Що припав до литки,
Як по росі пробіглася надвечір,
Твій поцілунок
Трохи
холодить.

Оксана ГОРКУША

ЗНАХОДЖЕННЯ ТОЧКИ РОЗЩЕПЛЕННЯ ВІЧНОСТІ НА ЧАС

Нас залишають давні друзі,
Але не спогади про них,
І ми шукаємо в напрузі
Замісників їм у нових.

Земне життя — лише хвороба,
Чи сон, чи витіснення мрій,
І до самісінького гроба
Тлін думає, що він живий.

Він намагається пізнати
Першопочатки свого "Я",
Йому не хочеться признати,
Що він — фантазія моя.

Уперто вірячи в умову,
І ділячи буття своє,
Не розуміє, що це слово —
Лише заміщення моє.

Там, у найменшенькій частині,
Там весь ваш всесвіт голубий;
Лише покійнику й дитині
Відкрита формула цих дій.

А де вже вашим плоским мозком
З'єднати вічності спіраль,
Чи відлетіти хоч за космос,
Хоч за тривимірову даль.

Сергій ЖАДАН

* * *

Це просто день, що врбується в простір,
Це просто день, весь твій, мов "аусвайс",
Це під оркестру скрип невдалий ростом
Танцює бомж подібне щось на вальс.

Брудні платформи, потяги і пиво,
І привокзальний збуджений майдан,
Де в електричках гамірним напливом
Зника чергова доза громадян.

Де докола, на дахах пошилих
Шумливо-гучно всілися граки —
Трибуною втамовують як хмільно
Танцює Харків — місто байстрюків.

Це просто день — він теж повільно змовкне,
Мов крик граків — трибуна, зал, театр.
Легенький стукіт молотком по бруксах мокрих,
Мов по колінах лікар-психіатр.

Це просто день, що розчинився в зливі.
Був просто день за смугами дощів.
І голуби сполохані й лякливі —
Блакитні душі вмерлих тут бомжів.

1993, Харків — Київ

Неда НЕЖДАНА

* * *

Кольорові кульки бажань котяться
Пігулки пігулки ні ні ні
Пронизливі сигнали тонуть у морі насолоди
Солодко солодко солодко со со сос
Ось вам цукерки зовні солодкі
Ядра гіркі бо ліки
Тільки не виходьте з хати
Гуляє звір волохатий
Вдома сидить діти
Бо немає для імен літер
Повітряні кульки що не хочуть літати
Що не хочуть летіти нам дарує тато
бавтєся діти це ваш гумовий світик
Тільки не виходьте з дому

ПРЕСА УКРАЇНИ ПРО "МОЛОДЕ ВИНО"

Вечірній Київ: Вихід у світ цієї книжки — подія в культурному житті України... (це) рішучий крок на шляху нашого національного відродження... "Молоде вино" поклато на стіл кришталевий келих уваги та інтересу.

Урядовий Кур'єр: У вир молодого життя мали нагоду потрапити ті, хто був присутній на презентації "Молодого вина". Для молоді це було справжнє свято... "Молоде вино" по-справжньому хвилює, і тут нема чо-го критикувати, а є заради чого жити.

Голос України: У збірці все незвичне, небуденне і зрештою таке, якою, очевидно, й має бути поезія, з якою ми досі просто не мали справи в такому масштабі... тут з перших сторінок поринаєш у вільну стихію, де відбуваються щасливі лови слова як засобу самовираження.

Чернігівські Відомості: Добірки двадцяти поетів, що мешкають не лише в столиці, мають вагому літературну вартість... це — майбутнє нашої поезії.

Українське Слово: Антологія — збірний портрет молодого українського поета. Портрет непростий, багатоплосковий, в якому, немов в мозаїці, сполучаються інколи неспіввимірні кольори й відтінки... слава Богу, цим хлопцям і дівчатам невідомо, що таке — бути літературним рабом.

Літературна Україна: "Молоде вино" представляє нову генерацію літераторів 90-их, що в складний нестабільний час не опинилися на роздоріжжі... молоді поети виявили себе розкутими. Літературознавець і критик Г. Штонь сказав: нарешті в Україні маємо поезію, яка не лається з учорашнім днем, живе у дні щирішому вільно й природньо... молоді автори у своїй творчості обминають спекулятивні тели, і кожен з них, як мистець, відповідає за свій стиль, за своє кредо.

Олекса ГАЙ-ГОЛОВКО

СВОЄРІДНИЙ УНІКУМ

Микола Луговик своєрідний унікум серед поетів і письменників у сучасній вільній Україні. У своїй літературній творчості він виступає як поет і прозаїк для дорослих і дітей, а крім того як досвідчений публіцист. Він автор п'яти книжок поезій, з них дві книжки для дітей. Має кілька збірок поезій готових до друку. Одна збірка "Гієрогліфи на снігу", добре оцінена рецензентами, не виходить у світ у зв'язку з тимчасовими видавничими труднощами в Україні.

Найбільшої популярності Луговикові принесла збірка поезій "Скрипка для Орфея". Поезії в ній оригінальні тому, що в них відтворюється формою і змістом утрачений наш жанр барокко, який формувався в Києво-Могилянській Академії.

Луговикові поетичні твори на перший погляд ніби фантастичні, але коли вглибитися в них, то відразу відчуєте, що ця фантазія тісно переплітається з дійсністю. Крім того вони пронизані іронією з дуже влучними метафорами й афоризмами. Це вказує на непорісичність авторового таланту і здібності.

Микола Луговик народився біля славетної річки Альти в оточенні пишної місцевої природи, і це, з усього видно, обдарувало його надхненням до інтен-

сивної творчої праці. Закінчив він Ніженський педагогічний інститут ім. М. Гоголя, живе і працює в Києві.

Нижче я з приємністю подаю кілька поезій з його збірки "Скрипка для Орфея".

Микола ЛУГОВИК

ПЕРЕЯСЛАВ. КОЛЕГІУМ

Іду в колегіум... Злітає над землею
пожовкле листя, дощик наглиба...
Сьогодні переяславським студеям
"Поетику" чита Скворода.

І мудрістю наповнює, як соти,
юначі голови: макітри, чавунци.
Йому такі розкрилися висоти,
Хоча за них не щедро в гаманці!...

Всміхається... Он отрок вухом ловить
зурміння завіконної бджоли.
Невже даремно він — таки глаголить?
Оце посіяв, а зросте коли?

Підійде... легко за плече поторга...
І отрок вчервониться, наче рак...
Які пенати?...Костур — он... і торба,
і книги, наче галич, на столах.

Затишиш на зеленому лужку,
і можна триндиликать на сопілці;
і світ, і світ... чи він із ним у спілці? —
Чи півником співає на дашку?...

А півника послушують... і що ж?
Уже забули: сплять собі пригоже.
А півник вже давно попав у борці, —
переспівався — царство... йому — боже!

Горлатий був... ото йому й капець —
Пхе! — казочка, неначе од пристріту!
Ти ще колись-то рискалем копнеш
під самі груди розжирілі світу.

А поки що — колегіум... наука...
Пійта між церковних волоцюг,
і стовп, в якого виростають вуха,
неначе з храмового холодцю.

* *
*

Як я очікував бабусю
із базару:
стояв усенький день біля вікна
й дивився на дорогу
невідривно.
Гостинчика від зайця
приносила бабуся —
цукерок у обгорточках яскравих,
два яблука, чи величеньку грушу,
чи кольорові олівці,
щоб малював я ними
й — не по стінах...
Розпитував,
вивідував по-прокурорськи:
"Бабусю, де ви зайчика зустріли?..."
І так дивився на бабусю пильно,
немов той зайчик

у кошелюку її сидів,
бабуся усміхалася на те,
але серйозно так відповідала:
"Там, на базарі, і зустріла...
Оце таке сьогодні передав".
І ворочок із кошичка виймала,
неначе зайчика за довгі-довгі вуха.
Кожну неділю
гостинчика од зайчика чекав.
Де він тепер? — той...
Зайчик?!
Де?
Нема бабусі...
Й зайчика немає!
Нема мене —
малого —
дитинства немає!
З картини
усміхаються мисливці...
А біля них
убиті вузлики лежать.

Ганна ЧЕРІНЬ

КОХАННЯ

Красуня неземна, як і потворна жаба,
Кохання прагнуть — бо воно — приваба,
Яку, як це не дивно, часом легше жабі
Здобути, ніж стрункій красуні — звабі.

Її бояться добрі чоловіки,
А перелесників вона також не хоче.
І самота нечутно їй навіки
Покриє смутком убрання дівоче...

Кохання! Небезпечна лотерія,
В якій велика більшість програвє.
Життя інакше, ніж дівоча мрія,
І виграшем в ній щастя є твоє.

Кохання! Час на нього — весновії,
Коли цвіте й співає все навколо.
Бери й даруй! Твої потайні мрії
Колише хвилями весняна баркарола.

Тоді не варто довго міркувати
І слухати, що радить мудра мати,
Зітхаючи від спогадів своїх
Про дикого безумства давній гріх...

Старий, трухлявий гриб, що й глянути огидно,
Кохання хоче теж — воно й йому потрібно.
Адже кохання в крові, не в умі є —
В природі все кохає, як уміє...

Здається, навіть первісна амеба
Кричить (для нас нечутно): "Треба! Треба!
"Кохання! Може є воно у здогадах...
Як їх нема, то може хоч у спогадах...
І поки здатні ми у спогадах весніти,
Багаті будемо на золото й самоцвіти.

6/12/1994

СТОЛИЦЯ

Моя омріяна столиця,
Найкраща із усіх столиць!
Недаром же вона сто-лиця:
В ній сполучилися сто лиць:
І тих (на жаль, їх небагато),
Що хоч росли серед імли,
Повірили в Свободу свято
І стяг державний піднесли.
І двох гатунків патріоти:
Той щирий, той — хамелеон...
Колишні роботи й сексоти,
Що й досі їм Москва — закон...
Безрадні міліціонери
(Знов хтось з-під носа авто вкрав!)
І молоденькі мільйонери,
Експерти закулісних справ —
І з ними вроджені кокотки
Виходять поночі на старт.
Як розум, їх сукні короткі
(Про завтра думати не варт!)
Як мало матерів майбутніх!
Мутантів непоборний жаж...
Бо гірш від карбів п'ятикутніх
Корчі в спотворених тілах...
Заорана у змориках грядка,
Печалі скорбної печать.
На лицях кам'яна загадка,
Яку нелегко розгадать —
Ну, хто ж вони, з якого поля,
Пірвуться на чій кличі?
І саме їм вручила доля
Держави нашої ключі!
Оці глухі, інертні маси,
Що творять нації загал —
Що в них в думках? Невже ковбаси
Та дачі — їхній ідеал?
Де взяти сили думки й слова,
Громів і блискавки на них,
Щоб добрі зерна, не полова
Зійшли на сіяннях нових?
А тої сили конче треба!
Ні! Корінь наш не пропаде!
Нехай старе вже йде до неба,
Насіння зійде молоде.
Не ті, що ласі на ковбаси,
А ті, що спрагли до знання.
Їх світлі очі — дня окраса,
В них сляво сонць нового дня.
Держава родить в творчих муках
Уми гостріші, ніж шаблі,
Щоб праці й розуму сполука
Кувала щастя на землі.
Надія вся — на юну зміну,
На перший незалежний цвіт,
Що нам прославить Україну
Навіки вічні, на весь світ.

9/18/1993

Обгорну себе музикою —
Шелестливий шовковий шаль —
Помандрую стежиною грузькою
В недалеку посріблену даль.

В недалеку, бо річка нечутно
Берегами поклала межу
І, нахмурившись каламутно,
Не пускає проходу чужу.

Ну і що ж, це її права,
Я вернусь... Я занадто нова...
Зашуміла услід, як жива,
Насторожена,
Непокошена,
Млою зрошена
Чудо-трава...

5/12/1994

ЗАПОВІТ

Ні, я ще не збирають умирати,
Та знаю, що колись прийде мій час,
І буде вже запізно записати
Своє бажання у останній раз.

Не хочу я величній споруди
Серед розкішних мармурових див,
Ні пам'ятника, що б вагою груди
Мені в тісній домівці придавив.

Своє життя я перелю в природу
І квіткою десь в полі проросту.
За вірність Україні нагороду
Прошу я невелику і просту:

Поклони кам'яні мені пелілі!
Мого життя призначений кінець
Хай увінчає на моїй могилі
Держави синьо-жовтий прапорець.

5 грудня 1994 р.

КИЇВ

Проміння снує візерунок,
Як сонце раненько встає.
Неначе майстерний малюнок,
Красується місто моє.

Дзвенять водограєм майдани,
Доми поставали в рядок.
Цвітуть на бульварах каштани,
Сміються тюльпани з грядок.

Краса і зростання повсюди —
Іде Україна в світи!
А в місті найкраще — це люди,
Такі українці, як ти.

Дитячі розсміяні лица,
Любов і привітність родили...
Київ — прекрасна столиця
Соборної України.

25 березня 1994 р.

РІДНА ЗЕМЛЯ

Нахилилася верба
у цілунку до землі,
де кургани у степах,
де зернина у ріллі;

де коріння перепліт
і колосся передзвін,
де лягає добрий слід
у мелодії нові;

де джерела голубі
і отав легкі шовки,
де наснилися вербі
дві натруджені руки...

Нахилилася верба
у цілунку до землі,
де не сіялась журба,
а зійшли густі жалі...

БУДУ ВІРИТИ ЗАВЖДИ

Вже чималий шмат остуди перейшла,
а ще вірю в непокірний дух тепла.
Певна — буду в нього вірити завжди:
відицуються від мене холоди.

Буйні гриви он розвіяли сніги —
то чужої написались вони снаги.
А з чужої — то не довга заметіль:
замете саму себе і свою тіль...

Вже чималий шмат остуди перейшла,
а ще вірю в непокірний дух тепла.
Певна — буду в нього вірити завжди:
відицуються від мене холоди.

Затоплене вікно,
затоплені сніжини.
Тополним сизим сном
хату ніч заворожила.

В затоплені шибки
налива озер світанок —
сміх зелений осоки
в ті озера залітає...

На хвилину погаса
затоплена утіха,
де вервечки із досад
притоплені до стріхи.

Затоплені сліди,
що від хати і до хати.
Те, що тут насіяв ти —
на топольці розп'ято...

І НЕМА КІНЦЯ ЛЮБОВІ

Над рікою верби, верби.
Над шляхами явори.
"Я живу в думках про тебе," —
він коханій говорив.

Впала мова та у річку,
потекла між берегів.
Заблакитніла мов стрічка,
поміж верб та яворів.

Заплелась в косу вербову,
в яворові вечори.
"І нема кінця любові," —
кожен ранок повторив.

Цей останній вірш "з печі" — щойно написаний.
І хіба можна жити "Молодій Україні" без поезій про
кохання?
З повагою

Катерина Іванівна Квітчаста

ПАЧКИ В УКРАЇНУ, ТРАНСПОРТ ВАНТАЖІВ,
ВЛАСНІ ДРУКАРНІ В КИЄВІ ТА ЛЬВОВІ,
ПЕРЕКАЗ ПЕНСІЙ, ДОСТАВА ГРОШЕЙ,
ВІЗИ І ЗАПРОШЕННЯ В УКРАЇНУ.

ЗАВІТАЙТЕ ДО "КОВЗИ"! ЧЕКАЄМО НА ВАС!

100 THE EAST MALL, UNIT 10, ЕТОВІСОКЕ, ОНТАРІО М8З 5Х2

TEL: (416) 253-1871

FAX: (416) 253-9515

СПЕЦІАЛІЗУЄМОСЯ У ПОДОРОЖАХ НА УКРАЇНУ.

МАЄМО КВИТКИ НА ВСІ АВІАЛІНІЇ
ДО БУДЬ-ЯКОЇ КРАЇНИ СВІТУ

TEL: (416) 253-1871

100 THE EAST MALL, UNIT 10, ЕТОВІСОКЕ, ОНТ. М8З 5Х2

Микола ВІРНИЙ

ДЗВОНИ ДЗВОНУ СЕВАСТОПОЛЬСЬКОГО

У березні, цього року Божого 1995-го, з'явилося перше число нового часопису під заголовком "Дзвін Севастополя".

На першій сторінці — Молитва за Україну "Боже великий, Єдиний, нам Україну храни".

Перша стаття програмово-історично-ідеологічного спрямування має заголовок "Ми були... Ми є. Ми будемо!" Автор цієї статті Юрій Ільїн є членом Ради "Просвіти", кандидат наук.

Автор нагадує, що ми були! Але й були сторіччя пошуків "свого обличчя", своїх неповторних ознак. І тривало це від нашого "первісного підґрунтя — Трипільської культури, — дорогами скитів, сарматів, антів, дулібів, деревлян, полян та інших племен до створення могутніх князівств та ранньофеодальної імперії — Київської Русі.

В XIII ст., як відомо, Київська Русь впала під уда-рами орди Чингісхана та його нащадків.

Сторіччями змінювалось територіальне обличчя України: після Київської Русі естафету європейської країни тримало Галицько-Волинське королівство.

Погодився народ і на Литовсько-Руську державу, яка продовжувала традиції домонгольських руських князівств. Та коли прийшло в XV-XVI століттях об'єднання Литво-Руського Великого князівства та польської корони, то це була фатальна помилка як для українців так і для білорусів та литовців. Наступ католицької Церкви та польонізація, як відомо, привели до майже повної втрати народом своєї провідної верстви.

На місце втраченої народ породив нових державотворців: Дмитро Вишневецький (Байда), Северин Наливайко, Петро Конашевич-Сагайдачний, Богдан Хмельницький, Іван Богун, Максим Кривоніс, Іван Виговський, Петро Дорошенко. Всі згадані й незгадані флотоводці й полководці залишили по собі сторінки історії невмирущої слави.

Так званий військово-політичний Союз з братами по вірі Московського царства, з роками обернувся в систематичний фізичний та духовно-культурний терор проти українського народу.

Остаточного удару нашому козацтву завдала Катерина II. З її волі було зруйновано Запорізьку Січ і запроваджено кріпаччину. Впала Україна, а за нею Крим. Московщина утвердилась на Чорному морі.

Та Україна, за словами автора передовиці, наче той птах, знову відродилася з попелу. Народжувались нові, великі діти її, такі як І. Котляревський, Є. Гребінка, М. Гоголь, М. Костомаров та інші. Вони нагадували землякам про минулу славу, славне минуле, відроджували мову, культуру, традиції.

Аж ось яскравою зорею засяяв геній пророка України — Тараса Шевченка. Світло його зорі підхопили Антонович, Драгоманов, Грушевський, Нечуй-

Левицький, Панас Мирний, Іван Франко, Леся Українка.

Надійшла Жовтнева революція. Впала царська імперія. Почала відроджуватись українська державність. Було проголошено Українську Народну Республіку.

Вміли проголосити та не вміли охоронити. З одного боку на Україну навалились різні загарбники, а з другого почались чвари, розбрат серед українських патріотів, що довело до громадянської війни, встановлення комуністичного режиму, втрати незалежності.

Та, як виявилось, все це не пропало даремно. Державнотворчий порив вилився в утворення УРСР. Були, як знаємо, ознаки суверенітету, десятиріччя тривало українське культурне відродження, припинене страшним сталінським терором, колективізацією, голодомором.

А яких страшних втрат зазнала Україна в роки Другої світової війни? Дуже можливо, що правдивих втрат в людях ми ніколи не довідаємося. В цьому не зацікавлені були Брежнєви, Щербицькі, Кравчуки. Не зацікавлені в тому будуть, правдоподібно, і їхні діти та правнуки. А саме вони і рвуться до влади.

Проте, чим більше було насильство проти народу, а було воно і після проголошення ЛЮДСЬКИХ ПРАВ Об'єднаними Націями, зокрема в часи Леоніда Брежнєва, тим більше зростав спротив за визволення народу з-під окупацій: німецької, польської, румунської, угорської, російської.

Не даремною була й боротьба ОУН-УПА.

Ідеєю державности захоплювались і нові покоління. Серед них прапороносними імена Стуса і Симоненка, генерала Григоренка, журналіста Чорновола, юриста Лук'яненка, братів Горинів та багатьох інших дисидентів, діяльність яких наближала волю народу. І за неї вони йшли на тортури, в табори непосильної праці, в табори смерті.

Та якими б звірствами не охороняла себе комуністична влада, новітня імперія теж впала!

І знову ми є і згадуємо наш історичний шлях, пише автор статті Юрій Ільїн. Згадує, мабуть, на те, щоб не повторити давніх помилок.

Підсумувавши минуле, автор закликає, щоб ми, для успіху державнотворення, спиралися перш за все на власні сили, на талант та працю народу, усієї української нації, щоб ми плекали злагоду, мир та спокій у своїй хаті. Єднаймося, продовжує автор, і творімо добробут та славу України (ЄДНАЙМОСЬ І ТВОРИМО ДОБРОБУТ ТА СЛАВУ УКРАЇНИ, — ПІДХОПЛЮЄМО МИ!). І тоді ми будемо. І будемо вічні!

Такою є передовиця першого числа часопису "Дзвін Севастополя".

Далі на першій сторінці часопису читаємо "Відкритий лист Президентові України Леонідові Кучмі та Голові Верховної Ради України Олександрові Морозу."

Голова Севастопольського Товариства "Просвіта" ім. Т. Шевченка М. Гук; Заступник Голови СОУ ВМС України В. Пашенко; Голова організації КУН А. Кравчук; Голова організації НРУ Є. Усенко і Голова Організації УРП І. Кирищенко б'ють на сполох: стверджують, що "Українська громадськість міста Севастополя, моряки Військово-Морських Сил України уважно слідкують за ходом переговорів щодо проблем Чорноморського флоту. Проте, хоч і підтримують усі ідею його розподілу і створення на базі ЧФ — ВМС України і російського флоту, висловлюють водночас стурбованість відсутністю конкретних практичних домовленостей."

Три роки тривають переговори, а наслідків ніяких. Вирішення проблеми чим далі заганяється в глухий кут. Автори "Відкритого листа" відверто кажуть, що "...затягування розподілу Чорноморського флоту на руку тим, хто прагне зірвати будівництво повноцінних ВМС України, дестабілізувати ситуацію в Севастополі й Криму, нажити на цьому не тільки політичні дивіденди, але й неймовірно збагатитись матеріально за рахунок набираючого темпи безконтрольного пограбування і розтранжирування майна флоту. Все це, на погляд авторів "Відкритого листа", підриває політичний авторитет України, як серед її громадян, так і на міжнародній арені, наносить велику матеріальну шкоду господарству держави. Ганебним є також той факт, за словами авторів згаданого "Відкритого листа", що ця позиція не знаходить належного відгуку в командуванні ЧФ, а підживлює антиукраїнські настрої на флоті, підтримує крайні прошовіністичні, сепаратистські й імперські сили в Севастополі.

Потакування цьому, зокрема з боку уряду України, може накликати тільки біду не тільки для жителів Криму, а й для всієї держави.

В ім'я відвернення лиха, яке може виникнути з непорозуміння між Україною і Росією, пропонується звернутись до правових структур світової громадськості — тобто до США і Європейського співтовариства — щоб залучити їх до процесу переговорів і розподілу Чорноморського флоту, збереження миру і стабільності в нашому регіоні.

У статті "Балтінська 'епоха иждивенцев'" М. Мирославець розповідає про заяву, яку зробив на пресконференції командуючий Чорноморського флоту Є. Балтін. Щоправда, як зазначає автор, адмірал, зрозумівши, що бовкнув щось зайвого, дав задній хід і заявив, що при його керівництві флотом матеріальної шкоди не нанесено ні Україні, ні Росії, а всі розмови навколо комерції не що інше, як вигадка штабу ВМС України.

Та чи є правда в тому, що адмірал каже?

Наприклад, на острові Зміїному існував радіотехнічний підрозділ. Та на його місці залишились розвалини. З чийого наказу так постарались чорноморці, що припинили існування двох вузлів зв'язку дивізії підводних човнів у Балаклаві? Та ж тільки монтажні роботи для модернізації обійшлись 1988–1990 рр. ЧФ в 20 мільярдів карбованців. А скільки така модернізація коштувала б сьогодні?

Автор запитує про це, бо тих вузлів немає. Їх демонтовано і вивезено. В колишніх приміщеннях гуляє вітер. Навіть повибивані рами вікон і дверей.

Кому нанесено шкоди?

Приблизна вартість знищених вузлів зв'язку на сьогоднішній день оцінюється в більш як 400 мільярдів карбованців. Навряд чи податкоплатники України, включно з Севастополем, знову готові платити за відновлення втраченого.

А цікаво, чому Росія продає ВМС України передавачі по 95 тис. доларів за штуку? Чи не балаклавські вони? Війна в Чечні потребує грошей? А розмонтовано й зруйновано багато чого.

Традиція такої поведінки давня. Чорноморський флот захоплений більшовиками, щоб не ділитися кораблями з урядом України, був затоплений. Було це в роки революції, коли привітав незалежність України сам вождь новонародженої країни Рад товариш Володимир Ленін. Він говорив тоді також про пошану народів над якими знущався царський режим! Сьогодні ми наголошуємо більше права людини і народів. Та правдоподібно, багато ще чого буде розмонтовано, демонтовано, розформовано, розкрадено і за все це обвинувачено Україну, хоч руки потиратимуть ті, які використають при нових формах грабунку інших, свій досвід в "інтернаціоналізмі", свій професіоналізм. Балтїни й інші слуги імперії будуть завжди праві, "чеснословні", а Україна вимолюватиме у "старшого брата" огризочки для себе з свого ЧФ, коштами якої його побудовано й утримується по сьогоднішній день.

Коли ж будуть нарешті не торгування, а рішення домагання компенсації за всі втрати, які несе Україна? Хіба не через край вже позаплачувано Москві вигадані й гіперболізовані вимоги. Та й сплачено не тільки грішми, а й потом і кров'ю мільйонів наших людей.

Все свідчить про те, хто саме творить епоху (по традиції!) ИЖДИВЕНЦЕВ і намагється й далі жити "за чужою счет". І все це робиться під вигукі демагогічних гасел про братство, дружбу і неподільність ЧФ. А скільки з цього неподільника зникло, продалось, здано в аренду?

Коли і хто припинить на Україні балтінську "епоху иждивенцев"?

Довідуються читачі першого числа часопису "Дзвін Севастополя" також і про інші справи, які турбують людські душі. Наприклад, Богдан Процак — голова Греко-католицької громади Севастополя — пише про "Щастя мати свою Церкву". Макет церкви готовий і всі документи, а місцева влада ніяк не виділить землю для побудови церкви.

Можна тільки співчувати людям, яким в серцях "б'ють дзвони і кличуть до церкви, кличуть і сповіщають, що ми є і є з нами Бог".

Дивним видається і зволікання урядовими особами з реєстрацією "Севастопольської парафії Української Православної Церкви Київського Патріархату".

А ось, на третій сторінці, захоплююча розповідь про відважного і вірного сина України капітана першого рангу Євгена Олександровича Лупакова, який в

грудні 1994 року здобув перемогу до Верховної Ради України по Вижницькому виборчому округу ч. 433.

Він — чорноморець. Все військове життя пов'язане з Чорноморським флотом. Почав службу на бойовому човні командиром бойової частини. А далі став капітаном. Командував бригадою підводних човнів. Був заступником командира дивізії. Проїшов вісім бойових служб на підводному човні у Чорному і Середземному морях. Очолював групи бойових кораблів під час військово-морських навчань країн колишнього Варшавського Договору.

Недалеко були й адміральські погони. Та серпень 1991 року змінив його життя. Коли Україна проголосила незалежність, він, як українець, прийшов служити їй. Прокинулись, як каже автор Микола Петрів — "гени козацького роду Лупаків". Почув поклик рідної землі нащадок козацького роду. Заболіло серце за свій народ, його сплюндровану історію й мову. Прокинулася свідомість. Пригадав перекази про те козацьке походження свого роду, хто він, що хоче, з ким бути, що і як робити, з ким іти.

Він — перший капітан першого рангу, який став членом Спілки офіцерів України.

Він — перший офіцер ВМС, який присягнув на вірність своєму народові і організував прийняття присяги на найкращому підводному човні чорноморського флоту.

Він діяв і поривав за собою інших.

В той самий час, адмірала колишнього флоту Радянського Союзу, змінивши портрети Леніна на Петра Першого, продовжують марити про Велику і неподільну Росію і Чорноморський флот з Севастополем, Кримом, Україною, а Лупакову, викликавши, погрозували і колективно засуджували. Їхні інформзасоби проголосили його ЗРАДНИКОМ, КЛЯТВОВІДСТУПНИКОМ. Та коли все оте завчене ними не допомогло, адмірал Касатов (вірний син імперії і її флоту!) наказав ВСІМ "не допускати капітана першого рангу Євгена Лупакова на територію жодної військово-морської частини". А маршал Шапошніков видав наказ про звільнення в запас (в розквіті сил!) заслуженого офіцера ВМС.

Заплатило "отєчество" ще й злорадними репліками в спину: "хахлы никогда не создадут своего флота".

(А хто ж вам створив все на Чорному морі, хто командував?)

Витримав і це капітан першого рангу, не захитався. (Він, наче, живий доказ, що козацькому роду нема переводу!) Став співучасником у творенні Військово-морських Сил України, став заступником начальника штабу підводного флоту ВМСУ та заступником начальника тилу ВМСУ.

Скрізь, де доля кидала командира, зводив бій за душі й серця людей. Виступав через місцеве радіо й телебачення, пресу. Спростовував різні брехливі наклепи, напади, виступав на мітингах. Виборці повірили синові України і обрали депутатом Верховної Ради.

Є у депутата ВРУ і родинна радість. Три його донечки пішли шляхом тата, який завжди був прикладом і дороговказом у життя. Старша, Анжела є міч-

маном ВМС України, а дві молодші, сестри близнята Галина і Тетяна — курсанти Севастопольського військово-морського інституту.

Капітан першого рангу Є. Лупаков втретє вибирається Головою Спілки офіцерів України, а місцева Севастопольська українська громада вдруге обирає його членом Ради товариства "Просвіти".

Нелегка дорога за спиною козацького нащадка. Напевно доведеться ще випити не одну чарку гіркої та мета яка: мирне небо над краєм і люди щасливі. І він прямує до обраної ним мети. І щастя йому в цьому, майбутньому адміралу ВМС, достойному Євгенові Олександровичу Лупакові.

Невеликі, але з фактами, дві замітки загрозливі ідеї для української незалежності про: "Що читаємо, те і маємо" та "Імперський синдром".

Член "Просвіти" Клава Трубнікова розпочинає свою замітку народною мудрістю: чим горнець накіпить, тим і проллється!"

Вона звертає увагу на те, що скрізь чується імперська лайка і питається: чому така нетерпимість до української державності?

Одну з причин видно зі статистичних даних надходження друкованих видань.

Загальні дані, коли порівняти кількість передплат та надходжень газет і журналів, то відношення між кількістю видань з Російської Федерації і України є 2 до 1. Російська Федерація дає Севастопольському читачу вдвічі більше видань. А коли додати ще й кримські, то перевага над українськими збільшиться в 13 разів!

Чи задумуються над цим керівні кола Києва? Чи не забули там простої істини, що хто володіє засобами інформації той володіє світом!

А щодо "Імперського синдрому", то тут так зване "Народное Вече Севастополя", яке підтримує дії російського керівництва в Чечні, закликає до тиску на Україну, щоб вона повернулася в склад ЄДИНОЇ І НЕРОЗДІЛЬНОЇ РОСІЇ та поки не поверне їй Севастополь, Крим та всі (исконные) землі її.

При цьому є й остророга, що коли цього не станеться то, мовляв, можна очікувати неминучого втручання в ці справи Росії. Ясно?

Не забули редактори і про спадщини, зокрема про "Шевченківський Петербург", "Шевченківський Київ", "Шевченківський Севастополь"!

Дуже цікава, оригінальна стаття, яку варто передрукувати виданням діяспори. З неї довідаємось про знайомства Великого Тараса з багатьма відомими людьми, зокрема, з М. С. Піменовим, Л. М. Толстим, В. І. Далем, В. А. Жуковським, М. В. Гоголем, А. М. Майковим, М. І. Костомаровим, І. К. Айвазовським, М. С. Щепкіним, О. М. Островським та багатьма іншими видатними людьми.

Дуже гарний огляд написав краєзнавець В. Кравченко. Він — член ради "Просвіти". Пише цикл статей під заголовком "І оживе добра слава, слава України".

Розповідь іде про українців, яким споруджено пам'ятники в Севастополі не "хохлами націоналістами",

а за часів колишнього Союзу, а деякі й до жовтневого перевороту.

Серед цих пам'ятників є, наприклад, князю Руси-України Володимиру Великому, командирі бригади "Меркурій" Олександрю Казарському, адміралу Павлу Нахімову, матросам Гнату Шевченкові та Петрові Кішці, мандрівнику Миклухо-Маклаю, революціонерці Софії Перовській та іншим землякам.

Боже милий, скільки українців творили в минулому і творять сьогодні добру славу Севастополя!

Не цурайтесь свого роду, не берім на душі великого гріха.

Давня і велична історія України, яка з найдавніших часів ніколи нікого не завойовувала. Боронила тільки свої землі, свою волю.

А щодо української мови, то вона не тільки старша всіх слов'янських, не виключаючи також і санскритської, грецької й латинської та інших арійських мов. Про це твердив не українець, а вчений філолог польський і російський в 1880 році Михайло Красунський.

Багато чого маємо ми, а найбільше різних бід. Чому?

Вдумайтесь в один промовистий факт. Нагадує нам про нього автор статті під заголовком "Дбаймо про свій родовід", Петро Марчук — член Севастопольської "Просвіти". Стосується кількості населення: "Перед Переяславською радою Україна нараховувала 6 мільйонів чоловік, а в Московському царстві було 5 мільйонів. Сьогодні в тому царстві "налічується майже 155 мільйонів чоловіків, а українців немає більше 40 мільйонів".

Чи всі ми знаємо КУДИ МИ ПОДІЛИСЬ?

Чи свідомі ми, що одним із найжахливіших наших лих є наше самовідступництво від нашої нації, від своїх предків, від самих себе, від багатющої нашої культури, від неймовірно багатой земними скарбами нашої землі?

Так, до цього часу ми, як нація, не зникли з лиця землі, стали достойними і шановними людьми в світовій спільноті.

Проявм же свою гідність, піднімимся з колін меншевартості!

Згуртуємось навколо наших, нами обраних, лідерів в ім'я збереження нашого минулого, нашого сьогодні, нашого майбутнього!

Хай у всій своїй красі й величі розквітне наше відродження.

Закінчується перше число україномовного часопису "Дзвін Севастополя" сторінкою під загальною назвою "Творча майстерня": вірші, проза, гумор севастопольців, розповіді про художників, фотохудожників, майстрів слова і сцени...

Це — творчий світанок наших севастопольців.

Познайомившись з цим, діяспора напевно долучиться до автора цього огляду з найліпшими побажаннями якнайбільших успіхів СЕВАСТОПОЛЬЦЯМ українського походження.

А що ми якраз перебуваємо перед Воскресінням Христовим, то з цієї нагоди скажемо ще — нехай зміцнюється наша національна і державноворча ед-

ність, свідомість і віра в того, в ім'я якого нас хрестила доля, в Ісуса Христа, Спасителя нашого!

Нехай ніколи не буде переводу козацькому роду!

Нехай почують і вслухаються люди в "Дзвін Севастополя"!

відкривайте

КОНТО СОВИ

Кредитова Спілка "СОЮЗ" радо пропонує Вам відкритиkonto для дітей — Конто Сови "Симон". Цеkonto дасть можливість Вашим дітям навчитися ігровим шляхом урядити грошми. Конто Сови призначене для дітей до 12 років і надає їм такі спеціальні зручності та послуги:

- * *ощадну книжку сови Симон*
- * *членську картку Конта Сови*
- * *величину уділів лише 10 доларів*
- * *подарунки, конкурси*
- * *термінові вклади на суму лише у 100 доларів*
- * *річну випуску про ріст заощаджень*

Коли заповните першу сторінку Вашої книжки сови Симон, Ви одержите м'яку забавку — сову Симон!

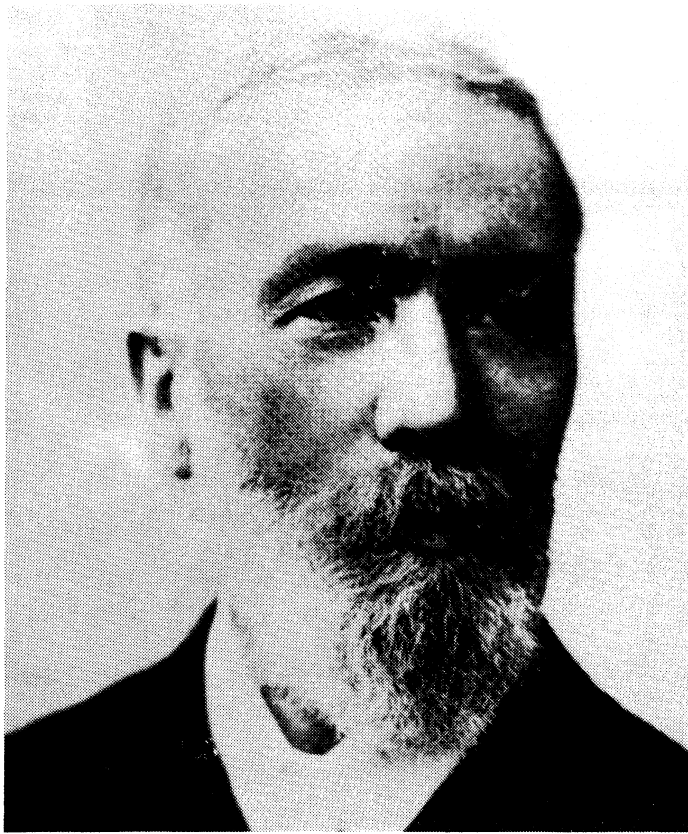

So-USE CREDIT UNION

TORONTO	(416) 763-5575
MISSISSAUGA	(905) 568-9890
OSHAWA	(905) 432-2161
So-USE VOICE	(416) 760-9940

Карпо РОГОВСЬКИЙ

ПРОФЕСОР ДОКТОР ІВАН ПАВЛОВИЧ ПУЛЮЙ

Цього року весь культурний світ відзначає 150-ліття з дня народження світової слави українського вченого, професора, доктора Івана Пулюя — винахідника проміння "X". В Україні його ювілей відзначають науковими конференціями, симпозиумами, громадськими зібраннями, головно в Києві, Львові, Тернополі. У статті Карпа Роговського розповідається про життєвий шлях українського винахідника та про причини назви загадкового проміння "X" не іменем Пулюя а Рентгена. — Ред.

Спадщина наукових дослідів і праць проф. д-ра Івана Пулюя розкинена по обох сторонах Атлантичного океану, а може й далше. Історія культури і цивілізації вже завдячує одну свою епоху дослідам, винаходам і писанням Івана Пулюя. На жаль, на вислідах його геніяльних винаходів особисту славу й для свого народу здобули інші, а між ними й фізик Рентген. Це тверджу без перебільшення і без вкладу українського націоналізму.

Мені відомо, що на терені Торонто, спроби зібрати матеріяли і видати книгу про науковця Івана Пулюя робив пан Скибіцький, якому, на жаль, передчасна смерть перешкодила довести діло до кінця. Можливо, що були й інші подібні спроби. В Торонто живе проф. Едвард Бурштинський, — він споріднений з Пулюями й може знає дещо більше в цьому напрямі.

Для своєї статті я брав інформації з таких джерел:

1. Усні перекази й документації від інженера Олександра Ганса Пулюя, сина науковця. Олександр, вже в старших роках і дуже хворий на серце, старався ще зібрати і видати спогади про свого батька. Йому в цьому дуже сумлінно допомагала дружина Алфедя, яка зовсім не знала української мови. Олександр помер 31 грудня 1984 року, а 17-го січня 1985 року померла Алфедя. Вічна їм пам'ять! Доля збіраного архіву мені покищо не відома. Залишилися ще два сини науковця, може вони займуться виданням спогадів про свого батька.

2. Книга "Професор д-р Іван Пулюй — винахідник проміння "X", автор проф. Юрій Гривняк, видання Союзу Українців Британії, Единборо, 1971 р.

3. Окремі статті проф. Ю. Гривняка.

4. Програма по радіо Австрії в лютому 1968 року за редакцією проф. Вільгельма Формана, яка тривала три і пів години і була присвячена пам'яті Івана Пулюя в 50-річчя його смерті.

В містечку Гримайлів, на Тернопільщині, сьогодні стоїть хата з написом: "Тут родився 2-го лютого 1845 року Іван Пулюй." Батьки Івана, Павлю і Ксеня, родом Бурачинська, були землеробами і дуже свідомими українцями. Чому в Енциклопедії Українознавства, на стор. 2416 поміщено, що Іван Пулюй зі священничої родини, я не знаю. Однак це не відповідає правді.

Українську гімназію Іван Пулюй закінчив у Тернополі в 1864 р., де вивчав грецьку, латинську і німецьку мови. Тут слід згадати, що свого українського акценту, в ним вживаній тоді державній німецькій мові, Іван Пулюй не позбувся до кінця свого життя. У Гримайлові, в рабіна, вивчив гебрейську мову. З дитинства цікавився і вивчав все, що скривало таємниці природи, зокрема астрономію; любив і вивчав досконало фізику і математику, хімію. Також виявляв надпересічні здібності до практичних ручних робіт.

Міцне українське патріотичне виховання, яке отримав від своїх батьків і від національного українського середовища, дало свою печать на душу Івана Пулюя на ціле його життя, протягом якого він все горів високим бажанням служити Українському Народові й робити щось корисного для нього. При цьому слід додати, що в гімназії належав до українського революційного гуртка.

Батьки, зокрема виїмково релігійна мати Ксеня, обоє греко-католики, висилають сина Івана до Відня, щоб вивчав теологію і щоб повернувся священником. В той час поїздів ще не було, а візника Іван не мав чим оплатити. Й так, пішки, за один місяць, Іван Пулюй дійшов до Відня.

У Відні вписався на теологічні студії. Але, коли тільки мав можливість, слухав лекції на природничому відділі філософського факультету при Віденському університеті. Жив скромно, заробляв на прожиток

лекціями з фізики й математики, які приватно давав іншим студентам і учням. Без відпочинку, кожен вільну хвилину використовував для читання наукових праць з царини фізики, астрономії й, на той час, дуже мало відомої, електрики. Його постійно інтригувало пізнати все більше видиме й невидиме в Богом створеній, природі. Для інших невидимий космос був його світом, чи це у вигляді електронно-молекулярному, чи в міжпланетному. Його товариші-студенти жили й раділи життям в звичайний спосіб, а Пулюй, вже за студентських часів, жив життям науковця-дослідника. Він тільки й мріяв про вигідну лабораторію, в якій зміг би випробувати практично свої здогади й думки про Божу природу.

Треба відзначити, що в 1866 році, в дні коли закінчилася жорстока війна між Австрією і Прусією, Іван Пулюй проходив біля поля бою й на ньому бачив масу трупів. Він йшов додому на свої канікули. Те що побачив, вкриті трупами поля, жажнуло його, і визначило його протимілітаристичне наставлення на ціле життя. Десятки років пізніше, в 1917 році, хоч і дуже бажав, щоб повстала Самостійна Українська Держава, Іван Пулюй залишився антимілітаристом; його син Олександр, потайки від батька і проти батькової волі, вступив добровольцем до Українських Січових Стрільців.

Свої теологічні студії закінчив Іван Пулюй в 1867 р., але священиком не став, як веліли його батьки. З цієї причини, батьки листовно зреклися його, як свого сина. Це був трагічний момент в житті молодого Івана, й ним, на деякий час, опанувала депресія. Адже ж він дуже любив своїх батьків. Іван Пулюй залишився в житті релігійною людиною, але його внутрішній поклик попровадив його на філософський факультет, який він закінчив з успіхом в ділянці природознавства в 1872 році, з дипломом вчителя середніх шкіл вищого ступеня.

За студентських часів Пулюй не відставав від українського організованого життя. У Відні він був співзасновником Академічного товариства "Січ" в 1867 році, і її активним членом, та головою в роках 1872-1873.

Продовжувати навчання, щоб досягнути докторат, Пулюй не зміг, бо не мав для цього грошей. Але, поскільки вже тоді він був відомий за свої педагогічні здібності, його запрошують на посаду асистента експериментальної фізики, і так його мрія мати доступ і працювати в лабораторії здійснюється. Так і почалися, тут у Відні, Пулюєві власні дослідження, які тривали до кінця його життя.

В 1873 р., на поручення Віденського університету, Морська військова академія у Фіюме (тепер Рієка) запрошує Пулюя на посаду асистента-викладача кафедри фізики, математики й механіки. Тоді Пулюй ще не був професором і титулів він ніколи не шукав для себе. У Фіюме він був щасливий, що мав вільну руку спорядити лабораторію по своєму зрозумінні й продовжувати початі досліди у Віденському університеті. В архівах Фіюмської академії записки відзначають талант педагога Івана Пулюя, його виїмкові здібності

дослідника, та вміння самому творити й виробляти технічні прилади потрібні для праці в лабораторії, яких не можна було тоді купити на ринку.

На переломі 1870 років Іван Пулюй був уже внутрішньо переконаним і зовнішньо визнаним дослідником і науковцем, та оприлюднив не мало писаних своїх праць. Цю маловидиму лабораторну та дослідницьку працю він провадив весь час, незалежно які були його дії поза світом лабораторії. А ці дії були дуже значні.

Щоб хоч трохи віддячитися й угодити своїм батькам, Іван Пулюй написав у 1870 році "Молитовник" українською мовою й вислав його до цензури у Львові. Москофіл крилошанин Малиновський не пропустив молитовника писаного живою українською мовою й знищив його. Так Пулюєв молитовник не дійшов до ним улюблених батьків і Українського народу.

Також в 1870 році Пантелеймон Куліш, шукаючи знавця грецької й гебрайської мов, в'яжеться листовно з Пулюєм, який охоче стає до співпраці при перекладі Нового завіту на українську мову і який видано у Відні в 1880 р. Не диво, що Пулюй приступив до такої нелегкої роботи, як перекладу Біблії. Адже ж він володів 15 чужими мовами й таким чином мав доступ до наукових праць в різних ділянках і багатьох мовах. Пулюй вже з молодих років залюбки студіював філософів світу, й головню Канта. До цього перекладу він охоче взявся ще й тому, бо це була нагода послужити своєму українському народові науковою рідною мовою. Поява Нового завіту українською мовою — це одна з великих подій в історії України й української культури.

В 1902 році Пулюй видав Псалтир українською мовою. Переклад Старого завіту, над яким почав був працювати Пантелеймон Куліш, а по його смерті докінчував Іван Нечуй-Левицький, коригував перед виданням Іван Пулюй. При цьому виданні співпрацювала вдова по Кулішеві, Ганна Барвінок, яка під час одного побуту в Празі тримала до Христа сина Пулюя Олександра. Також в справі видання всецілої української біблії Пулюй провадив широке листування з Іваном Нечуй-Левицьким і Миколою Лисенком. В 1912 році Британське біблійне товариство видало перший раз в історії всецілу Біблію українською мовою.

Протягом останніх тридцяти років минулого століття, Іван Пулюй видав ряд друкованих праць українською мовою, між ними підручники фізики, геометрії. На жаль, у виданні своїх наукових статей і брошур зазнає великих труднощів з боку видавців В. і О. Барвінських, які домінували видавничий ринок у Львові. На надіслані праці приходилося довго чекати відповідей, яких часом зовсім не було. Це дуже знеохочувало науковця й українського патріота Івана Пулюя. Про таке подібне наставлення видавців у Львові скаржився в своїх листах також Микола Лисенко. В своїх газетних статтях Пулюй часто виступав в обороні української мови на всіх відтинках життя, показавши себе здібним полемістом, про що в своїх писаннях згадує Іван Франко.

Але, з часом, знеохочений безконечним чеканням на видання своїх праць українською мовою, Пуллою перестає писати наукові статті українською мовою й свої праці видає майже виключно німецькою мовою. Не без того, щоб прямо послужити своєму народові, Пуллою, від часу до часу, видавав і українською мовою. Ось кілька з них, призначені, зокрема для української молоді:

- 1877 р., популярна стаття "Про радіометер або світляний млинок";
- 1881 р., "Непропаща сила", на теми електрики;
- 1904 р., "Нові і перемінні звізди";
- "Безпечна станція телефонів";
- практичний підручник фізики для української молоді;
- практичний підручник геометрії.

Дослідницька праця Івана Павловича Пулюя в лабораторії військової морської академії в Фіюме підказала йому нове поле зацікавлення — електрофізику, яка в той час була малодослідженою. Дворічна праця викладача і лаборанта в Фіюме принесла Пулюєві престиж, славу й пошану, як виїмкового педагога-викладача, лаборанта, механіка і дослідника. Він залишає Фіюме й їде до Страсбургу, в Німеччину, даліше вивчати електрику і здобути докторат. Таким чином, в 1875 році Іван Пуллою опинився знову студентом найстаршого в Європі університету, в якому сто і тридцять років раніше вчився останній гетьман України Кирило Розумовський.

Але в Пулюя, хоч і нібито ще студента, в запасі ось який інтелектуальний і дослідницький "багаж":

- катодна лампа, яка по сьогодні носить назву лампи Пулюя;
- вакуумна трубка його власного винаходу й виробу;
- удосконалене вміння практично видувати скло;
- велике число опублікованих статей про електричні проміння;
- дослідження і вміння викликати освітлення частинок газів ("неон");
- численна кореспонденція з різними науковцями світу;
- сотки менших і більших винаходів і споруд, патентованих або ні.

Треба всюди підкреслити, що до всіх своїх винаходів і досліджень Іван Пуллою мав математичні підклади.

У Страсбурзьким університеті Пуллою вписується на філософський факультет, на новостворений відділ електротехніки, нової на той час наукової галузі. Відомих праць на тему електрики було тоді мало. В університеті він вчиться протягом двох семестрів в інженера д-ра Вільгельма Конрада Рентгена, який був доцентом-професором фізики. Згадаймо на цьому місці, що Іван Пуллою жив 1845–1918 рр., а Вільгельм Рентген 1845–1923 рр. Цікаво, що Пуллою втаємничив у свої дослідження над невідомими променнями "X" проф. Киндта і Рентгена. Останній з насмішкою казав, що це "банальна дитяча забава". Тому пізніше, коли

Рентген присвоїв собі частину Пулюєвих дослідів, наш земляк назвав прилюдно Рентгена плагіятом. Але це була найвища помста, на яку спромігся Пуллою.

Іван Пуллою був, може слід повторити, людиною релігійною, добродушною, скромною, гуманною, не шукав слави, не поспішав називати фактами непрості речі. Але, коли в своїх дослідах він приходив до певних висновків, він радо втаємничував у них близьких людей, щоб і їх заохочувати до шукання дальшої правди. Так він частинно втаємничив і серба Ніколу Теслу, який робив багато дослідів над катодною лампою і з яким втримував листування на науковому рівні і після його еміграції до США.

За два роки, в 1877 р., Іван Пуллою захистив з відзначенням свою "дисертацію" і отримав звання доктора філософії Страсбурзького університету по спеціалізації фізики. За його виїмкові заслуги і досліди йому університет запропонував місце асистента із можливістю скорого підвищення на доцента. Пуллою подякував, але пропозицію відкинув.

Тепер, коли він відчув і усвідомив велике знання і вміння, яке він своїм трудом здобув і міг би примінити його практично, в його душі посилюється поклик занести це знання в Україну на користь свого українського народу. Він вирішує їхати в Україну, до Києва або Львова і з таким наміром, тимчасово, в 1877 р. повертається до Відня, в Австрію. Тут йому, без труднощів, легалізують набутий в Страсбурзі диплом і запрошують до Віденського університету доцентом фізико-математичної кафедри. Тут він і читає предмет "Кінетична теорія газів та механічна теорія тепла". Поки що поворотний шлях в Україну не стелився і вже тепер професор д-р Іван Пуллою відновляє на повну пару свою дослідницьку працю і радо прийняв рівнобіжну працю асистента фізичної лабораторії.

В 1884 році, коли університет в Празі (Чехія), розділився на чеський і німецький відділи, Пулюя запрошено викладачем до Німецької політехніки. Після деяких передумувань, Іван Пуллою рішається осісти бодай тимчасово в Празі, даліше затримуючи працю доцента при Віденському університеті. Він 8 вересня 1884 р. одружується з Катериною-Марією Стозітською, родженою 1863 р., її батько був офіцером німецької армії, асимільований поляк. Катерина, колишня учениця Івана Пулюя, красуня, з косами по кісточки. Пулюї живуть у великій любові і вирозумінні між собою, з їхнього подружжя прийшло на світ 15 дітей, з яких вижили шестеро, три дівчини й три хлопці. Найстарша Наталка стала дружиною композитора Василя Барвінського, з яким ділила після II Світової війни долю на Сибірі й померла в Україні. Її донька була замужня за сина міністра УНР Голубовича, жила в Чикаго. Дві дочки живуть в Австрії, один син в Чехії, другий у Німеччині, одружений з дочкою генерала Павленка. Третій син Олександр Ганс, інженер-електротехнік, колишній УСС-ус сотник кавалерії німецької армії, продуцент фільмів в Австрії, помер 31 грудня 1984 р. Про нього і його, теж покійну, дружину Альфеду поміщена стаття в "Нових Днях" за травень 1984 р.

Не можна не згадати, що Катерина Пуллой так дуже вірила в здібність дослідника мужа, що дала врізати свої прекрасні коси. З них Іван Пуллой карбонізував волоконця для випробування в своїх світляних лампах.

В 1883 р. воєнний завод в Штаєрі (Австрія), переключився на виробництво споруд для електро-технічного освітлення. Пуллой туди запросили на директора відділу дугових ламп, електричних ламп, Гайслерових трубок та Пулюєвих дзеркал. В 1884 р. на світовій виставці в Штаєрі, показано в основному виробу для вживання електрики в народному господарстві. Тоді вже популяризуються генератори, двигуни машин, дзеркала для різного освітлення. Там показано прекрасні водограї освітлені при допомозі Пулюєвих дзеркал, що були новістю і викликали подив у відвідувачів зі всього світу. Це мова про "студене світло" або сьогоднішнє неонове. На цій виставці показано Пулюєві освітлювальні лампи, які були вже тоді далеко довше тривали від Едісонових ламп.

В 1889 р. Пуллой залишає працю в заводі, який знову переходить на воєнну продукцію. В цьому ж році австрійський уряд назначує Пуллой директором електро-техніки на Чехію і Моравію. В 1902 р. він стає деканом 1-го в Європі електро-технічного факультету при університеті в Празі.

В роках 1912–1913 Альберт Ейнштейн був запрошений до Праги викладати при університеті. З ним Пуллой співпрацює, і навіть приятелює.

З чеським фізиком Франтішеком Кржіжеком Пуллой проводить електрифікацію Праги на систему змінного струму.

Які були головні дослідження проф. Івана Пуллой?

— Працював над удосконаленням світляної електричної лампи, вживаючи карбонізоване волоконеце бамбуку, — в нього тривалість лампи доходила до 100 годин.

— Про свої наукові дослідження дописував у "Звідомленнях цісарсько-королівської Академії Наук у Відні", які читали науковці світу. Відгук поміщеної статті "Тертя повітря й електричне сіяння матерії" був настільки великий, що статтю помістила навіть "Фізикал мемуар" з Лондону й винесла прізвище Івана Пуллой на арену англомовного світу.

— В 1878 р., на виставці в Парижі, І. Пуллой отримав срібну медаль за прилад для визначення механічного еквіваленту тепла.

— Пуллой доказав, що загадкові випромінювання урану є власні мінералові і не походять від сонця.

— Написав праці про "Тертя газів, які утворюються з пари", "Вияснення явищ у порожній від повітря лампі".

— В 1881 р., на світовій виставці в Парижі нагороджений срібною медаллю за винахід і конструкцію вакуумної лампи, яка в історію техніки увійшла як Пулюєва лампа.

— Запатентував переносну лампу для гірників у шахтах.

— Проф. д-р Вільгельм Форман, у своєму виступі по радіо Австрії в 1968 р., сказав, що "Проф. Іван Пу-

ллой був не тільки найвизначнішим фізиком Австро-Угорщини, але він належав до тих, хто у другій половині XIX та на початку XX століть формували світ".

— В 1917 р. проф. д-р Іван Пуллой був нагороджений найвищим відзначенням "Залізним хрестом цісаря Франца Йосифа".

— Пуллой отримав також титул цісарського радника.

Тут можна згадати один жарт-правду: Коли престолонаслідник, князь Фердинанд, відвідав раз в Празі університет і слухав деяких технічних пояснень Пуллой, то зненацька запитав: "Яким чином ви проверчуєте в дротах таку малу дірку, що туди може пробігати електрика?"

Та найвизначнішими дослідями Пуллой були ті, що відносилися до невидимих променів "X".

Протягом XIX століття розвій електротехніки тільки крокував вперед. Один винахід помагав другому, й всі були якось пов'язані між собою. Не бракувало конкуренцій і заздрощів, а критики не жаліли своїх слів про неповність доказані наукові явища і винаходи, та їх авторів. До тих науковців, що не спішили оприлюднювати неудосягнених дослідів належав наш скромний земляк проф. д-р Іван Пуллой. Ще перед появою лампи Пуллой існувала лампа Гайслера, до якої прилучували електроіндуктор і появлялися невиразні промені. Між іншим досліди з катодною лампою проводили Крукс, Плюккер, Гайслер, Голдштайн, П. Ленард, Гудспіль і інші. Але з них тільки д-р Іван Пуллой своєю витривалістю довів досліди до успішного кінця. Він хотів видобути з трубки Гайслера тривале електричне світло. Пуллой зробив припущення, що катодні промені складаються з малесеньких частинок, які з надзвичайною швидкістю відбиваються від стінок трубки й, потрапляючи на скло, засвічуються. До цих променів, які відомі як світляний спектр, належать ультрафіолетні й інфра-червоні промені. Але, більше цього, Пуллой вже знав, що катодні промені мають електричні заряди, які проходять крізь тверді тіла і їх послаблення при переході залежить від згущення даної матерії.

Виглядає, що досліди над катодною лампою не давали результатів багатьом науковцям, які їх проводили, й десь в 1875 році розмови на цю тему втихли. Єдиний Пуллой, своєю геніяльністю і при своїй великій дослідницькій насназі, бачив на обрії розгадку таємниці невидимих променів. Він продовжував досліди. Його удосконалені катодні лампи давали освітлення, при якому можна було читати на віддалі кількох метрів у затемненій кімнаті. Він назвав невідомі промені математичним терміном "X". Він математично обчислював поодинокі об'яви невидимих променів, які проникали на зовні його трубки. Він зформулював ряд фізичних законів, які, як цеглинки в мурі, склали цілість кінцевої мети. Роки минали, а витривалість і геній Пуллой непохитно стояли на шляху змагання за кінцеве пізнання невидимих променів. Десь під кінець 1884 року, Пуллой прикрив у лабораторії

свою трубку, чи катодну лампу, папером намащеним платиново-брунатним кіянідом. Підключив електроіндуктор і побачив обриси на папері. Знаючи, що де світло, там може бути і картина, він почав робити фотографії. Роблячи даліше різні експерименти, Пулюй підставив свою руку і побачив її обриси на папері. Це був переломовий момент в його дослідах. Зробив кілька фотографій і показав їх своєму землякові колезі проф. І. Горбачевському. Останній відразу зрозумів, яку вагу мало це відкриття; він захопив Пулюю до посиленої праці і до оприлюднення його винаходу в скорому часі, щоб інші його не випередили.

Та Пулюй не поспішав. Протягом 1895 року він досягнув все, що хотів, у своїх дослідах. Нарешті він зробив досконалі світліни живої людської руки і кістяка морської свинки. Одну з них навіть подарував Горбачевському. Ця світлина мабуть і залишилася документальним доказом в нейтральних руках, що перші фотографії живого тіла променями "X" зробив Пулюй. Горбачевський насильно настоював, щоб тепер Пулюй скликав конференцію і оприлюднив свій винахід. Але Пулюй ще не спішив. А в своїй добродушності майже денно говорив на своїх лекціях про свої винаходи. На ці лекції приходило чимало науковців і професорів, а між ними і висланник Рентгена, д-р Лехер, який постійно інформував Рентгена, що був доцентом при університеті у Вірцбургу (Німеччина).

Рентген сам заявив, що почав досліджувати промені "X" щойно в листопаді 1895 р., коли трубки Гайслера, Пулюя, Гітторфа, Крукса, Ленарда й інших були широко розповсюджені, а Пулюй написав на цю тему й оприлюднив понад 200 сторінок наукової праці. В короткому часі Рентген оприлюднив у газеті, при допомозі Лехера, який контролював одну з головних газет, що він винайшов невидимі промені "X" і що він зробив при їх допомозі знімки. Фактично, все про що повідомляв Рентген, Пулюй знав і вживав, сам конструював і мав на руках перші фотографії живих тіл. Єдиною новиною було те, що Рентген додумався вживати для прикриття катодної трубки чорний папір, що вживається для збереження негативів фотографій. Зате фотографії Пулюя були досконалі, неначе сьгоднішні; цю досконалість Рентген досягнув щойно два роки пізніше.

Коли Пулюй прочитав несподіване повідомлення Рентгена, він тільки викрикнув "мої лампи, мої лампи". Але було запізно, кривда була вже зроблена. На Рентгена посипалася шалена критика за його дилетанство й науковий світ скептично дивився на його неповні і недосконалі твердження. Але фізико-лікарська спілка Вірцбургу постановила назвати промені "X" променнями Рентгена, їх, нібито, першого винахідника. Треба було послухати поради земляка Горбачевського. Дальші конференції Пулюя і його прекрасні фотографії, та наукові докази помагали вже тільки робити твердження самого Рентгена все більше зрозумілими для скептиків.

Пулюй справжній винахідник променів "X", які повинні б носити щонайменше назву "пулюйо-рентгенівських", якщо не чисто "пулюївських". Для добра

людства, Пулюй припинив полеміку з Рентгеном. Він мав велике задоволення, що своїм трудом досягнув для людства таке корисне відкриття, як в ділянці медицини так і промислу.

Пригадаймо один жарт-правду з його життя: На університеті читав раз лекцію про один важний винахід. На кінці лекції скромно додав, що цей винахід його, але по німецьки з його акцентом воно вийшло "фон мірр". Один зі студентів написав про цей винахід дуже добре й отримав оцінку — відмінно. При усному іспиті Пулюй запитав студента, хто автор винаходу. Студент, з добрим наміром сказав так, як чув "фон мірр". За насмішку над своїм професором студент провалився на іспиті.

Згадаймо, що Пулюй горів бажанням, щоб його праці попали в підмосковську Україну. Йому не тільки цензура відмовляла видання українською мовою, але московська влада навіть не дала дозволу відвідати Україну. Що більше, на домагання московської поліції, австрійська поліція робила обшуки в Пулюя в Празі і навіть забирала на деякий час його праці, щоб дати їх на перевірку москалям. Імперіялісти живуть і жили за рахунок поневолених націй.

В Празі, на будинку, де жив Пулюй, висить бронзова таблиця з написом:

ТУТ ЖИВ І 31 СІЧНЯ РОКУ БОЖОГО 1918 ПОМЕР ПРОФЕСОР ДОКТОР ІВАН ПУЛЮЙ УКРАЇНСЬКИЙ УЧЕНИЙ І ДОСЛІДНИК.

У Відні, на будинку під числом 8 на Шкодагассе прикріплена меморіяльна таблиця з таким написом по-німецьки:

У ЦЬОМУ БУДИНКУ В 1870 РОЦІ МЕШКАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ПОЕТ ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ Д-Р ІВАН ПУЛЮЙ.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ WEST ARKA

· BOOK & GIFT STORE
ОЛЬГА І АНДРІЙ ЧОРНІЇ
і син АНДРІЙ -- власники

- Книжки, журнали, газети, пластинки, машини до писання.
- Різьба, бандури, вишивки, полотна і нитки до вишивання.
- Обруси і полотна з українськими vzорами в гуртовій і подрібній продажі.
- Біжутерія, кераміка і кришталі.
- Висилка пачок до всіх країн.

"АРКА ЗАХІД"

2282 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N9
Tel. (416) 762-8751

Юрій СОРОКА

СВОБОДА. ПЕРША П'ЯТИРІЧКА. (КІНО 1989–1994)

ВСТУП

Україна 80-их являла собою картину, яку б можна було коротко охарактеризувати стомленою сентенцією моїх батьків: "Тут без комунізму т-а-к знущаються над людьми, — що там вже про комунізм говорити!"

Режим, особливо кріпацтво сприяли розквіту мистецтв. Перший стрічний — поет, другий — прозаїк, третій — кіношник і до того ж, екранізатор.

Епоха екранізації — епоха підтексту.

Відділи кадрів, свята святих режиму, працювали справно. Інколи виринала проблема незадіяних. Оскільки виявилось, що незадіяні всі громадяни, проблема не знайшла вирішення. А тут ще згори спустилися настанову — брати курс на династизацію суспільства. Пояснявалося це підвищеною вимогливістю до трудових звершень. Син двірника краще розумітиметься на прибиранні, а син члена ЦК — в управлінні.

Управління культурою перейняли Комуносп та ГУПО (пожежна охорона) і обмінялися з Мінкультом кадрами. У котельнях, насосних, компресорних зосередилася еліта спільноти. Аристократи нематеріальності ходили в кочегарах, пожежниках, сторожах, вантажниках, щоб не брати участі у злочинах, — а фахові пожежники і сторожі сиділи в Мінкульті.

Найпопулярніший радіоприймач — "Океан" — 209 "горизонт", у дерев'яному корпусі. Колись йому поставлять пам'ятник.

По всій Україні, особливо ж у селах навколо Києва суцільні бібліотеки. Приватні, академічні з вилами і граблями в сінях. "Споріднена праця" — за Г. Скородою. Ми не можемо перемогти, але й нас неможливо знищити...

СКІНЧИЛАСЯ ДОБА КАВ'ЯРЕНЬ

Ти бродиш по кафе і не зустрічаєш друзів. Вони зeszли. Помічаєш, як зникають і кафе: перепрофільовуються на морозиво, желе та вершки. Або ж перед входом вивершують купу піску, замазують білилом вікна і ремонт триває роками.

Деякі кав'ярні, що розташувалися у гастрономах і при магазинах "Хліб" тримаються найдовше...

Хто з мого покоління не починав солідних досліджень, не згадуючи каву? Вважається за моветон обминати напій покоління.

Шлягер молодого композитора О. Жилінського на слова Ю. Рибчинського тому лиш яскраве підтвердження:

"Хрещатик. День.

Старий, мов казка, Київ.

Стара кав'ярня поблизу метро.

*Старий П'єро п'є каву з Арлекіном,
Таким же сивим, як старий П'єро."*

ОСТАННІ ПОХОРОННІ СЮЖЕТИ ІМПЕРІЇ

1. На летовищі Внуково невідомий пасажир покинув собаку. Хазяїн не повертається, пес чекає. Собака чекав 2 роки, став бродячим. Сюжет теж.

Пізніше автор всесвітньої сенсації Ю. Рост повідомив, що хазяїн пса таки зголосився. В листі він пояснював, що летів на погрібальну церемонію, а ветслужба не дала дозвіл узяти собаку на авіаборт, бо в неї сльозилося поранене око. Зрештою, для собаки ця пригода скінчилася щасливо — Віра Котляревська забрала Пальму в Київ.

2. В українському селі зростає хлопчик-негр.

Мама покинула його у бабусі, втекла до міста, а тато його ще раніше втік до Африки.

Хлопець ріс з сільськими дітьми — грав у футбол, "свинку", ловив рибу і раки, тощо. Одного разу з'явився тато:

— Поїхали, синку, в Африку, там твоя батьківщина, ти ж негр.

— Ні, тату, я українець, — відповів нащадок.

Тато заплакав і полетів у Африку. На летовищі покинув собаку і т.д.

"НІЧОГО НЕ ЗРОБИЛИ"

Кілька років тому в Спілці письменників молоді літератори покартали корифеїв пера. У молодих були рукописи і опубліковані романи.

Молоді кінематографісти толерантніші, — і не тому, що в них краще виховання: так вже склалося у мистецтві кіно, що засоби кіновиробництва завжди контролюються кінокорифеями.

Наше кіно й до сьогодні найбільш залежне, конформістське мистецтво.

І фільми — плоди переважно пристосуванства та накинутої фальшивої шкали цінностей.

Нове покоління з новою шкалою цінностей народжувалося і вмирало на студентській лаві.

В 1978 році студент Ю. Кметюк на другому курсі зняв короткометражку "Колода" за власним сценарієм.

...Тешуть деревину і майструють з неї хрест. Везуть його за місто. На пагорбі над урвищем вкопують — тут має зніматися кіно. Після зйомок хрест, як не потріб, скидають у яр.

Попри помітне наслідування М. Антоніоні та О. Йоселіані, фільм мав шалений успіх — за що й був знищений. Наступні роботи успіху не мали.

Віктор Онищенко у студентські роки талановито зафільмував "Капель" за І. Буніним. Знімати Буніна за радянської влади у великому кіно заборонялося.

Так Віктор Онищенко, великий "бунінознавець і бунінолюб" лишився роботи. Сліди його губляться в Полтаві, куди він віддалився з красунею-театрознавцем Л. Орловою.

С. Чернілевський зняв курсову "Persona grata" (1977 р.) за М. Кобюбинським.

В центрі стрічки — проблема ката в царській Росії.

Оскільки цієї проблеми за радянської влади не існувало, фільм не мав широкого розголосу.

Нині С. Чернілевський звівся на документальне кіно і здибував український оспалий світ багатолітньою кон'юктурною епопеєю про В. Стуса під грамотною назвою "Пресвітлої дороги свічка чорна". Після закриття об'єднання "Талісман" працює сторожем і викладає на кінофакультеті.

В. Семенів у 1980 році зафільмував новелу В. Стефаніка "Злодій". Відомий сюжет класика постав у модерному вирішенні. Приз на фестивалі "Амірані-80" за кращу екранізацію.

Через 10 років повнометражний фільм "Тримайся, козаче".

Спроба пародії на козацький вестерн, власне на те, чого в кіно ще не існувало.

Кінооператор В. Негребецький у 1979 році зняв курсову-реалістичну документальну стрічку "Ковалі". В інституті статус автора-оператора не культивувався і офіційно не присвоювався. Продовжити свій пошук В. Негребецькому не поталанило.

Україна завжди славилася сильною операторською школою. Разом з тим, багато талановитої молоді кинуло Київ і повернулося на свої прописочні пари (Є. Павлов, М. Земляний).

Першому отримати офіційний статус автора-оператора після закінчення Кінофакультету вдалося П. Волошину.

М. Федюк, на 3 курсі зняв двочастівку "Автобіографія", пошукову роботу, в якій змонтував позитив і негатив, колір і ч. б.

4 курс — "Сподіватись?" (в основі — уривок з "Одержимої" Л. Українки та лінія її стосунків з Мержинським з п'єси Ю. Щербака), — вершина творчості М. Федюка. Диплом — "Блондинка" за М. Дрюоном.

Випускники Кінофакультету, які наважилися лишитися в закритому місті, стали мешканцями подільських нетрів та притонів.

Вони підтримували зв'язок з "альма-матер" — гуртожитком на Лук'янівській 69/71 — з'являлися туди брудні, побиті, обморожені.

Звісно, всі знали хто, як, до якого начальника ходив і що той сказав.

Наприклад, коли Голова Держкіно УРСР Ю. Олененко переглянув доробок М. Федюка:

— "Сподіватися" — мрачная, — сказав він, — "Блондинка" — про солдат, хорошо."

НОВЕ КІНО ВІДСЛУЖИВ У АРМІЇ — ЗАБУДЬ

Оповідання "Лагофталъм" Дмитра Бакіна з'явилося в "Огоньку", ч. 12 за березень 1989 року. В тому ж році С. Маслобойщиков зняв за ним двочастівку, курсову на Вищих курсах сценаристів та режисерів, яка була зарахована йому як диплом. Так з'явився короткометражний фільм "Інший", де справді були вперше заявлені інший матеріал, інша проблематика.

Армія, герої поставлені в умови обов'язкового спілкування. Жити зостається слабкий, німецький духом персонаж.

Подібні фабули зустрічалися на Кінофакультеті і 5 і 10 років тому в роботах М. Гончара, "Ямі" В. Коваленка.

"Кто пройдет по следу одинокому?"

Сильные да смелые головы

Сложили в поле, в бою..." — співав В. Цой.

Отже, якби не нові часи, то місцем дії фільму "Інший" аж ніяк не могла бути совіцька армія.

Але щось тягне молодих до неї. Тільки дозволили слово сказати, — і воно було про армію: "Кордон на замку", "Кисневий голод", "Івін А" та ін.

Про ту армію, яка є головним інструментом в апараті насилля, що зветься тоталітарною державою.

Чого-чого, а глибокого знання марксизму-ленінізму від молодих українських кінематографістів не забереш. Почали з армії і, згодом, все енгельсівське визначення держави було екранізоване. (Майже на рівні телефонного довідника чи паміру С. Ейзенштейна щодо "Капіталу".)

Слід додати, що проблема армії в Україні лишається невирішеною, і заміною зірки на гризуб в кокарді не вирішилася. На жаль армія в сьогоднішній Україні — це спосіб мислення. І не тільки пенсіонерів чи ветеранів. Виробничі і навіть особисті стосунки перебувають під стійким впливом армійських уставів.

Не випадково у двох фільмах останніх років зустрічається навіть одна й та ж прикметна репліка: "Ми дійшли до Берліна, а ви дойдьте до Вашингтона!" ("Кисневий голод", "Цвітіння кульбаби")

ПАРАЛЕЛІ

"Кордон на замку", "Інший", "Кисневий голод", "Цвітіння кульбаби"...

У всіх цих фільмах задіяні підрозділи радянської армії. У всіх — герой гине від рук військових. У "Цвітінні кульбаби" героя реанімують, за сценарієм він гине. У "Кисневому голоді" в сценарії герой кінчає самогубством. У фільмі сам стає вбивцею.

Загалом, кількість фільмів точно дорівнює кількості мертвих головних героїв. (Якщо сюди долучити чотири фільми про УПА, де герої вилягли всі, як один, отримаємо й зовсім невтішну картину: кінець імперії в кінематографії позначився горами трупів.)

У "Кисневому голоді" відсутній жіночий образ, а "Кордон на замку" і "Цвітіння кульбаби" репре-

зентують один тип героїні, — "погань" Патріцію з фільму Ж. Л. Годара "На останньому подиху".

І ні дружби, ні кохання...

Вчора ми оспівували — сьогодні скаржимося. Вчора заливалися істеричним сміхом — сьогодні плачемо. Вчора лакували, а сьогодні вже забиваємо цвяхи. Вчора столяри—краснодеревщики, сьогодні ковалі, гаряча сітка.

ТЕМА УПА

"Нам дзвони не грали, коли ми вмирали" — "Галичина—фільм" 1991 р., реж. М. Федюк.

"Вишневі ночі" — "Рось" 1991 р., реж. А. Мікульський.

"Карпатське золото" — "Україна" 1991 р., реж. В. Живолуп.

"Останній бункер" — "Фест—земля" 1992 р., реж. В. Ілленко.

В 1994 році на студії "Олесь—фільм" режисер О. Янчук знімає картину "Атентат або Осіннє вбивство у Мюнхені..."

З назв кіностудій видно, що держава не фінансувала жодного ігрового фільму про визвольні змагання 1942–1952 рр. чи історію ОУН.

Можливо держава кинула всі кошти кіновиробництва на фільми про унікальний спектр трагічних подій теперішнього часу?

Візьмемо десяток помітних картин, які знято на матеріалі сьогоднішнього за останні п'ять років.

ТЕМА СЬОГОДЕННЯ

"Кордон на замку", УЕМТО "Дебют" к/с ім. О. Довженка, 1989 р., реж. С. Лисенко.

"Інший", Вищі курси (Москва), студія "Паритет", к/с ім. О. Довженка, 1989 р., реж. С. Маслобойщиков.

"Івін А", Київський центр НТІМ "Прогрес", центр НТІМ "Імпульс", МНТУ "Альтернатива", "Київстудсервіс" Київського МК ЛКСМ України, 1990 р., реж. І. Черницький.

"Посилка для Маргарет Тетчер", дипломна робота Кінофакультету, к/с ім. О. Довженка, 1990 р., реж. В. Кастеллі.

"З життя чудової людини тов. Грузілова", курсова ВДІКУ, приватна, реж. О. Чорний.

"Кисневий голод", СП "Кобза", рибколгосп "Перемога" (агрофірма "Славутич"), 1992 р., реж. А. Дончик.

"Цвітіння кульбаби", к/с ім. О. Довженка, 1992 р., реж. О. Ігнатуша.

"Мама", СП "Кобза", 1992 р. (незавершена), реж. О. Денисенко.

"Вперед за скарбами гетьмана", ВТО "Фест—земля", к/с ім. О. Довженка, США, 1993 р., реж. В. Кастеллі.

Поглянувши на список кіновиробників, ми бачимо, що і злочинні теми сучасності фільмувалися не на державний кошт, а завдяки таким патріотам, як наприклад, рибколгосп "Перемога" нині агрофірма "Славутич" ("Кисневий голод"), Кінофакультет ("Посилка

для Маргарет Татчер") чи УЕМТО "Дебют" ("Кордон на замку").

Отже як не намагалися через державну структуру стримувати і контролювати новий український кінематограф, він таки набуває розвою на незалежних студіях.

НОВІ ІМЕНА

В нашому кіно завжди жорстоко контролювалася спадкоємність поколінь. 1–2 дебютанти в повному метрі на 10 років. У 1975 році Т. Левчук запропонував постановку випускнику Кінофакультету С. Клименку, у 1985 — М. Мащенко надав таку можливість В. Коваленку. Все. Вважалося, що поповнення національного кінематографа молодією зміною відбувається надзвичайно інтенсивно. Секретарі йшли на великі жертви.

Інша картина сьогодні. Патронаж залишається, але за останні п'ять років дебютували в повнометражному кіно:

Д. Томашпольський — "Альянс—концерн", "Арій".

С. Маслобойщиков — к/с ім. О. Довженка, "Іннова—фільм".

Н. Андрійченко — к/с ім. О. Довженка.

М. Федюк — "Галичина—фільм".

А. Дончик — СП "Кобза", рибколгосп "Перемога".

О. Ігнатуша — к/с ім. О. Довженка.

В. Фесенко — ВТО "Рось".

О. Янчук — "Лісбанк", "Фест—земля", к/с ім. О. Довженка.

І. Черницький — центри НТІМ "Прогрес", "Імпульс", МНТУ "Альтернатива", "Київстудсервіс" Київського МК ЛКСМУ України.

В. Кастеллі — "Фест—земля", США.

О. Денисенко — СП "Кобза".

В. Семанів — к/с ім. О. Довженка.

О. Левченко — Студія "Ч".

Г. Шигаєва — к/с ім. О. Довженка.

Н. Мотузко — Одеська кіностудія.

В. Балкашинов — "Тана TV".

О. Візир — к/с ім. О. Довженка.

В. Приходько — УЕМТО "Дебют".

С. Ільїнська — Агропромбанк СРСР, "Сведен Сов Консулт" (Швеція), "Сестрорець" АВЕКС, к/с ім. О. Довженка.

В. Крайнев — к/с ім. О. Довженка.

О. Володіна — УЕМТО "Дебют".

М. Седнев — "Флора".

С. Рахманін — ТВО "Одеса".

Ю. Жаріков — "XXI століття".

Т. Магар — "Конвет".

А. Матешко —

В. Волошин — к/с ім. О. Довженка.

П. Марусик —

А. Степаненко — к/с ім. О. Довженка.

О. Дем'яненко — "ЛІГА Д".

Молоді кінорежисери, які не реалізували свої проекти в повнометражному ігровому кіно: С. Лисенко, О. Чорний, Л. Старак, С. Чернілевський, М. Гон-

чар, В. Домбровський, В. Дяченко, Ю. Кметюк, А. Людмила КОХАНЕЦЬ
Квірая, О. Назаренко, О. Столяров та ін.

ОБРАЗ МІСТА

В кінематографії минулої доби режисери соромилися рідних, конкретних міст. За поодинокими винятками, дія фільмів розгорталася в абстрактному, зібраному Місті. Очевидно, така уніфікація краще відповідала високим цілям, які ставили перед собою режисери нашого "елітарного" кіно, вона давала можливість витворити чудо-місто, якого не існує в природі і зрештою, набагато полегшувала зйомки фільму.

Сьогодні ми маємо іншу картину. В українських фільмах постали українські міста: Київ, Харків, Полтава та ін. Чому це сталося, здогадатися не важко — почалося відверте наслідування зразків західного кіно, пройшла сором'язливість...

Коротким словом, місцем дії і одним з мотивів у багатьох фільмах (а ще більше — в сценаріях) стало конкретне місто, сама Україна. Вони долучилися до таких стійких мотивів, як "секс-революція", "еміграція", "стьоб", "живий загодя (наперед) майструє труну" тощо.

ВИСНОВКИ

Нове кіно України 1989–1994 рр. можна було б назвати періодом скарг чи періодом умоглядного політизованого конструювання з реалій тоталітаризму.

Після зйомок чергової скарги ставало ясно — розповідати тільки про те, про що раніше вголос заборонялося говорити — для мистецтва замало.

У авторів фільмів спрацьовував комплекс оскарження, який диктував спрощене драматургічне вирішення. Апеляція до ЦК, "доброго царя" чи навіть до широких кіл громадськості завжди вважалася недосконалою мистецькою формою.

А впізнання ситуацій і негарздів (власне заради чого й робився фільм) глядача лише дратують...

Отже, нове кіно України руйнує стару державу, а в молодій Україні відсутня ідеологія.

Відсутність ідеології змушує режисерів знімати випадкові екранізації.

"ХРЕЩАТИК" НА БЕРЕГАХ АТЛАНТИКИ І ДНІПРА,

або Варіації на тему українських талантів

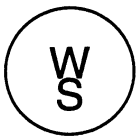
Але в зеленій Ірландії — мабуть, через віддаленість її від Жмеринки і, отже, глибокий провінціалізм — уявіть собі, нічого не знали про українські таланти. Тому безпечно співали самі і запрошували це робити на традиційному фестивалі хорових колективів співаків з усього світу. Крім українських, звичайно. Бо найвні організатори фестивалю нічого не знали не лише про наші співи, а й про нас самих. Розповідають, що один з членів журі, почувши вперше про Україну, компетентно кивнув головою: "А, знаю, це десь за Уралом"... І, вручаючи гран-прі комусь із тих, хто "за Кордільєрами", мер цілком щиро захоплювався: "Ви чудово співаєте".

Першим урок географії у Слайго — містечку, де з року в рік проводиться цей фестиваль — дав наш столичний хор "Фрески Києва". Після першого ж конкурсного виступу до хористів кинула вражена публіка: "Де ця Україна, в якій так співають? Вона справді на нашій планеті?" Зрозуміло, що володарям гран-прі того разу (а було це два роки тому) стали "посланці космосу".

Наступного року до Слайго поїхав хор "Київ". Авторитетне журі, переконавшись у незмінному "неземному" походженні українського співу, знову віддало першу нагороду киянам. Запрошуючи через відомого менеджера нашого земляка з Англії Михайла Посто-лана українців на цьогорічний фестиваль, оргкомітет був змушений виставити умову: неодмінно привозьте хор, але не такий... гарний. Інші країни відмовляються брати участь у конкурсі: однак доля гран-прі визначена. Підберіть такий колектив, який би "тягнув" на третє, в "гіршому" разі — друге місце.

Підібрали хор "Хрещатик": молодий, кілька місяців від народження — якраз під замовлення ірландців. До речі, тільки в автобусі, в якому хористи плуганилися через усю Європу (плюс два пороми) до пагорбистої Ірландії, вони вперше зібралися в повному складі. По суті і більшість партій шліфували в дорозі. Так три доби і їхали — під "Богородице Діво, радуйся", "Херувимську", "Щедрика", "Сусідку".

"Репетиції" затягнулися ще й завдяки "досвідченим водіям, що об'їздили всю Європу із заплушеними очима": очевидно, вони й справді навпомацки їздили, бо... заблукали між європейськими країнами, як тільки зник останній — німецько-польський кордон. (Ох, ці прозорі кордони.) Тому на фестиваль хористи з'явилися, ілюструючи відомий фразеологізм: "З корабля на бал". Звичайно, тільки Україна могла дозволити собі таку "розкіш" — подорожувати автобусом: решта учасників, як і годиться, прибули на острів з комфортом — літаками і вже встигли відпочити перед виступом. Російський хор "Карелія" поблажливо

LENNOX

DEALER

SNIH

HEATING & COOLING LTD.
LONDON, ONTARIO

WALTER SNIH
President

Telephone
(519) 649-4964

поглядав на "братів-слов'ян": і охота вам співати за такої бідності? Сиділи б у своїй "незалежній" і не рипалися в Європу, якщо по-людськи приїхати не можете (знали б вони, що й концертні костюми в наших хористів позичені, що й одягалися в них нашвидкуруч, не встигнувши змити пилу європейських доріг).

Ех, брати-брати. Вас знову підвела власна гординя; що ж, у кожного народу свій талант. Коли "Хрещатик" завоював перше місце у фольклорній програмі, "Карелія" знизала плечима: "Українці тільки й можуть показати себе у фольклорі. Ось коли ми заспіваємо нашого "великого русского Бортнянського"... Заспівали й Бортнянського: "русского" й українського, заспівали духовну програму — клясику і модерн... Коли голова журі оголосив результати конкурсу і зал заскандував: "Браво, Україна!", обурені "братя-славяне" видали: "Ми думали, що приїхали на фестиваль, а тут влаштували дні України в Ірландії". От, що значить спільна кров: кращого компліменту романо-германці не вигадали б...

Організатори фестивалю також мали претензії до українських представників: "Ви який хор нам обіцяли привезти цього разу — середній? А привезли найкращий!"

Звісно, що найкращий: інакшим його й не могла зробити диригент "Хрещатика" Ляриса Буховська. Якби оргкомітет познайомився з нею "до того", він би не сушив собі голову смішною умовою, а завчасно вивів би на дипломі переможця: "Хор "Хрещатик", або вислав на свої "прозорі" кордони заслін. Якби журі хоч раз відвідало репетиції Буховської, воно б на конкурсі не підсакувало з місця: "Скажіть, на Бога, коли ви дихаєте? Як вам удається так співати, наче голос сам ллється з грудей, наче ви не хор, а орган?" (Ірландці, навіть вивчивши географічний атлас, і досі сумніваються в земній прописці українського співу.) А сопрано солістки хору Валентини Решетар довело до сліз розчулення не лише публіку. Сам керівник "Карелії" заплакав: "Оце сопранчик!" Отож!

А росіян, якщо відверто, жаль. Вони опинилися аж на п'ятому місці, схоже, лише тому, що мають у Президентах Бориса Єльцина. "Карелія" дуже пристойний хор, набагато професіональніший і сильніший від "срібного" призера з Детройту. Але, всупереч твердженням російської преси, ірландці зовсім не "с пониманием" поставилися до "втоми" Бориса Миколайовича, через яку він не зміг вийти в Шенноні з літака на трап, де його чекав ірландський прем'єр. Дублінська газета проілюструвала "втому" російського лідера так: літак з написом "Аэрофлот". З відчиненого люка сипляться порожні пляшки. Прем'єр-міністр затуляє голову руками.

До речі, про ще один національний, а точніше, інтернаціональний, талант. Англійці жартують: ірландці й самі не дурні випити, тому й не образилися, що пан Президент "втомився" на їхній території. Самі ірландці спростовують: "Нам і справді байдуже, що хтось любить хильнути. Але ж треба вміти це робити." Ось так: хтось не вміє, а хористам страждай.

Цьогорічний фестиваль, здається, повністю закріпив проукраїнські симпатії ірландців. Завдяки рекламі, зробленій "Хрещатиком", навіть наші журналісти "проходили" в Ірландії "на ура" (в обох значеннях цього слова). У місцевій церкві, де хористи з України брали участь у Богослужінні, парафіяни плакали: вони не розуміли слів, але старовинні духовні пісні у виконанні "Хрещатика" й не потребували перекладу. "Літургія" Лесі Дичко, написана в стилі модерн, також викликала захват.

Між іншим, єдине місце, де українську пісню зневажили шумом, був... Український Клюб в англійському місті Дербі (після фестивалю "Хрещатик" мав невелике турне по Британії). "Чуєш, брате мій" і "Богородиця" супроводжувалися клацанням касового апарата в барі та дзенькотом монет: кілька підпилих молодиків, преставників діяспори, після концерту довго повчали нас, як треба "в Україні працювати, щоб було все "Окей", щоб про нас знали у світі". Господарі якось не брали до уваги, що саме їхні гості і прислужилися вже до того "Окей", що популярність України після кожного гран-прі дедалі зростає, що лише один факт — запис нашого хору на фонотеку Бі-Бі-Сі — набагато переважає на терезах патріотизму економічні й політичні поради місцевих захмелілих поборників України.

А зрештою, всі ми не без гріха. Відомо ж бо — українці. Куди нам від геніїв подітися? І хористи, демонструючи дію першого, як тільки переходили із співу на "речитатив", в тісному колі автобусної компанії згадували: крім пісні мають і ще два таланти. І, повірте, в них (як і кожен представник нашої бідної, в найпрямішому значенні, культури) досягали апофеозу. Бо приз — призом, а грошей, даруйте, не вистачає: кожен пенс — предмет-суперечки. Бо, повернувшись додому, співаки дуже швидко переконалися: води Атлантики для них були набагато теплішими за Дніпрові. У Києві звання переможця нічого хористам не дало: так само працюють у "Хрещатику" на громадських засадах, так само гран-прі та запис на Бі-Бі-Сі тішить лише самолюбство виконавців та викликає легке "позеленіння" хіба що в колег (див. вищеназвані таланти). І досі хористи в боргах за здобутий гран-прі: їхали ж бо за власні кошти. Міністерство культури на однійменному олімпі з однойменним спокоєм спостерігає за незалежним від нього процесом інтеграції української культури у світ. І що воно може зробити? Ми ж лише вміємо співати. І ще сваритися. І нарікати на долю. Що автор, як справжня українка, і робить у цих рядках. Ех, доле, чому ти така непривітна до тих, хто взявся співати — і робить це щонайкраще.

"Голос України", No. 245 (995),
24 грудня 1994 р.

**Говоріть між собою
українською мовою !**

Віктор САВЧЕНКО

ЧИ МАЛИ УКРАЇНЦІ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИЙ ФЛОТ?

При слові чайка в уяві постає птах, що ширяє над водою. Напевне, військові судна запорожців, якщо на них дивитися здаля, також нагадували чайок, які по-гойдуються на хвилях. Насправді ж це були великі човни, які й човнами можна назвати лише умовно, бо розміри їхні сягали двадцяти метрів завдовжки і чотири завширшки; в них уміщалося від 50 до 70 озброєних козаків (кожен мав дві рушниці, запас куль і пороху, шаблю); на борт брали по 4–6 гармат, гаківниці, запас прісної води й харчів; судна ці були призначені виключно для бойових дій. Їх виготовляли в так званій "військовій скарбниці" досвідчені майстри: матеріалом служила дубова дошка й розпиляний уздовж стовбур липи — основа дна. Це були не річкові, а саме морські судна, пристосовані до штормів і негоди. З кожного походу моряки й суднобудівники виносили новий досвід, і вже наприкінці шістнадцятого століття "чайки", попри їх великі розміри, були надзвичайно маневреними, ходили як на веслах (15–20 пар), так і під вітрилами, а в'язанки очерету, прикріплені вздовж бортів, убезпечували від хвиль, а в бою — від стріл, куль і ядер противника. Відсутність надбудови робила їх такими легкими, що при потребі команда могла перенести свій човен на значну відстань.

Навіть великі кораблі того часу — галери, каравели, сандали трималися неподалік од берега, а запорожці на своїх "чайках" перетинали вздовж і впоперек Фана Кара тенгіз (Зле Чорне море, Турецьк). Уже в 1575 р. гетьман запорожських козаків князь Богдан Ружинський, перепливши з командою море, взяв турецьке місто Трапезонт, потім Сіноп; підходив навіть до Константинополя і "захопив під ним велику здобич". До річч, Трапезонт містився на сході Анатолійського узбережжя, а Константинополь (Стамбул) — на крайньому заході Чорного моря.

Через кілька років отаман низових козаків Кулага на шістнадцяти "чайках" вдерся в Гезлев (Євпаторія). Щоправда, в сутичці з каглою Фати Гераєм він сам і тридцять душ його команди загинули. Але це не вплинуло на подальший маршрут ескадри, яка, поповнивши втрати визволеними невільниками, попрямувала в гирло Дністра, напала там на турецьку фортецю Акерман (Білгород-Дністровський), після чого перетнула Чорне море із заходу на схід, Азовське море, Азовсько-Донський лиман і зробила спробу взяти штурмом фортецю Азов. Але турки були попереджені і вчасно сховалися за її стінами. Нагадаю, що це було в вісімдесятих-дев'яностих роках шістнадцятого сторіччя, в пору чи не найбільшої могутності Османської імперії.

У своєму арсеналі запорожці мали не лише "чайки", а також інші плавзасоби. Так, Еріх фон Лясота — посол германського імператора Рудольфа II на Січі в своїх подорожніх нотатках пише: "Липня другого дня (1594 р. — авт.), побачившись попередньо з мос-

ковським посольством, я біля полудня відплив з Базавлука на турецькому сандалі, разом з запорожськими послами (до Рудольфа II — авт.) Саськом Федоровичем та Ничипором..." Відомо, що на рейді в Січі стояли не тільки сандали, а й галери, каравели та інші судна. Команда моряків на них проходила вишкіл. Але для бойових дій їх не використовували через неповороткість. "Чайка", на відміну від морського корабля, мала ще й ту перевагу, що коли виникала потреба відступати, вона не розверталася. Гребці за командою чайковського пересідали на сто вісімдесят градусів і в лічені секунди вже гребли в зворотному напрямку — корма і ніс цього судна були однаково гострі. Згряя таких "чайок" нападала на велике військове судно, відкривала вогонь з гармат, гаківниць і рушниць, тоді "розліталися" вусібіч — і так повторювалося доти, доки корабель не топили або не захоплювали. Цей прийом називався "крутити веремію". Ось тоді і ставав у пригоді вишкіл управління великим судном, набутий на Січі.

Не тільки козаки-мореплавці славилися сміливістю та кмітливістю, не менш винахідливими були й суднобудівники (їхні імена, на жаль, історія не зберегла). Відомо, що в 1596 р. запорожці взяли вже згадану вище фортецю Сіноп, яку турки добре укріпили. День і ніч на її стінах, що виростали просто з води, вартувала сторожа. Ні з моря, ні з суходолу підійти до неї непоміченим було неможливо. На той час Сіноп вважався одним з найбагатших міст Османської імперії. Його називали перлиною в короні султана. І охороняли так само, як велику коштовність. Про захоплення його козаками в Стамбулі спочатку мало хто вірив. Як з'ясовувалося, цього разу при взятті Сінопа було застосовано підводні човни... Козацька ескадра з 40 "чайок", у яких перебувало 2400 козаків, до ночі залишалася за межею бачення з фортеці; вночі від неї відділилося кілька підводних човнів і дісталися у Сінопську гавань; команди з них захопили сторожове військове судно, перебили турецьких моряків, повідмикали галерників і вранці з першими променями сонця, переодягшись у турецький одяг, разом з недавніми невільниками попрямували до брами. А там перебили сторожу... Оповідати весь процес взяття цього неприступного міста на Анатолійському узбережжі немає потреби... Варто навести слова відомого французького вченого монаха-єзуїта Р. Фурньє, котрий побував у Константинополі саме в той час: "Тут мені оповідали зовсім незвичайні історії про напад слов'ян на турецькі міста й фортеці; вони піднімалися прямо з дна моря і сповнювали жахом усіх берегових мешканців і воїнів. Мені й раніше розповідали, буцімто слов'янські воїни перепливали море під водою, але я вважав оповіді вигадкою. А тепер я особисто розмовляв з тими людьми, котрі були свідками підводних набігів слов'ян на турецькі береги".

Земляк Р. Фурньє — морський історик Монжері у своїй книзі дав опис конструкції запорозького підводного човна. Він вважає (на підставі турецьких та інших архівних матеріалів), що козаки обшивали свої човни зовні шкірою, корпус накривали герметичною палубою і над нею вертикально встановлювали шахту, всередині якої був козак; він оглядав горизонт і кермував судном. Шахта водночас служила і для пропускання повітря всередину човна. Човни під водою рухалися з допомогою весел, причому герметичність бортів у місцях проходу весел забезпечували шкіряні манжети.

Але повернімося до нападу на Сіноп. Найбагатше місто Порти було зруйноване, і це мало не стало причиною оголошення війни Речі Посполитій, складовою якої разом з Польщею та Литвою була й Україна-Русь.

Починаючи з 1538 року, коли козацька флотилія зруйнувала турецьку фортецю Очаків, запорожці впродовж багатьох десятиліть вели військові дії на морі й узбережжі. Число "чайок" іноді сягало вісімдесяти. У 1606 р. запорожці спустошили Варну —

найбільшу турецьку твердиню на Чорному морі. В 1615 р. на вісімдесяти "чайках" на очах у султана і тридцятитисячної залоги вони проникли в Константинопольську гавань, пограбували і спалили її. В 1616 р. здобули Кафу (Феодосія), де був найбільший тогочасний невільницький ринок, і звільнили тисячі рабів. У 1620 р. козаки знову напали на Константинополь. Турецький султан казав: "Коли на мене навколишні панства повстають, я на обидва вуха сплю, а про козаків мушу одне вухо відкритим тримати".

На закінчення не зайве буде навести вислів турецького історика XVII ст. Нейми, якого ніяк не запідозриш у симпатії до наших предків-мореплавців: "Можна стверджувати напевне, що немає на світі людей, які б менше дбали про своє життя і менше боялися смерті, ніж ці... Знавці військової справи твердять, що ці сіромахи, завдяки своїй хоробрості та вправності в морських боях не мають собі рівних у всьому світі."

За "Літературною Україною"

ЗУСТРІЧ 1995 р.

Запрошуємо колишніх і теперішніх студентів української і недільної школи та курсів українознавства при катедрі св. Володимира (404 Батурст вул.), вчителів, членів організацій СУМК і ОДУМ, членів хорів і танцювальних груп
на

ПЕРШУ ЗУСТРІЧ,

що відбудеться 8–10 вересня 1995 року в Торонто.

Члени організаційного комітету:

Ольга Янжула – (416) 622-4494 та Ольга Костюк – (416) 762-3930

НЕ ПРОПУСТІТЬ ЦЮ ВАЖЛИВУ ПОДІЮ!

В ПАМ'ЯТЬ ТИМОФІЯ КУМПАНА

Замість квітів на свіжу могилу світлої пам'яті Тимофія Кумпана, який 7-го травня 1995 року відійшов у вічність і похований на Цвинтарі святих Володимира і Ольги в Оаквілі, дружина покійного Параскевія Кумпан склала \$50.00, як нев'янучий вінок на пресовий фонд журналу "Молода Україна".

Дякуємо Вам, шановна пані Параскевія Кумпан, за Ваш дар.

Прийміть наші глибокі співчуття з приводу втрати Вашого дорогого чоловіка.

Нехай Господь завжди тримає Вас і Вашу родину під своєю опікою!

Вічна пам'ять покійному Тимофієві Кумпанові!

*Редакція й Адміністрація
журналу "Молода Україна"*

К. КВІТЧАСТА

КРИЛО ПЕЧАЛІ І ЩАСТЯ ПТАХ

Пам'ятаю — у другій половині листопада минулого 1994 року в приміщенні Охтирської центральної бібліотеки відбулася презентація виставки робіт молоді художниці-аматорки Ольги Качайло з с. Бугруватого Охтирського району на Сумщині "Душі крилиця". Ця подія і досі хвилює моє серце.

Дівчина навчалася в середній школі, коли до неї прийшло лихо — Оля тяжко захворіла. Прикута до ліжка, вона багато сумувала, переживала, випрядала довгі сувої дум. Роздумуючи, взяла до рук пензлика... Сум неохоче поволі відступав. Оля просвітленими очима глянула на світ, відтворюючи його на папері.

"Індійські мотиви" — на малюнку гнучкі, чарівні танцівниці.

"Птах печалі" — жінка-птах, знецілені великі, глибокі очі, чорне оперіння...

А ось розмаїття квітів — яскраві, чисті, хвилюючі, як надії. Деревя, птахи, діти, звірята — казкові образи дитинства.

Онде — "Козак Мамай": нетерплячий кінь, непокірні вуса... Ще далі — ряд релігійних сюжетів: "Свята Марія з немовлям", "Святий Микола Угодник", "Воскресіння". Казковість і смуток переплелися кольорами, відтінками. Вражає працьовитість дівчини. Її творчі роботи декілька раз виставлялись в Бугруватському Будинку культури. Про це згадувала місцева преса. На минулорічній листопадовій виставці своїх замальовок в м. Охтирці, про котру йдеться мова, Оля

Качайло почула багато добрих слів підтримки, отримала дарунки і грошеву допомогу. На живі квіти в Оліних руках закапали теплі росинки... За організацію цього заходу велика дяка керівникові Центру культури і дозвілля Надії Василівні Кисличенко, працівникам центральної бібліотеки на чолі з Наталією Іванівною Сергієнко, дитячій художній школі. Моя душа відгукнулася на ту виставку віршем, назву якого я винесла у заголовок цього есе. Присвячений він Олі Качайло.

*Земля і космос. Трава і квіти.
Крило печалі і щастя птах.
Вітрила казки, яким летіти
через дитинство, через літа.*

*Кінь б'є копитом. Вогнить бандура.
Вус довгий в'ється: "Козак Мамай".
Згубили твердість холодні мури,
бо юнка пензлика трима.*

*Тримає пензлика, мов долю,
неначе долю молоду
яка всотала і ранні болі,
і ранню тугу, і творчий дух.*

*Чарує погляд індійська врода.
Мить воскресіння. Ісус Христос.
Свята Марія. Святий Угодник.
У кожному штрисі — добра виток.*

А. ШУМ

КРОВ СИЛЬНІША ЧИМ ВОРОГ

(Вражіння з двох фільмів)

*А чиєю кров'ю
Тая земля напоєна...*

Т. Шевченко

Заходом одумівського журналу "Молода Україна", а властиво старанням одної особи, журналіста Олександра Харченка, невеличка горстка людей в Торонті бачила два дуже сильні відеофільми привезені з України для відсвяткування сторіччя українського кіно.

Перший з них п. з. "Тверді мелодії" зроблений в українській студії документальних фільмів у Києві в поетично-абстрактній формі висвітлив життя і смерть двох визначних героїв української підпільної боротьби за незалежність, Михайла Сороки та Катерини Зарицької. Другий фільм, "Кубанські козаки", більш реалістично-документальний, образами з життя теперішніх кубанських козаків, розповів про заселення Кубані запорожцями 200 років тому.

Фільми були висвітлювані від 8 до 12 травня у вечірніх годинах в аудиторії при Катедрі св. Володимира

у Торонті. В понеділок, при першій висвітленні, були ще доповіді: Петра Гринчишина про століття українського кіно та Оксани Бризгун-Соколик про виступи дочки Богдана Сороки, славної скрипачки Солюмії Сороки в Австралії.

Ніби далекі тематично, ці два висвітлені фільми заторкали одну ідею: ідею існування українського роду, ідею існування української держави, ідею боротьби за волю України. І сьогодні, як ми співаємо в національній гімні, що ми "душу й тіло положим за нашу свободу", і що ми є "козацького роду", пригадка про тих, які своє життя поклали за Україну, і нащадків тих, що за неї боролись і йшли вмирати з пісню на устах, є дуже актуальною.

Перший фільм мав особливу композицію. Візуально перепліталися картини природи, актуальних місць, як хати, тюрми, місця заслання, із фотोगрафіями героїв фільму та причетними до них людьми. Часом появлялися живі люди, які знали героїв фільму, чи з

ними працювали. Художність візуального зображення була не лишень у майстерній фотографії — особливо дерев і трави, що дуже будувала настрої — але й у підібраних високомистецьких графічних композиціях Богдана Сороки, сина Михайла і Катрусі, і оліях Опанаса Заливахи, який теж, як Тарас Шевченко, "карався, мучився, і не каюся" на засланні, із заборною малювати. Чорно-білі графічні композиції Богдана Сороки, своїми ощадними формами з перевагою гострих кутів, що підкреслювали ідею терпіння і боротьби, підтримували суворість людського існування, нараженого кожночасно на арешт, страшні допити, тюрму, тортури, заслання, розстріл. Народжений в тюрмі Богдан Сорока, який своїх батьків майже не знав, передав своєю творчістю мученичі дні і ночі своїх прекрасних Тата і Мами, які все життя віддали для України, заплативши найвищу ціну за її визволення. В графіці Богдана Сороки попри велику професійну майстерність нема ні крихітки позерства чи шукання самої форми. В нього форма відкриває зміст, яким є стара, прадавня українська культура в її найінтимніших виявах вірувань і моральних законів, і трагічна дійсність, в якій лейтмотивом є боротьба і самопосягання. Тому ми бачимо і розп'ятого Христа, і страшного звіра — душегуба, і колядників, що крізь сльози сміються і співають.

В малюнках Опанаса Заливахи кольори стоновані і стримані, форми подібно до графік Сороки упрощені, геометризовані, близькі до кубізму. Проте Заливаха в першу чергу експресіоніст. В нього найсильніше з усього почування, яке піднесене до найвищої напруги віддає настрої терпіння і боротьби нашого народу, боротьби навіть на Соловках, в Казахстані чи в таборі в Кінгірі. В його композиціях з'являються голови людей і звірів, і прекрасних ангелолодів, і страшних звіролодів. Заливаха своїми творами підтримав ідею фільму, в якому із страшного знищення, за словами Стуса, Україна вже "випросталася до волі". Одначе слів Стуса в цьому фільмі не було, хоча можна б було в дечім з них скористати. Цей фільм слухово був опертий на свідчення очевидців, таких, як Микола Лебідь, який був пов'язаний особливо із Катрею Зарицькою через атентат на польського міністра Перацького, був тоді арештований і засуджений до кари смерті, опісля відміненої на доживоття. Із каторжників новішого покоління виступали Іван Гель, Михайло Горинь, Дарія Гусяк, Іван Кандиба, Богдан Когут, Володимир Косовський, Оксана Войтович, Іван Демків, Ірина Козак, Василь Підгородецький. Валентин Мороз та Михайло Осадчий не лиш виступали особисто, але уривками з їх творів ("Тверді мелодії" та "Більмо" Осадчого) була пов'язана композиція фільму і дістала поетичний, піднесений настрої. Текст читав добрий диктор, і автор Віталій Розстальний. Режисерами фільму були Григорій та Олександр Давиденки; Григорій був теж автором сценарію.

Фільм робить дуже сильне враження. Хоч є в ньому багато "недосказаного", за точними фактами життя і смерті Михайла Сороки і Катрі Зарицької треба шукати в книжках — але в цьому фільмі є найваж-

ніше: підкреслена ідея боротьби і жертви, яку принесли ці дві прекрасні постаті української революції. На вас з екрану дивляться добрі очі Михайла і Катрусі, очі, в яких ви бачите стільки ласкавости, щирости, скромности і приязні до людей, що катівські знущання над ними (зрештою, помітні на фотах), виглядають найбільш нелюдським звірством. Деякі з фот виразно "поліційні", в анфас та профіль (Катрусі), а на обличчі видно синяки від побоїв. Це все, а ще процесії з незлічними домовинами тих героїв, які повернулись на рідні землі — але лишень як кістяки — потрясаюче. Але ясність, що б'є з облич тих переслідуваних, ясність віри у велич ідеї, переборює страшну дійсність знущань. Бо кров героїв, яка канула в землю, сильніша від ворога, що відібрав нам волю жити на своїй землі.

І є ще одна сила крові: сила роду. Михайло й Катерина лишили своє насіння народженого за ґратами сина Богдана Сороку, незвичайно талановитого графіка, велику мистецьку душу. Ця велика душа втілювалась далі у його доню Соломію, що приносить славу українській музиці на двох континентах світу.

В другому фільмі, "Кубанські козаки", підклеслено теж була проблема роду, козацької крові, що лилась століттями за безпеку нашого люду. "Козацькому роду нема переводу" — каже приказка. І козаки на Кубані пам'ятають свій рід, пам'ятають свої звичаї, свою віру. Але ворог добре знав силу роду, і тому, як прийшла голодова облога України в 30-их роках, те ж сталось і на Кубані.

Справи голодомору на Кубані у фільмі не порушено, не згадано теж тисяч кубанських козаків, що загинули з рук сталінських катів, видані із заходу на смерть рішенням Черчіля. Ці жахливі події нам відомі. Але у фільмі ми бачили сьогоднішнє життя-буття тих "недобитків", які лиш частинно затримала розговірною українську мову. Бачили ми такі скарби української культури, як Євангеліє подароване козакам Кальнишевським, "Соловецьким великомучеником", як його у фільмі було названо. Бачили ми ще оцілілу церкву козацьку і руїни понищених в тридцятих роках. Коментатор із сумом говорив про 20-ті роки нашого століття коли то була "українізація" — "Українізувати українців?" підкреслив він гірку іронію. Але в час "українізації" ще було кілька українських часописів і шкіл. Тепер на Кубані нема ні одної української школи (чи не пора нам упімнутись за нашу "меншину" на території Російської Федерації?), і є лишень один україномовний часопис, що виходить в Краснодарі, "Козацьке слово". Краснодар, раніше "Екатерінодар", називався автентично "Нова Січ". Жили там виключно Запорізькі козаки і Чорноморські козаки. На Кубані опісля поселили царі ще й Донських козаків, впроважуючи туди російськомовний елемент, але ціль їх поселення була двояка: щоб забрати "небезпечний елемент" з території, яка була їх материком, і щоб на Підкавказзі найталановитіші військовики боронили границі імперії від войовничих народів Кавказу, і їх підбивали.

Сумно було бачити цвинтар козацький. Нема традиційних козацьких хрестів, а стандартні пам'ятники із круглими фотографіями спочилих. На святкуваннях козаки й козачки співають українських пісень, але вже більше змодернізованих, таких як: "Гей там на горі Січ іде!" чи марш Сагайдачного "Гей, на горі, там жінці жнуть!". Героїчних маршів, таких як "Нам по-

може святий Юр..." чи "Гей, не дивуйтесь..." не було чути. Гра на бандурі плекається, і від тих саме кубанських козаків вийшла перша капеля бандуристів. Ворог збіднює нашого воєнного духа, збіднює нашу культуру всіма силами, але крові козацької змінити не може. Бо кров сильніша чим ворог.

Новини з Канади

О. СЕМЕНЮК

ОСЕЛЯ "УКРАЇНА" м. ЛОНДОН, ОНТАРІО

Коли візьмеш в руки газету "Українські Вісті", або яку іншу, зараз же хочеться знати, що діється в Україні, а що в діаспорі? Перебігаєш скоренько вісті з України, які часто не дуже втішні, але не будемо трапити надії на краще в майбутньому. Ну й переходиш до останніх двох сторінок, які заповнені некрологами. Сумно, але не можемо змінити закони природи, над якими є господарем Господь. А далі, збірки, пожертви, подяки. Отже, ще є люди, що дають із своїх тяжко запрацьованих заощаджень. Їм належить подяка. А от за одумівську оселю "Україна" мало що відомо, хоч вона видає величезні суми на пресу, на одумівські табори виховників, на кобзарські табори, а також бандуристам, танцювальній групі, добродійним організаціям, допомога Україні. А написано про це дуже мало. Воно правда, як наші батьки казали: давай правою, щоб ліва не знала. Але все ж таки хочеться дещо відкрити і для інших читачів, не тільки для членів цієї оселі. Одумівська оселя живе і втішається своїми успіхами. В наступному 1996 році виповниться їй 20 років. Уявляєте собі 20 років тяжкої, а часом і напруженої праці дирекції, управителів, працівниць кухні, усіх трудящих людей, які посвячували свій труд і гроші на розбудову цієї оселі для своїх дітей. Деяких уже немає між нами. Отже 1995 рік є роком підготовки до 20-тирічного ювілею, щоб гідно відзначити нашу заплановану мрію, яку ми всі успішно виконали. Цьогорічну Дирекцію очолює М. Співак, який був головою Дирекції вже стільки років. Управителькою є В. Жидовка, яка тримає порядок і обслуговує на високому рівні, за що отримуємо багато подяк від наших клієнтів. Ну не можна не згадати нашого скарбника Г. Яремченка, який є відповідальний за наші фінансові справи, які чітко і виразно показані у всіх його звітах, а це дуже важливо у кожній організації. Скільки ж відбуто засідань дирекції, зготовано обідів, влаштовано бенкетів та інших імпрез, одумівських таборів, концертів, зустрічей. І все це, щоб було в доброму порядку і вигляді. Оселя зараз виглядає як "писанка". Її господарську частину треба тримати, як заведений годинник, який тепер є під наглядом наших шановних заступників голови дирекції, В. Новобранця і М. Жидовки. Як уже було згадано, наступний рік є ювілейним, для відзначення якого вибраний ювілейний комітет, на чолі з

головою І. Данильченком. Він збирає матеріали і знімки з усіх імпрез і таборів, для ювілейної книги, яка буде видана на святкування в 1996 році. А також всіх наперед просимо здержатися від всяких інших імпрез, а прибути на оселю "Україна", щоб велично відсвяткувати таку велику працю 20-ти років разом з одумівцями на Зустрічі 6-7-8 вересня 1996 р.

Велика новина на оселі "Україна" — це будова "бейсбольного" майдану, який буде скоро закінчений. Отже одумівці, не пропустіть нагоди, приїжджайте на Оселю "Україна" пограти на новозбудованому майдані.

До милої зустрічі!!!

OUTDOOR EVENTS
The Ukraina Resort is an excellent place to have those events that require the wide open spaces of the outdoors. Private facilities, tent rentals, tables, industrial cooking equipment is all available from one location. Also offer 20 acres of landscaped picnic grounds for picnics, large family reunions, or other special events.

BANQUET FACILITIES
With 6 large banquet halls available, the Ukraina Resort is your first choice to make that special event a complete success. We offer complete facilities to have us cater your needs. You'll find every thing you need to hold your banquet under one roof from the equipment to the catering.

FOR MORE INFORMATION
"UKRAINA" VACATION RESORT
R.R. 4, East Road
London, Ontario, N6C 1C1
(519) 659-2963

Олександр ХАРЧЕНКО

ОДУМІВСЬКА ЗУСТРІЧ '94

У 1950-их роках Об'єднання Демократичної Української Молоді було діяльним у п'яťох країнах: крім Америки й Канади, у Німеччині, Великобританії та в Австралії. Але протягом сорока-п'ятьох років, під впливом асиміляційних процесів, в ОДУМ-і відбулася "перестройка", по волі чи по неволі, своєрідне скорочення кадрів, і тепер, у 90-их роках ОДУМ діє лише в Америці й Канаді, і то у значно зменшеному масштабі. Тимчасом, поступово почалося налагодження контактів з Україною, де вже творяться одумівські філії — про що розповів Віктор Педенко у своїй доповіді на бенкеті. Одумівська Зустріч '94 була присвячена Третій Річниці Державної Незалежності України і проходила під гаслом "Нас не спинить ніщо і ніде!" Взявши за гасло Зустрічі слова з "Маршу Одумівської Молоді", організатори Зустрічі вшанували, таким чином, і автора маршу та основоположника ОДУМ-у — світлої пам'яті Івана Багряного, великого українського письменника та лідера тодішньої Української Револьюційної Демократичної Партії, який помер 1963 року в Німеччині. Зустріч розпочалася вечіркою для молоді в п'ятницю, 2-го вересня, в готелі Радісон, в дуже гарній околиці Детройту. У суботу відбулися спортивні змагання, але не як колись — легкоатлетичні, та з відбиванки, баскетболу і футболу, а в гольфа. Раніше одумівські Зустрічі відбувалися на відпочинкових організаційних та навіть на приватних оселях і проходили відносно скромно, а тепер — у розкішних готелях, мов зустріч якихось аристократів, чи багатіїв-власників багато-державних корпорацій (кімната в готелі на одну ніч — від 85 до 250 доларів). Та навіть і спортивні змагання — в гольфа — промовляють більше про аристократичну молодь ніж про демократичну... Для інших учасників Зустрічі в Детройті були zorganizовані додаткові розваги (наприклад, поїздка баядарками, тощо), а в вечірніх годинах — бенкет і забава в готелі Шератон, теж розкішному

— в Ен Арбор, біля Детройту. Після доповіді СВП (Старшого Виховника-Провідника) Віктора Педенка, яку він побудував на словах "Нас не спинить ніщо і ніде", у мистецькій частині бенкету виступав майстер художнього слова, актор Святослав Максимчук — заслужений артист України.

У неділю, 4-го вересня, у програму Одумівської Зустрічі '94 входила Божественна Літургія у Катедрі Святої Покрови в Саутфілді, в околиці Детройту, а спільний обід і концерт відбулися у вже згаданому готелі Радісон. Завершилася Зустріч '94 в парку біля готелю, де ще відбувалися змагання в теніс, відбиванку, а також дитяча олімпіада та прощальна вечірка. Концерт був присвячений славному бандуристові — світлої пам'яті Григорієві Китаєстому, у десяту річницю від дня його смерті. Ансамбль Бандуристів та Дівочий Хор Детройтської Філії ОДУМ-у виконали декілька пісень та інструментальних творів, автором яких був світлої пам'яті Григорій Китаєстий. Оригінальну і давню жартівливу народну пісню про те, як 20 синів однієї сім'ї одружилися із двадцятьма сестрами сусідської сім'ї — виконав Петро Китаєстий, а потім з дружиною Лідєю виконали "Одумівський Марш" — "Наші будні розгорнена книга", на слова Івана Багряного, музика Григорія Китаєстого. Пам'ять покійного бандуриста вшанували своєю участю в концерті і дві бандуристські-солістки з-поза Детройту: Леся Метулінська з Лондону, Онтаріо та торонтянка — Оксана Родак, яка тепер проживає біля Чикаго. Обидві вони вихованки кобзарських таборів, ініціатором яких був св. п. Григорій Китаєстий.

З великим захопленням глядачі сприйняли виступ Одумівського Танцювального Ансамблю "Веснянка" з Торонто, під мистецьким керівництвом Миколи Балдецького. За "масовий" виступ танцюристів (десь біля 20 осіб), тут слід висловити щире подяку Миколі й Гейзел Балдецьким, які вклали багато праці, старань, енергії і часу, на те, щоб "Веснянка" виступила на концерті Одумівської Зустрічі в Детройті. Цей виступ "Веснянки" набирає більшого контрасту у світлі того, що колись на одумівських зустрічах було дуже багато танцювальних ансамблів і організатори тодішніх концертів на одумівських зустрічах "сушили собі голови" над тим, як знайти час на концерті для виступів усіх ансамблів. А тепер на весь ОДУМ Америки й Канади, "Веснянка" залишилася єдиним танцювальним ансамблем, так, ніби на гірку згадку про краще давнє минуле нашої організації.

Оригінальним і цінним додатком до концерту було демонстрування відео-фільму, що його створив Анатолій Терентів, у вигляді монтажу про виховно-відпочинкові табори ОДУМ-у, хоч він заявив, що його донька вклали яких двісті годин праці. Мабуть цим і пояснюється те, що музика і пісні використані у відео-фільмі походять не з українського репертуару. Най-

Одумівський танцювальний ансамбль "Веснянка" на концерті Зустрічі '94 у Детройті.

Переможці змагань у гольфа на Зустрічі '94.

Назагал Одумівська Зустріч '94 була оригінальною, цікавою і багатогранною. Організатори заслуговують на щире признання, за їхню вкладену працю, зокрема Віра Петруша — Голова Організаційного Комітету Зустрічі та її "штаб". Мені було приємно бачити на бенкеті молодь, як переважаючу більшість учасників, дець біля двохсот осіб. А на забаву, після десятої вечора, молоді прийшло в двічі більше (якщо не в тричі). Мені було радісно — на те ж і зустріч — бачити багатьох учасників Одумівської Зустрічі '94, "старих одумівських корифеїв і комбатантів". Але на мене навівали ностальгійні почуття з приводу того, що на Одумівській Зустрічі '94 не було тих, які повинні були бути. Та це вже інша тема...

Цей допис про Зустріч '94 так довго затримувався тому, що ми чекали на знімки...

Дзвонили, шукали, намагалися ж помістити і чекали...

краще наші читачі самі оцінять відео-фільм Анатолія Терентіва, коли матимуть нагоду його побачити.

*32-ий Відпочинковий Табір Юного ОДУМ-у.
Лондон 1994 р.*

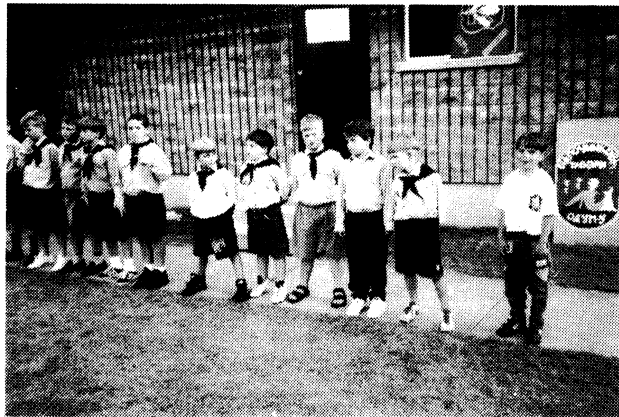
Гурток середніх хлопців. Лондон 1994 р.

Команда 32-го Відпочинкового Табору 1994 р.

Гурток молодших хлопців. Лондон 1994 р.

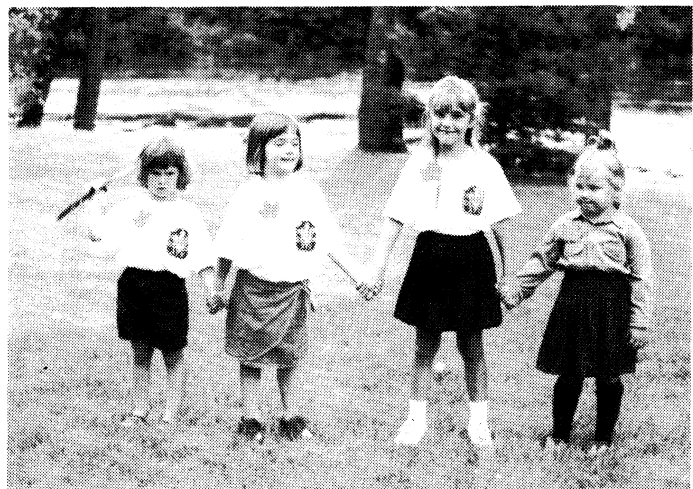
Молодші хлопці перед бараком. Лондон 1994 р.

Члени дівочого відділу.
Лондон 1994 р.

Пані Тетяна Педенко вчить таборовиків ліпити
вареники. Лондон 1994 р.

Табір Малят. Лондон 1994 р.

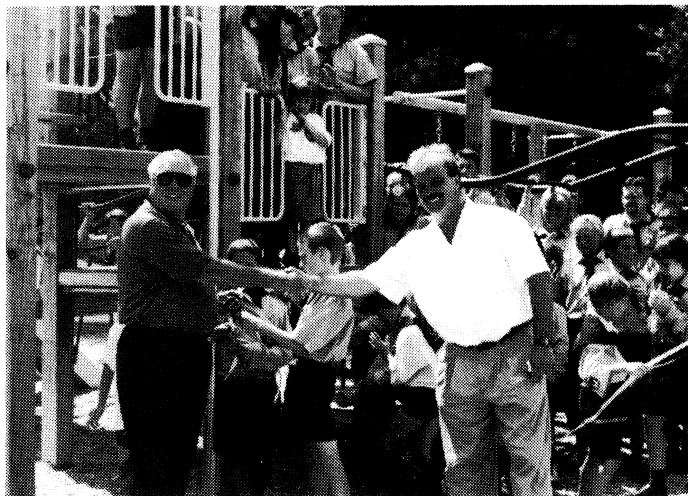
РОЗКЛАД ТАБОРІВ ОДУМ-у '95

ДАТА	ТАБІР	ОСЕЛЯ
25-го червня – 8-го липня	Табір Виховників	Київ
16-го липня – 29-го липня	Відпочинковий	Україна
16-го липня – 22-го липня	Табір Малят	Україна
30-го липня – 5-го серпня	Кобзарський	Україна

За дальшими інформаціями про одумівські табори в Канаді, просимо дзвонити до подруги Лисик на число 905-576-9055. За інформаціями про одумівські табори в Америці, просимо дзвонити до друга Напреля на число 212-533-2067.

В. БЕР

НОВИЙ РОЗВАГОВИЙ МАЙДАНЧИК

Голова Дирекції Одумівської Оселі "Україна" Микола Співак дякує Павлові Лисикові за "Майданчик".

Під час 32-го Відпочинкового Табору юного ОДУМ-у 17-го липня 1994 р. на Оселі "Україна" біля Лондону відбулося посвячення і офіційне відкриття дитячого розвагового комплексу. Того дня там також відбувався пікнік, що його влаштувала Дирекція Оселі.

Ми, батьки юних одумівців, давно мріяли, говорили і дискутували про цей розваговий комплекс. А Павло Лисик, який не любить багато говорити, а більше робить діла, взяв на себе обов'язок довершити цей проєкт.

На завершення цього діла треба було багато зусиль та допомоги, як моральної, так і матеріальної та фізичної. Участь у цьому ділі взяла вся одумівська родина, а саме: Дирекція Оселі "Україна", філія ОДУМ-у Ошави, члени філій ОДУМ-у Лондону, Детройту і Торонто. Всі вони присвятили свій час, старання і зусилля, і таким чином завершили щось гарне для наших наймолодших членів.

Кожен малий, дорослий і старий, коли приїжджав на Оселю "Україна", відразу зауважував новий комплекс, і ним дуже захоплювався. Під час табору, щодня, в будь-який час, таборовики, виховники і члени команди гарно розважалися. Після Служби Божої, яка відбулася в будинку "Полтава", на оселі, в неділю, 17-го липня, о. Кушнір та Голова Дирекції Оселі "Україна" — Микола Співак, запросили усіх присутніх на площу дитячого комплексу на посвячення.

Після Молебня Павло Лисик подякував учасникам за присутність, Дирекції Оселі "Україна" за всесторонню підтримку, а всій одумівській родині за допомогу. Коли Павло Лисик закінчував свою промову, всі учасники Відпочинкового Табору Юного ОДУМ-у в один голос вигукнули голосне "ДЯ-КУ-Є-МО!!!" А потім вигукнули ще тричі "СЛАВА" Павлові Лисику

А нам тепер є де розважатись.

та всім учасникам, які в будь-якій мірі спричинилися до збудування цього знаменитого комплексу!

Особливу участь у побудові Розвагового Майданчика взяли:

Антон Лисик
Андрій Шевченко
Борис Харченко
Іван Китастий
Григорій Близнюк
Оля Ліщина
Оля Лисик

Павло Лисик
Павло Шевченко
д-р Юрій Лисик
Антон Овчаренко
Віктор Ліщина
Наталка Лисик
Славко Лисик

Андрій Лисик

Поліна ГАЛЕНКО

*Доц тихий, тихий, як ікона
Під павутинням часу і скорбот,
Впливає в дійсність музикою скону
Осінніх запопадливих турбот.*

*І обіймає холодом й спокоем
Все, що ще тліє в сутінках душі.
Усе, що вже накоїла, що скою,
Благословенні милують дощі.*

Валентин СТАДНІЧЕНКО

**До редакції журналу "Молода Україна"
м. Торонто, Канада**

Високоповажаний пане Л. Ліщина!

У неділю, 7.05.1995 р., висилаючи до Вас свого листа, згадав що наш син Едуард Стадніченко, чомусь до згаданого дня, після журналу "МУ" ч. 427, нічого ще не отримав.

Отже, турбувалися, що пройшло дійсно багато часу. І от вчора у вівторок, 9.05.1995 р. наступні два журнали ч. 428 та ч. 429 за 1995 рік нарешті прийшли в одному конверті разом, — отже отримано. Тепер є все впорядку. Можливо дещо поспішився попередньо і тому прошу Вас мені тут вибачити.

Рівночасно висловлюю Вам і щирю подяку про згадку мого листа до Вас із зазначенням в журналі "МУ" ч. 428 на стор. 30–ій.

Отже, як уже згадано попередньо, надіслав Вам також один примірник цього окремого Інформаційного листа (травень 1995 р.) із Німеччини щодо журналу "Штурм", а там є дуже цінний матеріал. Де вважаю, якщо бажаєте можете повністю також використати для Вашого журналу "МУ". Цю Інформаційну листівку на підтримку Організації ЛСП взагалі я особисто оформив та виготовив.

Щодо тут згаданих 2–ох чисел "МУ", як на мій погляд, це дуже гарні зовнішнім виглядом, та з цінним всестороннім і актуальним змістом журнали. І тут якраз є Ваша та Ваших співпрацівників велика заслуга, за що всім Вам належить щира подяка.

Українська незалежна держава тепер потребує щоденної конкретної та практичної і ефективною допомогою. І тому треба, щоб в українській еміграційній пресі було якнайменше песимізму. Населення України знає саме найкраще про стан на рідній українській землі, та потребує багато оптимізму зі сторони української діаспори для піднесення духу, так потрібного там для праці активної, чесною та національною серед всього українського народу.

А де є сильний національний дух, там можна успішніше розв'язувати і тяжкі проблеми. Де наші славні українці козаки, які навіть у безвихідному стані знаходили буквально в останніх хвилинах вихід і перемагали?

А саме життя є вічною боротьбою за своє існування, як окремої людини, так і цілого народу та своєї країни–держави. І треба ставати щодня до цього великого змагання на цьому світі.

І за нас українців ніхто чужий нічого не зробить, лише те, що створимо самі та здобудемо для української нації, своєї рідної держави та в цілому для України, те й будемо мати.

І надіятися можемо лише на свої українські національні сили, а це і є та уже гарантія для Української незалежної демократичної держави.

Отже, всі наші українські сили тут на еміграції та там на рідній землі для добра всього великого працьовитого і здібного українського народу.

Щиро бажаю Вам і щедрим та щирим українським патріотам–землякам багато успіхів, доброго здоров'я та всього найкращого.

Слава Україні!

З глибокою пошаною до Вас!

**ЛЕГІОН СИМОНА ПЕТЛЮРИ
Головна Військова Управа**

Слово Голови Легіону Симона Петлюри

Дорогі друзі, легіонери і приятелі!

Як Вам добре відомо, вільна преса і вільне слово мають велике значення в суспільно–національному житті кожного народу. Спеціальна роля припадає нашому військово–політичному журналові в діаспорних умовах нашого життя. Він має подвійну відповідальність супроти нашої Батьківщини і супроти нас всіх розсіяних по всьому світі на чужині.

Преса — це зброя і дзеркало. Тільки тоді вона є сьайвом та проводирем, коли в її творенні беруть участь широкі кола читачів, коли в ній є свіжа здорова думка. Ми не можемо миритися з усіма недотягненнями, що виникають у наслідку браку засобів, але ми боротимемося проти заявленості й банальності.

Наше слово — це подих рідної землі, це є голос мільйонів бувших невольників "імперії зла". Наша преса й видавнича діяльність поза межами України виконує немалу пропагандивну функцію. Велику ролю виконав наш пресовий орган "ШТУРМ" в популяризації української справи, про сучасне становище на Батьківщині, у скріпленні демократичних сил та фінансова допомога багатьом установам на Україні. Ми виконуємо всю цю працю по своїх силах. Тихо, вперто, консеквентно.

Знаючи про те, якою близькою є всім Вам справа видання журналу, віримо, що Ви негайно поновите свою передплату, пожертвуєте на пресовий фонд — необхідний для дальшої безперервної появи і розбудови Вашого журналу "ШТУРМ"!

Залишаюсь з глибокою пошаною,

*Олександр Мельниченко,
Голова ГВУ ЛСП
та головний редактор "ШТУРМ".*

Річна передплата журналу "Штурм" — 10 амер. дол. (з пересилкою). Адреса Редакції і Адміністрації:

"Sturm"
P. O. Box 212
Two Harbors, Minnesota 55616-0212
U.S.A.

О. Х.

ВАЛЕНТИНА РОДАК ОТРИМАЛА ЖУРНАЛІСТИЧНУ НАГОРОДУ

Клуб Канадських Етнічних Журналістів і Письменників у Торонто 12-го травня 1995 року, на спеціальному вечорі, нагородив своїх визначних членів за їхню взірцеву журналістичну діяльність протягом року. Серед нагороджених десятох журналістів і працівників мас-медіа була і Валентина Родак — спів-редакторка журналу "Молода Україна" і дикторка одумівської радіо-передачі під цією ж назвою.

Офіційно вечір нагород, або вечір лавреатів відкрив доктор Остап Сокольський — Голова Клубу Канадських Етнічних Журналістів і Письменників. Привітавши кандидатів у лавреати журналістичної нагороди, він висловив подяку Онтарійському Провінційному та Канадському Федеральному Урядам за прихильне ставлення до діяльності етнічних журналістів, про що яскраво свідчила присутність Міністра Громадянства Онтарійського Уряду — Єлейн Зіємби та присутність Парляментарної Секретарки Прем'єр-міністра Канади достойного Жана Кретьєна — Гені Августіни.

Доктор Сокольський у своїй промові висловив признання етнічним журналістам, зокрема за їхнє сприяння канадській політиці багатокультурності, за поборювання расизму у провінції Онтаріо та за їхній вклад у розбудову інформаційної служби для добра всіх канадців.

Нагороди Клубу Канадських Журналістів і Письменників отримало 8 осіб: редактор франкомовної торонтської газети "Ль-Експрес" — Франсуа Бержерон, редактор спортивної сторінки газети "Торонто Сан" — Джорж Крос, коментатор місцевої китайської теле-програми — Дейвід Лау, видавець газети філіпінською мовою — Еді Лі, президент фірми Онест Ед — Едвард Мервіш, редактор місцевої газети португальською мовою — Еліс Періну, редактор італійської га-

зети — Джан Монтесано та дикторка Одумівської радіо-передачі в Торонто — Валентина Родак. Крім восьми нагород Клубу Канадських Етнічних Журналістів і Письменників цього року були введені ще дві нагороди, а саме: "Нагорода Канадської Сцени", тобто інформативного бюлетеню для етнічних засобів масової інформації, та нагорода у пам'ять канадсько-білоруського журналіста Сергія Хмари-Зійняка, який кільканадцять років підряд очолював Клуб Канадських Етнічних Журналістів, та який недавно помер.

Нагороду Канадської Сцени отримала журналістка найбільшої тиражем канадської газети Торонто Стар — Еллі Тешер, яка двічі на тиждень у своїй рубриці пише про велику потребу порозуміння в галузі сприймання канадцами культур різних етнічних груп. Нагороду у пам'ять журналіста Сергія Хмари-Зійняка отримав редактор газети Канадська Сцена — Бен Вікарі — за його визначну працю в галузі різномовного журналізму.

Дев'ять осіб із десятох нагороджені за визначну журналістичну діяльність, а президента фірми Онест Ед пана Мервіша нагороджено за його підтримку етнічного журналізму тим, що в його крамницях безкоштовно розповсюджуються етнічні газети. Крім того в його різкішному ресторані відбуваються і журналістичні імпрези, включно з цим "Вечором Нагород". До речі, багато років тому Ед Мервіш був нагороджений Орденем Канади — найвищою канадською медаллю в мирний час.

Церемонія вручення журналістичних нагород відбувся у ресторані-палаці Чесного Еда у п'ятницю, 12-го травня 1995 року. Ту імпрезу знімали трьома відео-камерами. Викликаний лавреат з великою усмішкою радості, засліплений телевізійними світлами, виходив наперед, до почесної Президії, де Мін-

Валентина Родак промовляє на "Вечорі Нагород" Клубу Канадських Етнічних Журналістів і Письменників у Торонто.

Нагороджені на "Вечорі Нагород" Клубу Канадських Етнічних Журналістів і Письменників у Торонто. П'ята зліва: Єлейн Зіємба — міністер громадянства в тодішнім уряді Онтаріо. П'ята справа: Г. Августін — парламентарна секретарка.

істер Єлейн Зіємба та депутат Канадського Парламенту Гені Августін вручали їм грамоти і відзнаки, а потім доктор Сокольський складав їм GRATULACIЇ. На тому перепетії нагороджених ще не кінчалися — вони підходили до мікрофону висловити свою вдячність за надану їм велику честь.

Всі вони промовляли до присутніх англійською мовою.

Валентина Родак — дикторка одумівської радіо-передачі "Молода Україна", промовляючи з трибуни, коротко розповіла про одумівську радіо-програму, подякувала своїм співробітникам, і закінчила словами

— "Я горда з того, що я українка, і я горда бути канадкою."

Десь два роки тому Український Фонд Культури нагородив Валентину Родак Медаллю Володимира Винниченка. Чимало нагород вона також отримала ще раніше на різних конкурсах і музичних фестивалях у Канаді, як диригент Одумівського Ансамблю Бандуристів імені Гната Хоткевича.

Вітаємо Валентину з черговою нагородою і бажаємо дальших успіхів у нелегкій праці на полі української культури, радіо і преси!

Д-р Любця Бабота

ДІЯЛЬНІСТЬ УКДДЦ

Українсько-Канадський Дослідчо-Документаційний Центр — це установа, діяльність якої вже стала відомою не лише в Канаді чи ЗСА, але також і в Україні. Завдяки невтомній і кропіткій праці його членів зникло чимало білих плям в історії українського народу, про страждання українців у міжвоєнний період довідався увесь світ.

УКДДЦ постійно займається рядом цікавих проєктів. До таких належить і проєкт збирання рукописів недрукованих споминів. Відповідальними за його здійснення стали мгр. Іроїда Винницька та д-р Надія Скоп.

В чому полягає суть і важливість згаданого проєкту? По всьому світі ще живуть люди, які були свідками історичних подій та зрушень, що відбувалися в Україні протягом ХХ століття. Пам'ятають те, про що мало або й зовсім не знають молодші покоління. Спогади тих людей, які поступово відходять у вічність, можуть декому здаватися занадто суб'єктивними або навіть непотрібними, але їхній досвід є складовою частиною мозаїки, яка представляє картину тогочасного життя. Українці довго мовчали... й тому мозаїка українського минулого не є повною. Кожний спогад на пройдений життєвий шлях, кожна оцінка окремих подій, стають вагомим внеском у її поповнення. Прогалини до певної міри зникають. Зникають завдяки наполегливості людей, які шукають нових фактів, збирають і оцінюють досягнуті результати. До таких належить і робота над згаданим проєктом.

Працівники УКДДЦ повідомляли ширшу громадськість про задуманий проєкт посередництвом української канадської та американської преси, посередництвом радіопередач і телевізії. Дотепер відгукнулося на заклик центру 30 людей, яких пережите горе не зробило байдужими до життя, і які на письмі передали свій досвід. Читаючи матеріали, навіть не віриться, що людина здатна пережити стільки невимовного горя, стільки трагедії, і хочеться низько вклонитися перед безіменними героями, які поклали життя за кращу долю Батьківщини.

Автори матеріалів, надісланих до Центру (або переданих за посередництвом приватних осіб), є очевидці подій, які відбувалися від початку 20-их років аж до сучасності. Проживають вони в Канаді, Україні, Росії та ЗСА. Між спогадами можна знайти рукописи, до цього часу недруковані машинописи, певну кількість газетних матеріалів та декілька брошур. Матеріали, опубліковані в різних країнах різними мовами написали Юрій Бадзьо, Дмитро Білий-Лис, Орест Корчак-Городиський та інші. Якщо брати до уваги розмір спогадів, бачимо, що деякі з них досить короткі (всього кілька сторінок) й охоплюють малий відрізок часу, а деякі відображають цілу епопею людського життя. Найбільший з

них — 15 рукописних зошитів — належить Євстахові Ленкові з Монреалу.

Рукописи й машинопис можна умовно поділити на суто мемуарну літературу (спогади й нариси) та художню літературу (окремі оповідання, збірник оповідань, художньо-документальна повість, роман). До мемуаристики зараховуємо матеріал вже згаданого Євстаха Ленка, Євгена Овсіюка, М. Замори, Ореста Білака, Зеновії Крякової, Стефана Кухлевського, Тиміша Білостоцького, Романа Панчишина, Михайла Угери, Ярослава Набережного, Степана Луцишина і "Тріски". Останній, це, очевидно, псевдонім. Художні твори надіслали І. Зінько, Михайло Прилуцький, Микола Невидайло, Олексій Штепа, Омелян Бучацький та Володимир Максимович. Переважна більшість матеріалів не вимагає редакторської обробки, деякі вимагають часткових чи ґрунтовних втручань.

Зображені події відбуваються в Україні, Польщі, на Далекому Сході колишнього Советського Союзу, в Німеччині, Чехії, Словаччині, Румунії тощо. З точки зору хронології та порушених проблем їх можна поділити на декілька груп: голод 1927–1931 рр., голод 1932–1933 рр., голод 40-их років, Друга Світова Війна, 1946–1954 рр. — польські в'язниці, 50-ті роки — смерть Сталіна, советські концтабори, сучасність.

Спогади очевидців містять велику кількість відомих і зовсім невідомих фактів. Це надзвичайний документаційний та джерельний матеріал. Зацікавлені минулим мають змогу, читаючи спогади, довідатись про діяльність визвольних груп, їхніх командирів, назви окремих дивізій, маршрути полків, підготовку бойових операцій УПА, вони впізнають нові факти — імена офіцерів, назви куренів, кількість зброї, вбитих, ранених та полонених, довідуються про діяльність невідомих людей, їхні переживання, героїчні вчинки, ставлення до життя, реакцію у важких життєвих ситуаціях. Нові відомості наближають спогади про роботу німецької та польської комісії у Західній Україні, про виїзд населення в Німеччину, про події в Карпатській Україні, ставлення німців та жидів до українців, про ліквідацію жидів у Криму, про підпільну діяльність українських в'язнів у советських концтаборах чи після того, як колишні в'язні змушені були залишитись жити в Сибіру. На фоні трагедії окремих осіб відображена трагедія всього українського народу.

Всі представлені факти та події є важливим поповненням загальноукраїнської історії. Скористатися ними можуть фахові працівники та дослідники у своїх роботах. Для кращого доступу до матеріалів зроблено опис і всі спогади комп'ютеризовано. УКДДЦ звертається до всіх, хто має рукописи спогадів, щоденники чи інші записи, надсилати їх до збереження в Архів УКДДЦ і поповнити започатковану збірку.

Ukrainian Canadian Research & Documentation Centre
620 Spadina Avenue
Toronto, Ontario M5S 2H4 Canada

ПОЯВИВСЯ ТРЕТІЙ ТОМ КНИЖКИ "СМІЙТЕСЯ НА ЗДОРОВ'Я"

Торонто. У видавництві Василя Дідюка "Овид" вийшов друком третій том популярної книжки "Смійтеся на здоров'я".

Книжка друкувалась у друкарні "Кобза" в Києві, має 245 сторінок друку, прикрашена рисунками, карикатурами і світлинами. Цей третій том книжки змістом і виглядом подібний до двох попередніх, але цілкомовито з новим матеріалом. В книжці зібрані найкращі нові і старі жарти, гумор, сатира, фейлетони, анекдоти, карикатури; вона складається з чотирьох частин: гуморески, фейлетони, вірші з народної мудрости, гумор з України, сотні найкращих жартів для старших і молодших.

Книжка присвячена всім засмученим, невдоволеним і покривдженим, які дали мені поштовх до видання цього третього тому. Хай і цей розвеселює їх, бо живемо в цікавому і не завжди веселому світі. Кожен з нас має чимало проблем і клопотів, власних і громадських. Але не треба журитись і заїдати себе проблемами. Так можна "заїстись на смерть". Треба, отже, знайти час на розвагу, щоб частину свого життя провести у веселій атмосфері, тож шукаючи, знайдете її у цьому третьому томі "Смійтеся на здоров'я". Смійтеся сердечно!... Вона, як і попередні, викликає вас на дружню усмішку, таку потрібну в житті кожної людини. Смійтеся, щоб бути веселими, здоровими і молодими!

Ціна книжки з поштовою пересилкою 18.00 доларів. Набути її можна в українських книгарнях Торонто, або в автора, пишучи на адресу:

W. Didiuk

30 Allanhurst Drive, Apt. 402
Islington, Ontario M9A 4J8 Canada
телфакс 249-6244

(фрагменти з третього тому)

* * *

Суддя запитує підсудного:

— Ви любите дітей?

— Діти — наше щастя. Хто ж не любить їх?

— Чого ж ви завжди від них тікаєте?

Підсудний від здивування закліпав очима.

— Я не від дітей, а від аліментів тікаю.

* * *

Покупець — до продавця:

— Чого це до вас останнім часом стали завозити мало мінеральної води?

На вустах продавця з'являється здивована посмішка.

— Та наша річка обміліла!

* * *

Чоловік повертається додому пізно. На його обличчі сліди губної помади.

— Де це ти знову так довго вештався! — невдоволено питає жінка.

— Сьогодні з хлопцями був на футбольному матчі.

— Наші виграли?

— На жаль, ні. Знову програли.

— З якого ж тоді приводу ви цілувались?

* * *

Знову у сусідів скандал на всю вулицю.

— Обід тобі не такий? — кричить щосили Марія.

— Вічно присікуєшся! А до весілля хто клявся: "Ясочко, заради тебе і в могилу ляжу, оком не моргнувши!"

— Невже?!

— Тисячу разів про це торочив!

— Ну що ж, — перехрестився Іван, — неси свої котлети...

* * *

До лікаря прийшла молода і гарна жінка.

— Лікарю, мій чоловік серйозно хворий. Що робити?

— Насамперед потрібно поставити діагнозу. Роздягайтесь і покажіть, де в нього болить.

* * *

— Не розумію, як люди колись могли жити без телебачення, відео, радіо, телефону, літаків, факсу?

— А ніяк! Вони ж усі помиралі.

* * *

— Панове гості, — каже господар. — Нам цілий світ надає гуманітарну допомогу. На столі продукти з Америки, Німеччини, Данії, Канади... Прошу до столу!

Гості повсідалися. Минає час. Гості пошепки щось питають один в одного. Нарешті господар піднімається.

Раїса ОДОКІЄНКО

* * *

Над світом дні, немов осінні листя, —

Летять, летять... І губляться в імлі...

І новий ранок, як сторінка чиста

Розквітне сонцем у самій мені...

І я не знаю... Може все це сниться, —

А я той сон, мов спраглий — воду, — п'ю...

Із пригорині, з холодної криниці

Там, де веселки небо дістають...

Лечу у сні; у сні сміюся і плачу...

І в цім далекім, в цім чужім краю

Мою Україну більше пізнаю

І день прийдешній над минулим бачу...

Землі моєї відлетілий квіт,

Стежки розбиті юності й любові...

Ти — біль моя... І щастя... Мій народ...

Моя Україна у вінку терновім...

— Потерпіть ще трошки, прошу. Ще мають привезти ложки і виделки з Франції, літак запізнюється.

* * *

— Скажіть, будь-ласка, чому риби не розмовляють?

— А ви пірніть під воду і попробуйте говорити?

* * *

Перехожий штурхає іншого в плечі й питає:

— Вибачте, це площа Міцкевича?

— Ні, це мої плечі...

* * *

— Чому, Орісю, така зажурена?

— Та маю клопіт: Іван клянеться, що як вийду за нього, то перестане пити. А Василь погрожує, що як за нього не вийду, то зіп'ється.

* * *

— Будеш пити пиво чи шампанське?

— То залежить від того, хто платитиме...

* * *

П'яний питає у перехожого:

— Вибачте, ви не скажете, яка година?

— Сьома.

— Ранку чи вечора?

— Ранку.

— Але вчора чи сьогодні?

З НОВИХ КНИЖОК

Наша редколегія отримала дві книжки Ганни Черинь: "Люстро мого життя" та "Мандри".

Замість рецензії друкуємо "Слово автора" з її книги "Мандри", що вийшла друком у Києві, у Видавництві "Всесвіт" 1994 року:

Слово автора

"Мандри" — третя книжка моїх подорожніх нарисів. Це, власне, твори такого жанру, що його важко характеризувати. Тут сполучаються документальні факти з апокрифами, розповіді про різні дальші й ближчі краї, цікаві зустрічі, комічні ситуації, поради, міркування і навіть поезія й белетристика.

Нариси в цій книжці охоплюють здебільша останні мандрівки, але є й винятки: віднайшла написаний у 1952 році, фактично перший мій твір цього жанру, — про першу велику мандрівку після "діпівських" таборів і про першу мою працю в країні нового поселення ("У лікарні").

Коли я видавала другу мою книжку подорожніх нарисів — "Їдьмо зі мною знову!", то побачила, що всіх нарисів в одній книжці не вмістити. Довго я міркувала, які взяти, а які лишити "на потім" — а чи буде те потім?! Врешті, я знала, що друкована — книжка репортажів — не сміє бути гіршою за дві попередні, бо нащо ж друкувати те, що спадає вниз?! Отож, не відбирала найкращі, а розділила приблизно на однокві якісно частини й видала поки що одну з них. Добрі відгуки читачів і критиків спонукують мене зібратися з силами і, незважаючи на все більші видавничі труднощі, оприлюднити і цю третю книжку. Розраховую на Батьківщину, бажаю їй цією книжкою допомогти й піднести на дусі. Все для України; оплачую кошти видання без ніякого гонорару, тільки з невеликою кількістю авторських примірників. У цей трудний для України час закликаю й вітчизняних авторів до жертовності й безкорисливості. Не такий тепер час,

щоб писати для гонорарів чи нагород! Найбільшою нагородою мусить бути користь для України й признание читача!

Ганна Черинь

Якщо говорити про подорожні нотатки, то Ганну Черинь слід вважати професійною письменницею цього жанру літератури.

Під час подорожі вона уважно приглядається до найменших дрібниць, записує, фотографує. Зібрані під час подорожі матеріали вона перепускає через призму свого переосмислення, після чого вони набувають великого значення в її розповіді про відвідувану нею країну, про її екзотику, природу, а також про її мешканців, їхні звичаї, культуру, традиції.

* * *

Книга "Люстро мого життя" теж є своєрідною розповіддю про мандри авторки, але в цій книзі вона розповідає про її життєву подорож, а докладніше — її короткі і не такі короткі оповідання, що вона їх написала протягом сорокарічного проміжку часу. (Очевидно, далеко не всі.)

Обидві книжки Ганни Черинь цікаві, читаються легко, напевно збагатять читачів її життєвим досвідом, літературною мовою, її почуттям гумору, і можуть послужити, як добрий дарунок для ваших рідних, друзів і знайомих з будь-якої нагоди.

Редакційна колегія "Молодої України" щиросердечно рекомендує ці дві книжки Ганни Черинь.

Книга "Люстро мого життя" коштує \$5.00, а "Мандри" — \$8.00 американських. Замовлення слати до:

HALYNA PANKIW
652 NORWOOD ST. PORT
CHARLOTTE, FLORIDA 33952 U.S.A.

Ред.

О. Х.

ВІЗИТ ЛЕОНІДА КРАВЧУКА В ТОРОНТО

У днях від третього до п'ятого лютого 1995 р. Перший Президент України Леонід Кравчук перебував у Торонто.

Візит колишнього Президента, а тепер депутата Верховної Ради України Леоніда Кравчука в Торонто носив робочий характер, з уваги на те, що високопоставлений гість з України зустрічався з канадськими державними діячами на високому рівні, успішно відбув прес-конференцію у п'ятницю, 3-го лютого в готелі Шератон, а в суботу на його честь, як Першого Президента України, у тому ж готелі місцева українська громада влаштувала величавий бенкет. Організаторами бенкету були: Конгрес Українців Канади та Товариство "Канадські Друзі України", яке створилося в наслідку об'єднання двох, раніше існуючих товариств — Канадського Товариства Прихильників Руху та Канадського Товариства Розбудови України. Участь і бенкеті взяло понад 950 осіб, заплативши за квитки вступу по 75 доларів. Чистий прибуток з бенкету призначений на добродійні проекти в Україні. При вході до бенкетової залі Grand Ballroom гостя зустріли хлібом і сіллю — багатющим короваем — та висловили йому вітання і вручили квіти члени одумівського Танцювального Ансамблю "Веснянка" у своїх прекрасних строях.

Богдан Миндюк — голова Торонтського відділу Товариства "Канадські Друзі України", офіційно відкрив бенкет і сказав: "Українська Спортивна Централь Америки й Канади є надзвичайно горда з того, що з усіх лідерів держав світу Перший Президент України Леонід Кравчук займав у шахах і далі займає перше місце. Цей факт є важливий так само, як і здобут-

На бенкеті, зліва направо: Валентина Родак — господиня вечора, гість — перший Президент України Леонід Кравчук, Віктор Педенко — голова Канадського Товариства Розбудови України.

тя олімпійських золотих медалей українськими чемпіонами".

Програму бенкету з великим успіхом провела досвідчена у таких справах Валентина Родак. Тут напрошується цитата редактора Юрія Карманіна, який писав у "Новому Шляху" про цей бенкет: "До спеціального "Бенкетового комітету" під проводом Богдана Миндюка і Віктора Педенка входило 16 відомих і заслужених громадян, а координатором цієї небуденної імпрези була енергійна, з великим досвідом і тактом Леся Шимко. При тому одно з найбільших признань за успіх проведення цієї імпрези треба таки віддати господині цього пам'ятного вечора Валентині Родак. Ми радіємо не тільки з особистого досягнення Валентини Родак у її складній і відповідальній ролі господині такого вчистого вечора, але радіємо з того, що, водночас, з особою В. Родак ми відкрили часто призабувану істину, що серед нас є багато здібних, талановитих, молодих осіб, яких ми часто не добачуємо і не даємо їм змоги виявити свій талант, організаційні і провідницькі здібності."

Привітальні промови на бенкеті особисто виголосили: Прем'єр Онтарійського уряду Боб Рей, Міністер канадського федерального уряду Арт Егелтон, в імені Централі КУК Олег Романів та в імені Президії СКУ д-р Олег Романишин, а вітання на писмі прислали: Прем'єр-міністр Канади Жан Крет'єн та Генеральний Губернатор Канади Реймон Гнатишин.

У мистецькій частині бенкету виступав Дівочий Хор "Веснівка", під диригентурою Квітки Зорич-Кондрацької. Головну промову виголосив Перший Президент України Леонід Кравчук. В основному він закликав до єдності серед української громадськості по всьому світі і головно в Україні.

Подяку Першому Президенту України за потресаючу промову склав Віктор Педенко — Голова Канадського Товариства Розбудови України. Організатори бенкету подарували гостеві картину знаменитого канадсько-українського художника Мирона Левичького.

На всіх зустрічах з українськими громадами як у Торонто, так і в Канаді та у Сполучених Штатах Америки депутат Верховної Ради України Леонід Кравчук закликав підтримувати новостворене Всеукраїнське Об'єднання "ПОРОЗУМІННЯ", про яке Павло Мовчан — народний депутат України, Голова Товариства "Просвіта" сказав: "Порозуміння" може стати сьогодні тим дахом, під яким варто і треба об'єднатися. Зрозуміло, що об'єднання демократичних сил необхідне." Павло Мовчан вважає своїм обов'язком підтримати Всеукраїнське Об'єднання "Порозуміння" тому, що це Об'єднання намагається протидіяти спробам певних сил перетворити СНД на нове ярмо для України, утворити нову імперію. Всеукраїнське Об'єднання "Порозуміння", скорочено "ВОП" протидіє тим полі-

тичним силам, які свою діяльність скеровують на руйнування української держави.

З уваги на те, що Леонід Макарович очолив Всеукраїнське Об'єднання "Порозуміння", тепер він отримує тисячі листів з усіх кінців України та з-за кордону.

На завершення свого візиту в Торонто, в неділю, 5-го лютого Перший Президент України відвідав греко-католицьку церкву Святого Миколая, де гостя тепло привітав єпископ владика Ізидор Борецький. А потім народний депутат України молився у православної Катедри Святого Володимира, де діти вітали гостя квітами, а привітальне слово виголосила Аня Сенцьо: "Високопородистий Пане Президенте! Сердечно вітаємо Вас, як першого демократично обраного Президента самостійної України! Вітаємо від імені Української Православної Катедри св. Володимира в Торонто, вчителів, дітей та молоді.

Український Народ скинувши відвічні кайдани неволі, історичним актом засвідчив перед світом, що Він готовий взяти власну долю у свої руки.

Першу президентську гідність Український Народ добровільно з повним довір'ям доручив Вам, високопородистий Леоніде Кравчук.

Ви з великою гідністю піднесли український прапор і своєю шляхетною працею для добра народу і Батьківщини прямуєте у світле майбутнє.

Бажаємо Вам і всьому українському урядові та народові якнайкращих успіхів у закріпленні самостійності та незалежності нашої Батьківщини — України.

Прийміть ці квіти, як вияв нашої вдячності Вам.

Слава Україні!"

У Катедрі гостеві виявили найбільшу шану тим, що діючий єпископ Торонто і Східної Єпархії владика Юрій Калішук, попросив його до слова, тобто виголосити промову в Катедрі. Таку шану світським особам Українська Православна Церква виявляє дуже і дуже рідко. Після Служби Божої у залі прийнять при Катедрі св. Володимира відбулася зустріч, де члени Катедральної Громади підходили до Першого Президента України висловити привітання та потиснути руку і поспілкуватися з ним.

Королівське прийняття на честь Першого Президента України Леоніда Кравчука відбулося теж у

неділю, 5-го лютого в Пансіоні імені Івана Франка, в Місісага, до якого гість прибув у супроводі Генерального Консула України в Торонто — Олександра Соботовича, двох особистих асистентів — Івана Біленка та Богдана Тернопільського, та в супроводі Голови КУК Марії Шкамбари, Валентини Родак, Віктора Педенка і Богдана Миндюка — представників організацій, на запрошення яких Леонід Кравчук прибув у Канаду.

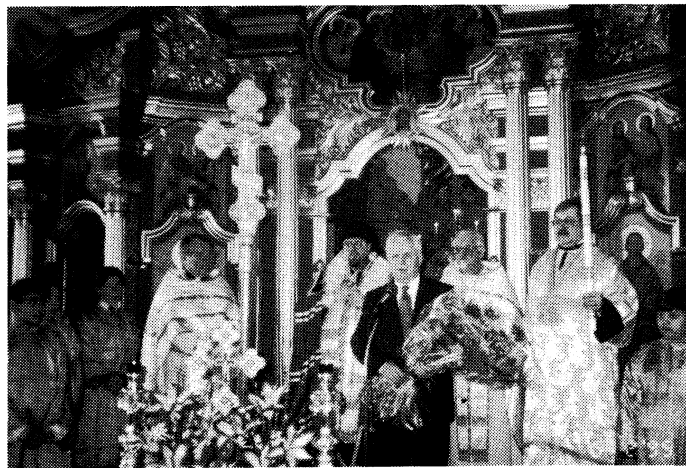
Найперше радісними оплесками гостя зустріли мешканці Пансіону у головній вітальні, високій і просторій, яка потопає в зелені квітів і дерев. Зустріч видавалася ще більш урочистою і теплою тому, що надворі того дня стояв сорокаградусний мороз. Щирі вітання висловила та вручила квіти гостеві ексекютивний директор Пансіону д-р Євгенія Пастернак, та запросила дорогого гостя з його свитою і мешканців Пансіонів до залі прийнять на обід. Перший тост вона запропонувала на честь України та за здоров'я гостя.

Як годиться при таких okazіях під час обіду гостеві співали многоліття та передали йому подарунки. Голова Дирекції Пансіонів Івана Франка Ярослав Семотюк вручив Першому Президентові України 15 тисяч американських доларів, що їх мешканці Пансіонів пожертвували на потреби добродійних і культурницьких установ і товариств, які в Україні очолює Леонід Кравчук.

Особисто директор Пастернак подарувала Першому Президентові України золотий ключ від Пансіону та на День Святого Валентина пачку шоколаду у формі серця великого формату, оздобленого однодоларовими канадськими монетами (луни). Мешканці Пансіону з почуттям вдячності за візит подарували гостеві фото-альбом, шахи, будильник, який будить голосом півня, картину півня, та його (Леоніда Кравчука), портрет, роботи художника Віталія Литвина, а сам художник подарував гравюру на Шевченківську тему. Картину з міста Рівного подарував від своєї родини Роман Луць. У неділю, 5-го грудня 1995 року Перший Президент України Леонід Кравчук відбув в Оттаву, на зустрічі з канадськими державними діячами та з українською громадою.

У пансіоні ім. І. Франка.

У Катедрі св. Володимира.

О. Х.

ВИСТАВКА КАРТИН ПАВЛА ЛОПАТИ

У галереї Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто в неділю, 19 березня 1995 року відкрилася виставка картин художника Павла Лопати, ексекютивного директора КУМФ. На виставці експонувалися 55 творів, в основному ікони, картини з релігійною тематикою, живопис і рисунки, серед яких переважали символічні та надреалістичні твори.

Твори Павла Лопати вже дещо відомі і в Україні — поскільки десь чотири роки тому його картини експонувалися у Львові. Як художник, Павло Лопата тримається сюр-реалістичного напрямку. Словник літературознавчих термінів, за редакцією Лесина і Пулинця, ще радянського видання, пояснює термін "сюрреалізм", як "формалістично-декадентський напрям у буржуазному мистецтві й літературі". Така класифікація звучить дуже негативно, як на наш погляд, і нічого конкретного не говорить про мистецький рух під назвою "сюр-реалізм". Насправді ж у творах сюрреалістів домінує візія художників, які кладуть на полотно не те, що вони бачать, а те, що вони уявляють. А тому сюрреалісти часто зображують надприродні, фантастичні явища, поєднуючи природне з надприродним.

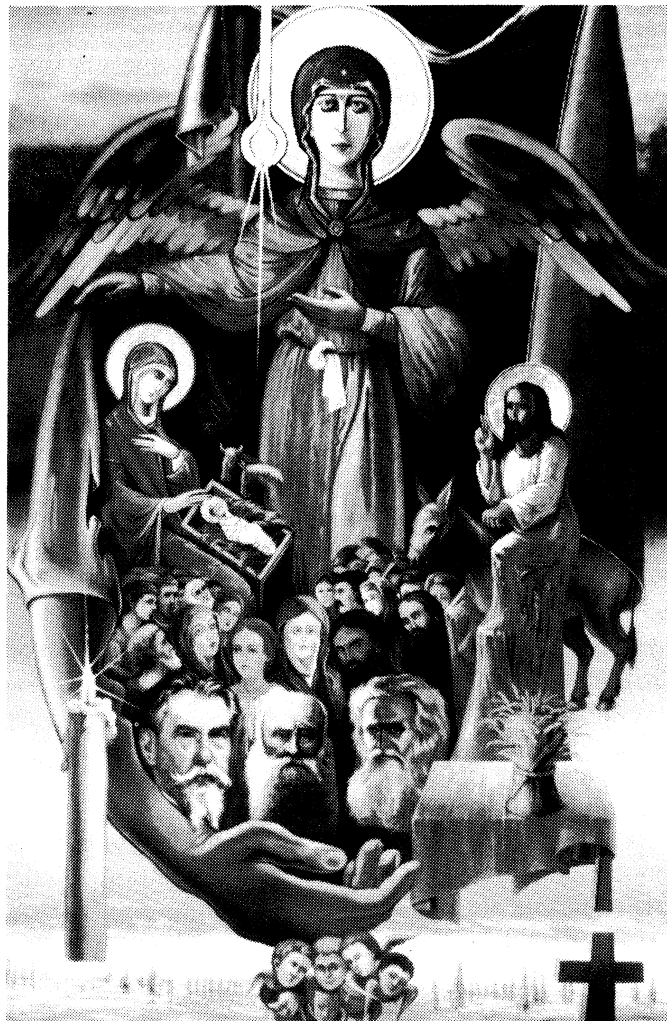
Українській громадськості в Канаді Павло Лопата відомий здебільшого як іконописець, а будучи сюрреалістом, він поєднав у своїй творчості релігійну тематику із сюрреалізмом. Протягом його двадцятирічної творчої праці в Торонто він продав 547 картин. Про нього широко писала канадська преса, торуючи, таким чином, шлях для його популярності. Ще 1984 р. появився кінофільм про Павла Лопату під назвою "Іконописець", роботи кінорежисера Адріана Заброварного. Той фільм, до речі, одержав високу оцінку на кінофестивалі в Келгері, в Канаді.

Багато промовляють і самі назви творів Павла Лопати, наприклад: "Створення Світу", "Свята Трійця", "Українська Голгофа", "Чорнобильська Мадонна", "Віра", "Надія", "Любов" та багато інших.

Виставку творів Павла Лопати офіційно відкрив Голова Дирекції Канадсько-Української Мистецької Фундації Роман Вжесневський, а доповідь про його творчість і життєвий шлях виголосила д-р Дарія Даревич. На завершення офіційного відкриття виставки зворушливо промовляв, дякуючи багатьом своїм прихильникам і шанувальникам, сам художник Павло Лопата.

У нього дуже цікава біографія, видається ніби вона взята зі сценарію якогось роману або кінофільму. Народився Павло Лопата у лемківській родині на Пряшівщині.

Навала радянських танків на Прагу 1968 року застала його на університетських студіях. Тому, що він був діяльним серед українського студентства у тодішній комуністичній Чехословаччині, він був змуше-

Духовні провідники ХХ століття: Кардинал Йосиф Сліпий, Митрополит Василь Липківський, Митрополит Андрій Шептицький.

ний відразу після червоної навали шукати кращої долі на еміграції, в 1969 році прибув у Канаду. У каталозі, що вийшов друком з приводу виставки подається його коротка біографія:

Багатогранний мистець Павло Лопата володіє різними техніками й матеріалами: олією, акварелями, темперою, ячною темперою, олівцем і вуглем. Реаліст за стилем, він малює пейзажі, портрети, історичні теми, візантійські ікони й символічно-сюрреалістичні картини.

Народився 20-го березня 1945 року, наймолодший з тринадцятьох дітей в селі Калинів на Пряшівщині (Словацчина). Студіював у Братіславському університеті мистецтва протягом двох років.

До Канади емігрував 1969 року. Студіював у Джордж Браун Коледж і закінчив Онтарійський Коледж Мистецтва. Персонально досліджував мистецтво в Амстердамі, Антверпі, Бружі, Кракові, Львові, Мюнхені та Філядельфії.

Його твори експонувались у понад тридцяти виставках у Канаді, в Сполучених Штатах Америки і в Україні. Крім малярства, він також написав чимало віршів і статей для газет і журналів.

О. Х.

ЄВГЕНІЯ БУЯНОВА

У Торонто 30 квітня 1995 року відкрилася виставка картин київської художниці Євгенії Буянової, яка прибула в Канаду на постійне поселення. Твори Євгенії Буянової експонувалися в Києві, Москві, Санкт-Петербурзі, Гельсінкі, Італії, Австрії.

На виставці в Торонто в галереї Канадсько-Української Мистецької Фундації експонувалося 68 її картин — деякі привезені з України, а більшість вона створила вже в Канаді, протягом трьох минулих місяців. Ліда Палій — Голова Об'єднання Українських Письменників "Слово" представила художницю з України місцевій українській громаді, та докладніше розповіла про її творчість. На виставку Євгенії Буянової прибули, крім любителів образотворчого мистецтва, майже всі українські художники, які проживають у Торонто й околицях, деє понад тридцять осіб. Своєю присутністю вони заявили, що їм імponує творчість художниці, яка недавно прибула з України. Такої солідарності не помічається серед українських політиків з протилежними поглядами.

Євгенія Буянова займається альпінізмом, як відомо, небезпечним видом спорту. А в додатку до небезпечних відчужань вона ще займається спортивним пі-

лотажем, тобто керуючи літаком, виробляє різні акробатичні штуки. Має права пілота.

Вона гордиться українською школою образотворчого мистецтва, засновником якої вона вважає Федора Кречевського. Досвідчений мистець або мистецтвознавець, на її думку, повинен відрізнити твори українських художників від творів мистців інших шкіл образотворчого мистецтва. Великий вплив на неї зробив М. Анджело.

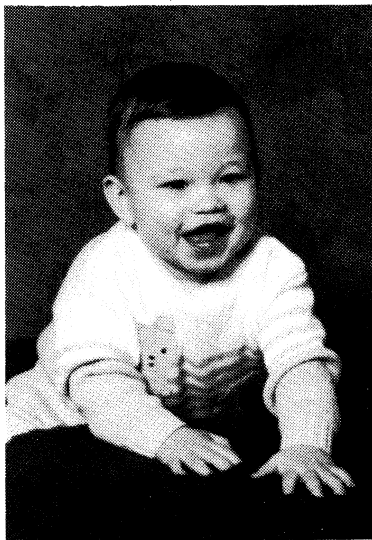
Важливу роль мистець приділяє назвам своїх творів. У Євгенії більшість картин названі конкретними назвами, як ось "Озеро Олександра Македонського", "Доц у Карпатах", "Дівчина в тіні", "Жовті хризантеми" та інші. Але чимало з її багатьох картин носять абстрактні назви, наприклад, "Воля", "Свіжість", "Спокій", "Мої думки", "Думки", "Настрій", "Старість".

На обкладинці цього журналу: "Віра". Задум художниці полягає в тому, щоб відтворити розпучливий настрій у людей, які трималися старої поганської релігії, а влада (князь) ввела нову, християнську релігію в державі. Ця картина є алегорією і сучасним комуністам в Україні, божок яких — макрсізм — також помер з розвалом комуністичної імперії. Недавно створене в Торонто товариство любителів українського образотворчого мистецтва поставило собі за завдання закупити картину Євгенії Буянової "Віра" і подарувати посольству України в Оттаві.

Д-р І. Кобрин

РОДИННЕ СВЯТО — ПЕТРУСЕВІ ЛИСИК 1 РІК

10 березня 1994 р. в родині панства д-ра Юрія і пані Ориси Лисик народилась перша дитина — син Петрусь. В неділю, 22 травня того ж року відбулося Святе Таїнство Хрещення Петра Лисика. Звершив його настоятель Української Православної Церкви Св. Івана Хрестителя в Ошаві — отець Протоіерей Микола Сідерський. Хресними батьками були: Галя Роєнко — сестра Ориси і Павло Лисик — брат д-ра Юрія. Під час святої тайни хрещення молитовно співав збірний церковний хор під керівництвом молодого, здібного диригента — Андрія Бурака — брата п. Ориси Лисик. Він теж з тонким релігійно-духовним

відчуттям, під час хрещення, прочитав апостола.

Після "Многоліття" отець настоятель привітав батьків з великим родинним святом, яким є хрещення їх сина. Того дня, при численній участі гостей відбувся святочний обід в церковній залі "Одесса". Змістовною програмою керував А. Бурак.

З нагоди хрещення сердечно привітали батьків і малого Петруся: бабуня Олена Лисик та дідусь Петро Бурак. З привітаннями виступали також хресні батьки, рідні та гості. На завершення д-р Юрій і п. Орися висловили щире подяку всім присутнім.

Ліда ПАЛІЙ

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ В ОШАВІ

ВИСТАВКА КАНАДСЬКИХ
КНИЖОК У КИЄВІ

Літом 1994 року авторці цих рядків вдалося без труднощів переконати управу Writer's Union of Canada (Спілка Письменників Канади), в тому, що для Канади було б корисно влаштувати виставку англomовних і франкомовних книжок в Україні. Подібні виставки відбувалися в минулому в Токію, Атенях та інших столицях. До тієї справи взялася з ентузіазмом голова комітету зовнішніх зв'язків канадських письменників — Каті Рекай.

Рівночасно Тетяна Арсеєнко — заступник президента та відповідальна за міжнародні зв'язки Центральної Наукової Бібліотеки ім. М. І. Вернадського при Академії Наук України, яка в тому часі перебувала в Торонто, також дуже зацікавилася тим проектом.

В червні відбулося перше засідання, на якому обговорено плян виставки. Присутні були: Пенні Дікенс — ексекютивний директор Writer's Union of Canada, К. Рекай, Т. Арсеєнко і автор цього звіту. Заплановано відбутися виставку восени 1995 року в приміщеннях бібліотеки ім. Вернадського, й там залишити книжки для користування читачів. Окремо намічено влаштувати виставку в дитячій бібліотеці нашої столиці.

В цій справі почалась переписка канцелярії Writer's Union з Амбасадю України в Оттаві. Т. Арсеєнко поїхала туди особисто й одержала запевнення, що книжки можна буде післати до Києва Авіа Лінією України.

Відбулася також зустріч організаторів з онтарійським міністром Є. Зембою, яка обіцяла піддержати проект, можливо навіть і фінансово.

Після повернення Т. Арсеєнко до Києва, Олексій Онищенко — директор Наукової Бібліотеки ім. Вернадського, письмово привітав проект канадських письменників. Одночасно прийшло запрошення для трьох членів канадського об'єднання прибути на час виставки до Києва.

В бюлетені Writer's Union of Canada вже двічі повідомляли про пляновану виставку в Україні і багато членів цієї спілки виявили охоту їхати на той час до Києва. В найближчих днях канцелярія канадської спілки письменників звернеться до видавництва Канади з проханням присилати їхні видання.

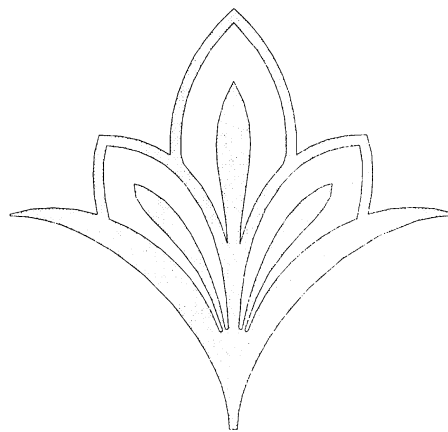
У вересні 1994 р. авторка цього репортажу їздила до Києва, де зустріла директора Бібліотеки ім. Вернадського та оглянула два можливі приміщення на виставку. Ми вибрали залі в новому модерному й ім-позантному будинку бібліотеки на передмісті Києва. Одинокю проблемою може бути трудний доїзд. В старому будинку бібліотеки біля університету не було відповідного приміщення.

Центральна Наукова бібліотека України начислює більше як 12 мільйонів томів і щорічно одержує понад 200,000 нових публікацій, включно з численними чу-

вітаємо активну одумівку учасницю, а потім виховницю і члена команди одумівських відпочинково-виховних, кобзарських і спортивних таборів — д-ра Аллу Лисик з одруженням з д-ром Келлі Вейт, 6-го травня 1995 року в Українській Православній Церкві Івана Хрестителя в Ошаві (Канада).

Бажаємо Аллі й Келлі щастя, здоров'я й успіхів у родинному, професійному та громадському житті!

*Головні Управи Коша ОДУМ-у
і Товариства Одумівських Приятелів Канади,
Редакція й Адміністрація журналу "Молода Україна"
та керівник і диктори
одумівської радіо-передачі "Молода Україна"*

жомовними виданнями. У збірці є незвичайно вартісні рукописні книги й першодруки з України та цілої Європи. Бібліотека має доступ до електронічної пошти, міжнародного запозичування та до електронічної бібліографічної інформаційної бази (Databases). Науковці й студенти численно відвідують бібліотеку, особливо цікавляться виданнями діаспори та іншими книжками, які до розвалу СРСР були для них недоступними.

У Києві авторка цих рядків з Т. Арсеєнко відвідала Канадську Амбасадю, де нам обіцяли допомогти в розго-лошенні виставки та в приготуванні офіційного прий-няття в день відкриття.

Плянуємо також в часі виставки поінформувати Україну про канадську літературу і культуру. Ми звернулися до журналу "Всесвіт" з проханням видати одне число присвячене Канаді, подібно, як в минулому появилася видання про Швайцарію. Досі не маємо ще відповіді від редакції.

З фінансами круто. На щастя, надіємось дістати безшкотовно книжки від видавництва, також, як нас запевнили, не треба буде оплачувати пересилки українською летунською лінією. Заля в бібліотеці буде безплатна. Через економічну ситуацію в Канаді нам досі не вдалося роздобути ніякої державної дотації на інші видатки. Запрошені гості з Канади будуть оплачувати самі дорогу до Києва.

Видавництво "Смолоскип"

12 березня 1995 р.

Вельмишановний пане Редакторе, Шановні Члени редколегії,

Дозвольте мені повідомити Вас, що видавництво "Смолоскип" ім. В. Симоненка, Українська Інформаційна Служба "Смолоскип" і я особисто в половині березня переїжджаємо на постійно в Україну, до Києва. У зв'язку з цим, до Billings, Montana в Америці ми перенесли всю нашу центральну ділову адміністрацію.

При фінансовій допомозі української громади, ми перевозимо цього місяця до Києва всю нашу бібліотеку, книжки переслані нам різними видавництвами і окремими особами (40 тис. фунтів книжок) та наш архів українського самвидаву.

В Україні основну увагу будемо присвячувати праці з творчою молоддю — влаштуванню турне по Україні, семінарів-конференцій, виданню творів молодих письменників, організації закордоном стипендій для національно свідомих студентів.

Я хочу найщиріше подякувати Вам особисто, пане Редакторе і Вашому виданню за постійну і багаторічну публікацію наших інформацій про український правозахисний рух, українських політ'язнів, боротьбу за самостійність, домагання незалежної участі України в Олімпійських Іграх. Щире Вам спасибі за безкоштовне надсилання нам Вашого видання.

Публікуючи на сторінках Вашого видання інформації про діяльність творчої молоді України, які ми будемо надсилати Вам з Києва (а також інформаційний бюлетень "Смолоскип"), Ви даватимете моральну підтримку цій молоді, сприятимете українізації України, тому, щоб Україна була українською.

Коли будете в Києві — просимо, завітайте до нашого видавництва. Ми радо зустрінемо Вас і допоможемо Вам в разі такої потреби.

Бажаю Вам, Вашим працівникам і Вашому виданню багато творчих успіхів. Нехай Вам щастить!

Осип Зінкевич — директор

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ

Київ (УІС "Смолоскип"). З ініціативи видавництва "Смолоскип" у США й Канаді проводиться збірка на Стипендійний Фонд Українського Студентства в Україні. У зв'язку з економічною кризою, студенти в Україні опинилися у невідрадних умовах життя і навчання.

Продовжуючи традиції колишнього КоДУСу, 28 березня в Києві створено спеціальну Стипендійну Комісію у склад якої входять: Осип Зінкевич (директор видавництва "Смолоскип") — голова, Олесь Доній (депутат Міської Ради м. Києва) і Олег Проценко (голова Асоціації Студентів Києва) — заступники голови, Роксана Харчук (кандидат філологічних наук) — секретар, Андрій Кокотюха (журналіст) — скарбник.

Згідно з рішеннями Стипендійної Комісії, стипендії призначаються українським студентам ВУЗів і для аспірантів в Україні. Першенство в отриманні стипендій мають студенти педагогічних інститутів, філологічних факультетів (українська мова й література) та студенти, які вивчають деякі гуманітарні науки (історію України, філософію, українське мистецтво та театрознавство), які вчаться на "відмінно" і "добре" та які беруть участь в українському культурному, студентському, молодіжному або громадському житті.

Висота стипендії виносить рівновартість 100 (сто) американських доларів (135 канадських доларів) на рік. Крім того зі стипендійного фонду оплачується кошти лікування, передплата хоч одного українського часопису, придбання деяких навчальних і фахових книжок з української історії, літератури та інших діянок.

До 12 квітня призначено 35 стипендій для студентів Києва й Харкова. Розглядаються нові аплікації.

Спонсорами стипендіятів стають жертводавці в Америці й Канаді, які раз в рік зложать даток в сумі 100 ам. дол. Менші пожертви використовуються на інші потреби стипендіятів. Кожний стипендіят зобов'язаний листуватися зі своїм спонсором.

Стипендії повинні хоч трохи підтримати матеріальний стан студентів, які сьогодні належать до малозабезпеченої категорії населення України й дати стимул до навчання. Члени Комісії розуміють, що підтримують майбутню духовну й інтелектуальну еліту нації, тому підходять до вибору кандидатур прискіпливо і з повною відповідальністю.

Датки на Стипендійний фонд проситься пересилати (виставляючи чек на "Смолоскип") в Америці на одну з таких адрес:

"Smoloskyp", P. O. Box 20620, Billings, MT 59104

"Smoloskyp", Ukrainian Selfreliance MFCU,
26791 Ryan Rd., Warren, MI 48091

"Smoloskyp", Ukrainian Future CU,
26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091

В Канаді на адресу Канадського Товариства Розбудови України:

Canadian Ass'n for Development of Ukraine
(Scholarship)

121 Kennedy Avenue, Unit B7
Toronto, Ontario M6S 2X8

У ХАРКОВІ ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ ФЕСТИВАЛЬ МОДЕРНОЇ ПОЕЗІЇ

Харків (УІС "Смолоскип"). 28–29 березня у Харкові проходив фестиваль модерної поезії "Авангард-Фест 95". Фестиваль зорганізувала молодіжна харківська літературна група "Червона фіра" (Сергій Жадан, Ігор Пилипчук, Ростислав Мельников) і Харків-

ський літературний музей (директор Ірина Шумиліна) при фінансовій підтримці видавництва "Смолооскип".

Організатори фестивалю цього року провели його для друзів. Зібралися люди, які цікавляться сучасною літературою і яким цікаво спілкуватися, слухати одне одного, бути разом. Фестиваль виник минулого року і супроводжувався скандалом — про-російсько настроєна публіка викликала міліцію, щоб закликати до порядку "націоналістів", хоча крім читання віршів українською мовою нічого іншого не відбувалося. У цьому році обійшлося без скандалів. Це пояснюється тим, що фестиваль носив елітарний, дещо камерний характер.

Гостями були відомі в Україні літературні гурти "Бу-ба-бу", "Нова дегенерація" (Івано-Франківськ) та представники Творчої Асоціації "500" з Києва. Учасники цих гуртів приїхали до Харкова з Галичини вперше, тому вони з цікавістю оглядали місто, де у 20-30 роках народжувалася нова українська література.

Заля міського Будинку архітектора два дні збирала достатню кількість глядачів. Після кожного виступу влаштовувалося обговорення. Байдужих у залі не було. виявило зацікавлення фестивалем місцеве телебачення й радіо. На перешкоді організаторам не стала навіть не по-весняному погана погада: падав лопатий мокрий сніг.

Фестиваль завершився, але організатори сповнені сил, енергії та бажання проводити "Авангард-Фест" і надалі регулярно.

* * *

При сприянні видавництва "Смолооскип" продовжується турне творчої молоді України по містах Східної України. В половині квітня група з п'яти молодих письменників виступатиме в Дніпропетровську, Сумах і Полтаві.

Андрій Кокотюха

Св. п. МИХАЙЛО ТИТОВИЧ СМІК

З великим сумом повідомляємо, що в середу, 1-го лютого 1995 р., в шпиталі у місті Дірборн, Мічіган, після тяжкої недуги відійшов у вічність на 80-му році життя сл.п. **Михайло Титович Смик**, довголітній редактор газети "Українські вісті", член Української Демократично-Республіканської Партії, видавничої спілки "Українських вістей", Фондації ім. Ів. Багряного та Т-ва Прихильників УНР, Старший Виховник Дорадник ОДУМ-у, член Т-ва Одумівських Приятелів і довголітній директор школи релігії і українознавства ім. Лесі Українки в Детройті.

Похорон відбувся в суботу, 4-го лютого ц.р. з Української Православної Катедри Св. Покрови в Детройті на місцевий цвинтар при великій кількості родини, знайомих, духовництва і представників багатьох українських організацій з близька і далека.

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім, хто облегшив цей тяжкий для нас час своєю присутністю на похороні, та за висловлені співчуття. Особлива подяка належить друзям-однодумцям, які не зважаючи на погану зимову погоду прибули з різних міст США і Канади попрощатися з покійним: з Торонто — Миколі Морозові (голова ЦК ОДУМ-у), панам Підлісному, Яковищенкові і Василенкові (представники УДРП Торонто); з Лондону — Миколі і Олександрі Тищенкам; та Олександрові Скопові з Каліфорнії. Рівно ж дякуємо всім філіям ОДУМ-у за вислани співчуття і квіти, та Головній Раді Коша Старших Виховників ОДУМ-у в США за повідомлення в пресі про смерть покійного. Молимо Всевишнього Господа обдарувати всіх Вас добрим здоров'ям на довгі роки, а покійному щоб створив вічну пам'ять.

Засмучена родина: дружина Аполінарія; син Юрій з дружиною Лідою та дітьми Дмитром, Ларисою і Роксоляною; дочка Ірина з чоловіком Романом Ковч; син Андрій; племінниці Ніна і Тамара Довженко в Україні.

50-річчя "УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ" та УРДП-УДРП

Українська Демократично-Республіканська Партія (УРДП) та Фондація ім. Івана Багряного запрошують на відзначення 50-ої річниці газети "Українські вісті" та партії УРДП-УДРП, що відбудеться 1-го і 2-го липня 1995 року на одумівській оселі "Україна" коло Лондону в Канаді, всіх теперішніх і колишніх членів УРДП-УДРП та її прихильників і симпатиків, працівників, кольпортерів, читачів, дописувачів і жертводавців "Українських вістей", журналу "Нові Дні", "Молода Україна", Фондації ім. Ів. Багряного, членів СУЖЕРО, ДОБРУС-у, ОДУМ-у, Товариства Одумівських Прихильників, всю українську громаду США й Канади та всіх заокеанських країн.

В суботу, 1-го липня відбудеться святочна зустріч, виставка газети "Українські вісті" за 50 років та о 5-ій годині вечора бенкет з привітаннями, короткими виступами доповідачів, мистецькою програмою та вечерею.

В неділю, 2-го липня відбудеться Одинадцятий ювілейний з'їзд УДРП. Від 8 до 10 години ранку реєстрація членів УДРП з Австралії, Англії, Німеччини, Канади, США та інших країн. Далі йтимуть звіти керівництва УДРП, працівників газети "Українські вісті", управи Фондації ім. Ів. Багряного, дискусія над звітами та діяльністю партії, доповідь голови УДРП д-ра Михайла Воскобійника, вибір управи та інше.

Докладні інформації про готелі, доїзд до оселі можна буде дістати в управ Крайових Комітетів УДРП, осередків УДРП чи дзвонити за додатковими даними в США на телефони: (708) 259-9207 або (612) 377-4031, а в Канаді (Торонто): (416) 781-6482.

Привітання, думки, поради та пожертви на проведення 50-річчя заслуженої газети "Українські вісті" та партії УРДП-УДРП шліть на адресу:

Bahriany Foundation Inc.
811 S. Roosevelt Avenue
Arlington Heights, Ill. 60005 USA

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний пане Редакторе!

Вітаючи Вас і всю шановну Редколегію з Різдом і Новим Роком, посилаю Вам 5 віршів ("Столиця", "Київ", "Кохання", "Заповіт", "Обгорну себе музикою") і прошу їх всіх разом або частинами надрукувати. Також посилаю дві нові книжки: збірку оповідань "Люстро мого життя" і мандрівні нариси "Мандри". Прошу ласкаво оголосити про їх вихід і додати, що їх можна купити (на мою адресу замовлення): "Люстро" коштує 5 амер. дол., а "Мандри" — 8 дол.).

Я була би дуже вдячна за рецензію.

Додаю мій різдвяний подарунок для "Молодої України", чек на 200 амер. дол.

З найкращими побажаннями й пошаною

Ганна Черінь

Шановний добродію Леоніде Ліцино!

Отримала журнал "Молода Україна" редагований Вами, за липень-серпень 1993 року. Щиро вдячна Вам за таку розгорнуту персоналію моєї поетичної творчості. Для мене це велика честь і радість знати про те, що далеко за океаном українці читають мої поетичні твори. Бажаю Вам і всім членам редколегії — такого цікавого, змістовного журналу — творчих успіхів, добробуту, щастя, широких зв'язків! Буду рада зустрічі на запорізькій землі.

Тетяна Нещерет, заслужена артистка України, артистка й завідувача літературно-драматургічною частиною Запорізького українського музично-драматичного театру.

(нідпис)

28.08.1994 р.

Добрий день вельмишановна пані Валентино!

Прийміть наші найщиріші поздоровлення з паскою, сердечні побажання міцного здоров'я, щастя, радості в житті Вам і всій Вашій родині.

Дякуємо за регулярні надходження часописів "Молода Україна". За останній час ми дістали число 427. Дуже цікавий і корисний часопис, який перечитуємо і даємо читати нашим знайомим.

*Ваші Лобаси,
Харків, Україна*

Вельмишановний пане редакторе Л. Ліцино!

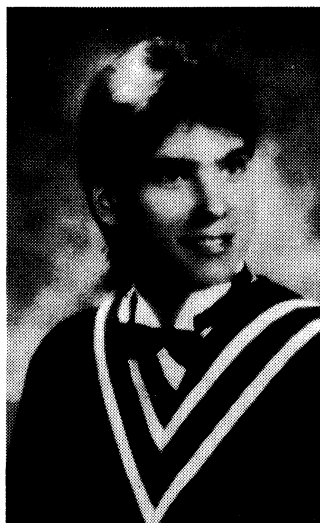
Висилаю річну передплату за журнал "Молода Україна" в сумі 45.00 дол., 25.00 дол. на передплату і 20.00 дол. на пресовий фонд "Молодої України", яку я люблю читати.

З пошаною

Іван Манько

До Редакції журналу "Молода Україна"
Вельмишановний п. редакторе!

Звертаюсь до Вас з проханням, а саме: будь ласка, припиніть висилку журналу "Молода Україна" на адресу мого покійного внука Стефана Фенканина. Він помер трагічною смертю, від попечення на 98%.

Дня 13-го березня була перша річниця його смерті. З приводу сумної трагедії, будь ласка, помістіть фотознімку покійного у журналі.

Покійний Стефан Фенканин народився 27-го березня 1971 року у Віндзорі, Онтаріо. Бувший член школи гри на бандурі на відпочинковій оселі "Україна".

З цим листом пересилаю грошовий переказ на суму \$100.00.

Остаюсь з пошаною до Вас

Іван Фенканин

Вельмишановні друзі!

Дякую вам за вашу тяжку працю, яку ви вкладаєте, видаючи журнал "Молода Україна". Я не раз думала: які ж то є на цім світі добрі люди, котрі прогягом десятків літ безкоштовно виконують велику громадську роботу. У церковних громадах та в організаціях теж є люди, які тягнуть "громадське ярмо", а при тому ще й тратять свої гроші і час — все в ім'я України, церкви, організації. А частина громади сидить, склавши руки, а часом ще й вилає тих, що працюють за те, що, мовляв, роблять не так, як треба. Такі ходять до церкви, але не платять членських вкладок; отримують журнал, а платять за нього на кінець, або й зовсім не платять. А вже зовсім мало таких, щоб дарували на прес-фонд.

Батьки повинні привчати своїх дітей бути щедрими для української справи, щоб не сповільнювалося наше організаційне, громадське і церковне життя, щоб не занепадали видавничі справи.

Але ще є надія на Україну, що там знайдуться такі люди, як ви, і надалі освідомлюватимуть Український Народ!

На все добре,

Олена Лисик

P.S. Посилаю чек на \$50.00 на прес-фонд "Молодої України".

До Шановної Редакції журналу "Молода Україна"
Замість квітів на свіжу могилу першому керівни-
кові Струнного Ансамблю ОДУМ-у, св. п. Анатолія
Луппо, складаємо пожертву на журнал "Молода
Україна" в сумі 50 доларів.

*Струнний Ансамбль ОДУМ-у:
Віктор Войтихів – керівник,*

*Петро Осійчук, Володимир Мацкевич, Дарія Попович,
Микола Семітка, Олена Барабаш, Дора Турула*

Шановний п. Коновал!

Повідомляємо, що Ваш лист щодо незадовільної
роботи митних органів України надіслано для розгля-
ду до відповідних органів державної влади України.

Про результати розгляду Вас буде поінформовано
додатково.

З повагою,

*Надзвичайний і повноважний Посол України в США
– Ю. М. Щербак*

Шановний пане Валентине Стадніченку,

Дякую за інформаційний матеріал щодо 50-ліття
"Українських вістей". Ви дуже добре написали, що
"всі зовнішні вороги не змогли закувати в ланцюги
великого могутнього українського національного ду-
ху. Український народ є вічний і непереможний". Від
себе додаю, що цього не спромоглись зробити й чис-
ленні вороги внутрішні.

Надсилаю Вам другий номер журналу "Київідень",
виданого Австрійсько-українським товариством з на-
годи третьої річниці незалежності нашої держави.

Будете в Бонні, завітайте.

Дай Боже Вам здоров'я.

Посол України — Ю. В. Костенко

5-го квітня 1995 р.

Шановна Редакція!

Висилаємо доповідь "Родинне Свято — Петрусеви
Лисик 1 рік", і просимо помістити в журналі разом зі
знімком, який просимо повернути.

Включаємо чек на \$50.00 і бажаємо дальших успі-
хів у Вашій корисній праці.

З пошаною,

Орися Лисик з родиною

Вельмишановний п. Л. Ліщина, п. В. Родак!

З нагоди одруження нашої доні Алли Лисик з Келі
Сміт ми хочемо подякувати всім нашим родичам і зна-
йомим, які брали участь в нашій родинній святі. Дя-
куємо кумові М. А. Сеникові за читання апостола, за
гарні пісні, які він заспівав своїй хресниці на весіллі.
Дякуємо хорощим Аллиним товаришкам-одумівкам,

які приїхали з Америки. Дякуємо всім за щедрі поба-
жання і дари. Дякуємо пані Орисі Юхименко, яка ма-
ючи 99 років вишила і вимережила для Алли чудову
серветку. Ми з мужем сердечно всім гостям є вдячні.

Юрій і Олена Лисики

P. S. З нагоди весілля Алли й Келі висилаю
\$100.00 на пресфонд журналу "М.У." і окремо на ра-
діо-програму "Молода Україна" також \$100.00.

Всім робітникам журналу "Молода Україна" мое
щире "Дякую"!

Олена

В/шановні працівники редакції
журналу "Молода Україна"!

Дякую щиро-щиро за увагу до моїх поезій. Хотіла
б мати журнал, де опубліковані мої вірші. Чи це мо-
жливе?

А щоб завжди мати Ваше цікаве видання, що треба
зробити? Надсилаю есе і вірші.

З повагою,

Катерина Квітчаста

Дорога Катерино Іванівно!

Щиросердно дякуємо Вам за надіслані матерія-
ли: есе, вірші, та найбільше за вірша, якого Ви при-
святили "Молодій Україні", бо й справді, яка ж то
"Молода Україна" без любові. Друкуємо їх у цьому
числі.

Висилаю Вам число 427 "МУ", в якому поміщено
декілька Ваших поезій з Вашої збірки "Човен місяця
по небу". Згодом вишлю примірник-два ще й іншим
шляхом, щоб таки дійшло до Вас.

Виbachаюся за більш ніж піврічне спізнення. Моя
особиста вина. Справа в тому, що наш журнал реда-
гують три особи. І якраз 427-ме число редагував я, а
те що "авторський" примірник до вас не дійшов сво-
часно, я буду довго покутувати.

З подякою і дружнім привітом.

Олександр Харченко

До Адміністрації "Молодої України"!

Шановна Добридіко Зіно Корець!

Пересилаю передплату на журнал "Молода Укра-
їна" чеком на 75 дол.: 25 дол. на журнал, а 50 дол. на
пресовий фонд.

Коротенько: В липні 1994 р. приїздили до мене у м.
Калгари моя дочка Рає і Олександр Юхименки. При-
везли мені деяку літературу, а також два номери
журналів за березень-квітень ч. 424 і травень-червень
ч. 425. Я прочитав від слова до слова. Журнал зміс-
товний і гарно редагується, а також змістовні мате-
ріяли про наше минуле, а також про тих славних ко-
рифеїв у віці старшої інтелігенції-науковців на куль-
турно-мистецькому та політичному полі. В журналі
ч. 425 фотографія: група Галицьких, Буковинських і

Придніпрянських діячів на відслоненні пам'ятника Іванові Петровичу Котляревському в 1903 р. Я маю деяку літературу: книжки Михайла Коцюбинського, Лесі Українки—Косач, Василя Стефаника, Олени Пчілки, Лесиної мами, яка жила колись у м. Гадячі на Полтавщині, Історію України—Русі Миколи Миколайовича Аркаса, а також маленьку бібліотечку поперх 200 книжок. Я раніше любив багато читати, а зараз уже в старших роках читаю мало.

Бажаю Центральному Комітетові Об'єднання Демократичної Української Молоді кріпкого здоров'я, а також хороших успіхів на культурно—мистецькій ниві.

З пошаною

Іван Чорнушенко

ПАМ'ЯТІ ДОБРОЇ МАМИ

7—го січня 1995 р. несподівано відійшла від нас у вічність, на 78—му році життя, **Евдокія Клименко**. Довголітня парафіянка церкви Святої Тройці в Irvington, N. J. Похована на цвинтарі Святого Андрія у South Bound Brook, N. J.

Покійна народилася у Куйбишево, Запорізька область. В 1943 р. виїхала до Німеччини в Мюнхен, де тяжко працювала аж до закінчення війни. В 1951 р. приїхала до Америки, маючи четверо малих дітей і хворого мужа, знову мусіла тяжко працювати, щоб забезпечити родину. Ніколи не нарікала на свою долю, бо була доброю християнською мамою. Навчала своїх дітей любити Бога і Його Святу церкву. Вона сама любила Бога, Його церкву і людей та завжди помагала не тільки своїм дітям, але кожній людині, яка потребувала помочі. Вона була переконана в науці нашого Спасителя, який сказав: "Як хто каже, що він має віру, а вчинків не має, його віра є мертва. Бо так, як тіло без духа є мертве, так само і віра без вчинків є мертва." Вже минуло більше як 50 років, як покійна виїхала з України, а її сусіди, ще й досі пам'ятають, як вона спасала людей, не думаючи про себе і свою родину, що могло б статися, якби німці дізналися. Вона тільки бачила, що треба допомогти і врятувати життя. Її любов до ближнього не бачила страху. За це її в Куйбишеві вважають відданою дочкою свого міста.

Її місія на землі кінчилася, Вона пішла у царство Боже, де для неї є приготовлений великий бенкет, де сам Христос із відкритими руками вітає її і каже: "Я був голодний і ти Мене нагодувала, Я був хворий і ти відвідала мене, Я не мав у що вратися і ти одягнула мене. Увійди в царство Моє вічне і дістань Корону Праведників, яку Я приготував для тебе і для всіх тих, що люблять Мене."

10—го січня Панахиду відправили о. Сергій Непріль, о. Володимир Пашко і о. Франціс А. ДесМараіс. Великою присутністю та прекрасними квітами вшанували покійну її приятелі та друзі. На другий день відправилась Св. Літургія і Панахида з участю трьох священників. Після похорону відбувся поминальний обід.

Покійна залишила четверо дітей: добродійку Катерину Пашко, Миколу Халецького, Галю Йордань, Петра Халецького і п'ять внуків: Степана Пашко, Петра і Олександра Йордан, Наталку і Катерину Халецьких.

Вічна пам'ять нашій дорогій МАМИ!

Вельмишановні!

Пересилаю коротку замітку про відхід у вічність **Евдокії Клименко**. П. Клименко — теща отця Пашка, який є духовним опікуном оселі ОДУМ—у "Київ" у штаті Нью Йорк.

Щиро дякую за поміщення.

З пошаною

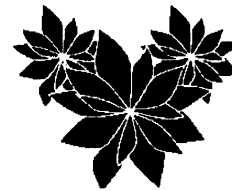
О. Шевченко

В пам'ять нашого дорогого чоловіка і батька **Анатолія Луппо**, який упокоївся 21—го лютого 1995 р. складаємо пожертву на "Молоду Україну" — \$50.00.

Також висилаємо на передплату "Молодої України" — \$50.00.

Марія Луппо з родиною

Руслан ФУФАЛЬКО

*Серце воскове чи залізне?
Тихо—тихо горить свіча...
Виглядати тебе запізно
Замерзає сльоза в очах...*

*Замерзає навіки осінь,
Перелякано б'є крильми
Біла птаха...*

*Питаю — хто се?
То ніхто, лиш мовчання пільми...*

*Застивають слова, і сльози,
І болючий до крику туск...
Даленіє на битій дорозі
Хтось порожній неначе пустка...*

ЗВЕРНЕННЯ НАПЕРЕДОДНІ ВІДКРИТТЯ БІБЛІОТЕКИ В ХАРКОВІ

Протягом останніх трьох років наше Товариство провадить проектом для встановлення цілої мережі читально-освітніх центрів в Україні. Наші проекти здійснюються виключно в східних та південних областях України, де населення ледве пробуджується від століть насильної русифікації, політичної ізоляції та втраченої національної самопошани.

В 1993 р. наше Товариство відкрило першу виключно українську читальню при Луганському Державному Педагогічному Інституті. Після успішного встановлення центру в Луганську, наше Товариство отримало безліч прохань від різних міст та районів в східній Україні відкрити подібні освітні центри в їхніх місцевостях.

Відгукнувшись на ці прохання, минулої осені наше Товариство відкрило другий культурно-освітній центр в місті Донецьку в приміщенні Донецької Державної Обласної Бібліотеки. Донецька область націлює 6 1/2 мільйонів населення, але тільки 6 відсотків книжок у місцевих державних бібліотеках написані українською мовою. Цей сам факт вказує на необхідність установаження та матеріального забезпечення існування таких центрів для скріплення національної свідомості та поширення української мови для набуття цінних інформацій, освіти і науки серед російськомовного населення.

Завдяки підтримки місцевих українців Торонта й околиць по сьогоднішній день зібрано понад 80,000 книжок для встановлення бібліотечних центрів у східній Україні. Це єдиний в світі того роду проект між Україною і діаспорою. Ми вдячні всім особам, котрі подарували книжки на наш виїмковий проект і рівно ж вдячні за співпрацю Осередків Гамільтону та Сент Катеринс. Дякуємо зокрема п-ні Євгенії Пастернак і членам нашого Товариства Б. Миндюку, І. Кузику, Я. Семчишину, С. Горлачу, Б. Голинському, М. Колодці, Б. Яцеві, В. Турику, Д. Даревич, Ірині Мороз, Марії Фішер-Слиш та Валентині й Петрові Родакам за їх вклад часу та труду в організації та проведенні цієї масової посилки книжок в Україну.

Сьогодні з огляду на катастрофічний брак українських просвітнянських установ у Харкові, наше Товариство буде відкривати третій Канадсько-український освітній центр при Харківській Державній Науковій Бібліотеці ім. В. Г. Короленка, 27-го червня ц. р. Так, як раніше на відкритті наших бібліотек в Луганську та Донецьку, Канадський Посол в Україні, Франсуа Матіс, прибуде до Харкова, щоб офіційно відкрити нашу нову читальню.

Харків — це друге по кількості населення місто в Україні після Києва. Тому необхідно було нам заснувати бібліотеку якраз у цьому важливому місцевому центрі, де в більшості населення русифіковане, однак зможе користуватись різними українськими матеріалами, до яких роками не було доступу. Це видання на різноманітні теми, які десятиліттями були заборонені — інформації для впровадження демократичних

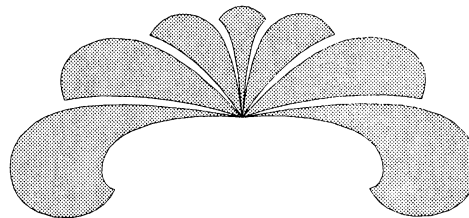
реформ та ринкової економіки, загально наукові книжки, дослідчі матеріали про визвольні змагання 1917–1919 рр., про голод-геноцид 1932–1933 рр., про історію ОУН-УПА, про діяльність шестидесятників, тощо.

Тому просимо членів української громади допомогти нам здійснити цю велетенську працю. Кошти проекту є значні. Без огляду на те, що наше Товариство користується найбільш дешевим способом транспорту книжок, кошти масової пересилки матеріалів з Канади в Україну все ж таки дуже великі. Ми не одержуємо ніяких фондів ні від уряду, ні від будь-яких державних установ. Тому апелюємо до Вас — фінансово підтримайте! Усі жертводавці отримають посвідки для звільнення від податку.

Успіх наших проектів, так як процес державного будівництва, завершиться лише власними руками і власним зусиллям. Ніхто нам не допоможе, як не ми самі собі.

Просимо Вас виповнити подану анкету і переслати її разом з Вашою пожертвою в залученій зворотній конверті. Пожертви просимо виставити на:

Canadian Friends of Ukraine
620 Spadina Avenue
Toronto, Ontario M5S 2H4

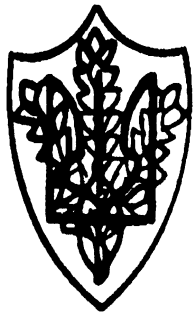

ВИСЛІДИ НАДЗВИЧАЙНИХ ЗБОРІВ КТПР

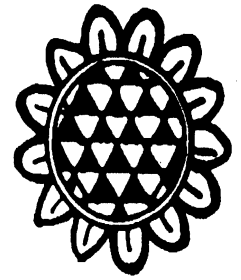
17-го січня 1995 р. сто двадцять членів Торонтонського Осередку Канадського Товариства Прихильників Руху взяли участь у Надзвичайних Зборах Товариства, передсідником яких була пані *Валентина Родак*. Після вичерпної дискусії членами Товариства, в якій брали участь: голова Осередку — *Богдан Миндюк*, заступник — *Юрій Даревич* та голова Канадського Товариства Розбудови України — *Віктор Педенко*, прийнято одногослосно слідуєчі дві важливі резолюції:

1 – Резолюція про зміну назви Осередку: Збори уповноважили управу *Канадського Товариства Прихильників Руху* Осередок Торонто користуватися новою назвою Товариства, а саме: **Canadian Friends of Ukraine** ("Канадські Друзі України");

2 – Резолюція про об'єднання двох Товариств: Збори уповноважили управу Товариства з'єднатися з Канадським Товариством Розбудови України під спільною новою назвою "**Canadian Friends of Ukraine**" з відповідним українським перекладом назви та спільним статутом, які мають бути узгоджені обидвома Товариствами.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

*Юні бандуристи.
Дитячий ансамбль "Фіалка" при українському
центрі "Полтава" в Курітибі.
Прудентополь, Бразилія,
23.10.1994 р.*

Максим РИЛЬСЬКИЙ

ЖУРАВЛИНА ПІСНЯ

*Ми летимо ключем в блакитному просторі
В степи зелені рідні із-за моря.
Дзвінку пісню ми співаємо в блакиті,
Промінням сонячним прозорим оповиті.*

*Вже рідні поля убралися квітами,
Весна сама летить у небі чистім з нами
І посилає крізь цілунки чарівії...
Привіт же вам, степи ви дорогії!...*

С. ЖУПАНИН

ПОЗДОРОВЛЕННЯ

**Христос Воскрес вельмишановна і дорога
пані Родак!**

Щиро вітаємо зі світлим празником Христового
Воскресіння! Зичим пасхальної радості, миру, здо-
ров'я і спасіння.

Нехай Господь благословить Вас і Вашу родину
всяким добром та енергією. Успіхів бажаємо у Вашій
місії.

Обнімаємо і цілуємо Вас.
З вдячністю

*усі бандуристи (від наймолодших і до старших),
вчителі та всі, що нам допомагають.*

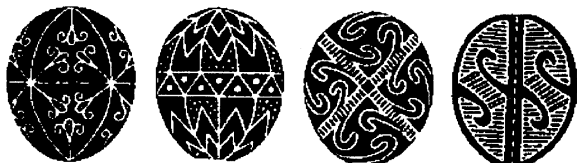
*Ізабелла Крива,
Великдень 1995 р.,
Курітиба, Бразилія.*

МУРАШКА

*Лазила мурашка
Довго по землі
І носила в хатку
Прутики малі.
Та одного разу
Вилізла на глід,
Глянула й зраділа:
— Видно цілий світ!
Цілий світ!*

МОЛОДЬ — МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!

**Допомагайте молоді
морально й матеріально!**

Інформатор Філії ОДУМ-у Міннеаполіс – Сейнт Пол, №. 168

* * *

Багато з наших друзів в останніх роках відвідали Україну. Деякі чекали, вагалися. Інші встигли з'їздити кілька разів. Рекомендуємо такі подорожі робити частіше. Питаються нас: Що взяти? Найголовніше: гроші! Решту там можна здобути, аби валюта. Але також радимо бути дуже обережними і не носити з собою великі суми, бо завжди можуть знайтися охочі на них.

Україну відвідали в 1994 році: Федір і Марія Гайові, Юрій і Оля Татарко, Володимир і Марія Вовк, Іван Сидоренко, Анатолій і Дарія Лисі, Оксана Колісниченко.

* * *

Велика похвала належить Оксані КОЛІСНИЧЕНКО. Вона видала своїми коштами книжку свого діда — українського письменника Мусія Кононенка. Книжку видало видавництво "Смолоскип" у Києві. 13-го жовтня в Спілці Письменників України в Києві відбулася презентація цієї книжки. Пані Оксана їздила на це свято. Гратулюємо її з цим шляхетним вчинком.

* * *

У Віктора і Христини Вовк народився син 4-го серпня 1994 р., якого назвали Андрієм Олександром. Гратулюємо бывшего голову нашої Філії д-ра Віктора і його дружину, та бажаємо багато щастя і здоров'я.

* * *

В Міннеаполісі, 29 жовтня 1994 р. одружився Павло Ярмулович з Нансі Волна. Гратулюємо та бажаємо щасливого родинного життя та багато нащадків.

* * *

Чуємо, що Ванда Багмет одержала ще одне (вже третє) відзначення від фірми ЗМ за досягнення та винахідливість у праці.

* * *

Також чуємо з сусіднього міста, що Світлана Павлова щасливо перейшла операцію і вже може ходити.

* * *

Чуємо, що Тамара Павлова вийшла заміж 19 вересня 1994 р. за Бруса Кофіна. Бажаємо щастя і здоров'я в подружнім житті.

* * *

Також доходять вістки, що Христина Танасійчук є заручена і готується до весілля. Деталі ще не відомі. Але бажаємо Христині всього найкращого у її виборі.

* * *

В наших нових друзів з України Бориса і Оксани Тимечко народився син, якого назвали Романом. Наші гратуляції і найкращі побажання.

* * *

В Галі Багмет (Одегард) ще в лютому 1994 р. народилася дівчинка, назвали її Софією. Рости великою і здоровою. Вітаємо і добра бажаємо.

* * *

Павло Вітрик, доволілітній вчитель історії в українській школі, перебуває в шпиталі через тяжку серцеву хворобу. Бажаємо йому скорого видужання і повернення до життя в громаді.

* * *

Наші гратуляції і щирі побажання Олі Ярр з закінченням університетських студій. Дорога в життя тепер відкрита!!!

* * *

Валя Ярр закінчила в 1994 р. середню школу і поступила на студії до Міннесотського Університету. Бажаємо успіхів.

* * *

Гриць Полець їздив в 1994 р. на три місяці в Україну, де працював в м. Ічня, в ділянці роззброєння.

* * *

Традиційна передріздвяна зустріч (party) Богдана Лисого знову відбулася в 1994 році. Зійшлося багато друзів-одумівців, які приїхали на Різдво до своїх родин. Кажуть було дуже гарно і весело.

* * *

Олександр ПОЛЕЦЬ, СВП

І ЗНОВУ ЧАС ПИСАНОК

(Це звернення було надруковане в Інформаторі ч. 167, який був присвячений виключно писанковій акції. Думки О. Полеця, висловлені в нім є однаково актуальні сьогодні. Тому передруковуємо їх ще раз, хоч з деякими змінами, пристосувавшись до часу.)

Це вже близько чвертьстоліття, відколи організація ОДУМ в Міннесоті зачала традицію демонстрування і продажі писанок по всіх тутешніх харчових крамницях "BYERLY'S". На початку "Byerly's" заснували тут одну крамницю, і ми разом з ними зачали. Потім вони виростили до двох, п'ятьох, а тепер вже десяти крамниць. І ми росли разом з ними й обслуговували їх писанками, які писали і далі пишуть члени одумівської родини. Ці, вже вкорінені відносини між "Byerly's" та ОДУМ-ом мають взаємовигідні добрі наслідки. Наприклад: "Byerly's" обслуговують своїх клієнтів, котрі вже також стали і нашими клієнтами, вони знають, що наша присутність притягає їм якісних нових клієнтів, які приходять побачити і здобути собі наші писанки. А з другого боку ми маємо користь: ми навчили принаймні сотню осіб писати писанки, під час цієї акції ми поширюємо добре слово про Україну,

(Закінчення на стор. 48.)

ЗУСТРІЧ ОДУМ–у США й КАНАДИ 1995 року

з українським громадянством
присвячена

ЧЕТВЕРТІЙ РІЧНИЦІ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

відбудеться

у днях від 1–го до 4–го вересня 1995 року

на одумівській відпочинковій оселі "Україна" біля Лондону в Канаді

Програма Зустрічі:

П'ятниця, 1–го вересня, 8–ма год. веч. — Товариська Вечірка Молоді

Субота, 2–го вересня, 10–та год. ранку — Спортивні Змагання:
Легка Атлетика, Гольф, мішаний бейзбольний турнір — Mixed Baseball Tournament,
Ідеологічний Семінар, Дискусії, Наради Комісії

6:00 година вечора — Бенкет і Забава

Неділя, 3–го вересня, 10:30 ранку — Служба Божа

12:00 год. дня — Дефіляда одумівських відділів

На Службі Божій і Дефіляді присутність одумівців в одностроях обов'язкова!

12:30 год. дня — Спільний одумівський обід

2:00 год. дня — Концерт одумівських гуртків самодіяльності,
продовження спортивних змагань, одумівська ватра — у вечірніх годинах

Голова Організаційного Комітету Одумівської Зустрічі '95 — д-р А. Лисик,
тел.: (905) 436-7255, (905) 436-9234, факс: (905) 432-7395

Готель — Quality Suites by Journey's End
1120 Dearness Drive, London, Ontario

Кошти — **\$72.00** за ніч за кімнату на 4 особи.
Ціна включає континентальний сніданок.

Резервації готель прийматиме до 15 липня 1995 року.

телефон: **1-519-680-1024**

Резервуючи кімнати — повідомте готель, що ви від ОДУМ–у —
Ukrainian Democratic Youth Association

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ В ОТТАВІ для Григорія Данильченка й Джанис Маргарет Кампбел

Кожне весілля оригінальне, як і кожна людина, яка виділяється властивостями характеру, виглядом, знанням, мовою, голосом і звичайно, своїм призначенням, діяльністю і біографією.

Григорій Данильченко народився і виростав у Торонто, виховувався в Юнім ОДУМ-і на відпочинкових літніх таборах, що їх влаштував і ними опікувався його батько — довголітній Голова Товариства Одумівських Приятелів у Канаді, Старший Виховник Провідник — Іван Данильченко. Покладав і Григорій усі надії на те, що й він піде за прикладом свого батька. Але при кінці 70-их років успішно закінчивши середню школу, він скерував свої кроки до столиці Канади, де здобув вищу освіту, отримав державну поважну посаду та зустрів свою долю, познайомився зі своєю нареченою Джанис. Знайомство зав'язалося ще тоді, коли Григорій і Джанис були студентами — 16 років тому.

(Закінчення зі стор. 46.)

наша молодь дістає заробіток, коли продає свої писанки своїй організації. Гроші, які ОДУМ одержує за писанки, працюють на користь нашої молоді та молоді поза нашою організацією, тобто: посилати нашу молодь до виховних або кобзарських таборів, до шкіл народних танців; давати стипендії чи позички на навчання в коледжах; давати стипендії до Гарвардського Університету; заплатити за друк 20,000 "Історії Нового Заповіту" для дітей в Україні; допомогти спонзорувати українських гокейстів команди "Дружба" з Харкова на турнір до США; виділяти допомогу Україні та інше.

В тому, що ми, одумівська родина, робимо корисну працю — немає сумніву. Але якраз тепер нам потрібна допомога. Багато наших членів роз'їхалися до інших міст, а деякі одружилися і мають немовлят чи малих дітей, і тому вже не є спроможними брати на себе великі обов'язки.

В цьому році ми звертаємося до Української Школи та Батьківського Комітету з пропозицією пристати до нас у цій акції, і тим самим заробити гроші для школи. Користь буде для обох сторін.

Отже зголошуйтеся якнайскоріше до: Олі Ярр — 378-1676 або до Олександра Полеця — 781-8204.

* * *

Пригадуємо деякі правила:

1. Коли ми демонструємо чи продаємо писанки, ми репрезентуємо характер всіх людей українського походження. Тому діти повинні бути вбрані в українські сорочки чи блузки і чорні або сині штани чи спіднички. Охайність є обов'язковою. Це стосується і дорослих.

2. Пам'ятайте, що в торгівлі "customer is always right".*

Інформатор ОДУМ-у і ТОП-у Міннесоти ч. 168.

* "Клієнт завжди має рацію".

Вінчання відбулося в суботу, 13 травня 1995 року в Українському Православному Соборі Успіння Пресвятої Богородиці в Оттаві. Вінчав настоятель Собору — отець Буцьора з участю Церковного Хору під диригентурою А. Ільченка.

Стараннями молодят на весільній гостині дружки і дружки роздавали гостям дуже цінну програмку, на гарному папері, прикрашену золотом ниткою.

Англомовний текст на чотирьох сторінках розповідає про український православний ритуал вінчання та символіку і значення окремих частин ритуалу, а також перстенів, ікон, рушників. На четвертій сторінці "програмки" подано імена і прізвища дійових осіб у почоті молодих: дружок, дружбів, священника, диригента, назву хору.

Мені доводилося побувати у різних функціях на декількох весіллях, але з "програмою" я зустрівся вперше на весіллі Григорія і Джанис в Оттаві. І якщо така практика ввійде у весільний український звичай, то в цьому буде заслуга наших молодят Григорія і Джанис.

Отже, вінчання в столиці, а весільна гостина фактично відбулася у провінції Квебек, у передмісті Оттави, в Ейльмері, у Клубі Шампетр, щось на зразок одумівської Оселі "Україна". На свіжому повітрі, на просторім патію Клубу були розставлені столи, за якими сиділи весільні гості, а розважав їх "Фести-

вальний Струнний Квартет" камерної музики, виконуючи клясичні твори, зокрема, уривки з відомих опер. Охолоджувалися гості різними напитками, смакуючи кращі зразки канадсько-французької кулінарії. Обслуговували їх працівники Клубу, більше десятка студентів. На патію проходила перша фаза весільної гостини — віталися ті, що між собою зналися раніше і знайомилися гості молодого й молодої.

А було кому знайомитися — гості молодого здебільше прибули з Онтаріо: Торонто, Лондону, Ошави, а гості молодої (без перебільшення можна сказати) — з цілої Канади.

Джанис народилася в місті Кіркланд Лейк, а тепер її батьки проживають у місті Тандер Бей. Батько молодого за фахом лікар, а мати — дантистка. Раніше проживали у Вінніпезі. Знайомих і рідних мають у Новій Шкотії та в інших віддалених провінціях.

З патію ціле весільне товариство перейшло у бенкетову залу вітати молоду пару, дружок, дружбів та батьків молодих. Марта і Володимир Боздеки були весільними старостами, це по лінії молодого, а по лінії Джанис був її брат Ралф Ніландз. Марта і Ралф, як господарі весілля, сипали дотепними жартами, тож було багато щирого сміху, як годиться на весіллі.

Батьки молодого Іван і Надя Данильченки та батьки молодої Петро і Маргарет Ніландз зустріли своїх обвінчаних дітей традиційним хлібом і сіллю, настоятель Собору Успіння Пресвятої Богородиці — отець Буцьора прочитав Господню молитву, усі присутні проспівали молодятм многоліття та випили тост за Королеву Єлисавету II. Під час весільної вечери, яку часто переривали брязканням видельцями об тарілки — бо ж гірка — пригравав згаданий вже камерний квартет, створюючи гарну святкову атмосферу.

Виголощувалися тости. Пили за здоров'я і щастя молодих, батьків, бояринів, старшу дружку. До речі, брат молодого Віктор був дружбою. Виглядає він як справжній козарлюга, високий, з чорною чуприною і чорними вусами.

Батько молодого Петро Ніландз, промовляючи на весіллі, висловив подяку Надії й Іванові Данильченкам за те, що виростили гарного сина, мужа для Джанис. Він представив ближче коло своїх друзів, а також своїх дружок і дружбів з його весілля 39 років тому, та які були присутніми на весіллі доньки Джанис.

Батько молодого Іван Данильченко промовляв українською, а потім і англійською мовами. Він привітав невістку в ряди своєї родини, подякував усім гостям, які прибули здалека і близька своєю присутністю звеличати родинне свято, а також подякував тим, які на весілля не прибули, але прислали молодятм свої вітання і дарунки. Подякував і своїй сестрі в Україні, яка влаштувала, як він сказав "друге весілля", в себе на честь молодят Григорія і Джанис. Належне він подякував організаторам весільної програми, а саме: свасі Маргареті, Григорієві і Джанис, а гостям побажав приємно провести вечір. Коли він промовляв, мені пригадався 1952 рік, літня пора, Торонто, зала Української Православної Катедральної Громади Св. Володимира, весілля Івана Данильченка і Надії Боздек. Порівнюючи весілля батька і сина, соціолог сказав би: син піднявся на вищий щабель на соціальної драбині,

бо на праці має під своїм керівництвом 18 державних службовців, а його весілля відбулося в розкішному Клубі Шампетр, а одружився він з дівчиною з вищою освітою. Згадуючи 1952 рік, я не думав про соціальні нерівності, а просто згадував славних полтавців, які своєю присутністю переважали серед весільних гостей на весіллі Надії Боздек й Івана Данильченка.

На своєму весіллі промовляла молода Джанис Маргарет Кампбел-Данильченко... Вона в гумористичній формі подякувала батькам Данильченкам за те, що вони часом приїжджають в Оттаву... працювати в хаті молодят. Привозять зі собою харчі, готують страви. Пан Данильченко займається хатнім господарством, зокрема, ремонтом хатнього устаткування. А коли вони повертаються в Торонто, ми (вона і Григорій, якого вона називає "Грег-ом"), почувалося відновленими. Свою промову вона закінчила по-українському — "Дуже дякую Вам за вашого гарного сина!"

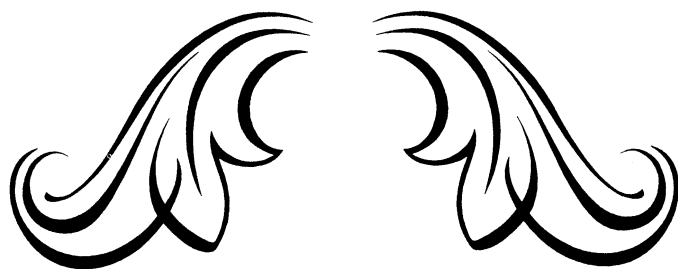
Григорій, як і батько перед ним, промовляв українською й англійською мовами. Він подякував батькам за те, що гарно виховали і віддали за нього Джанис, яку він дуже любить, а також подякував гостям за участь у родинному святі.

В імені "Молодої України" склав вітання молодятм редактор Леонід Ліщина. Він розповів про давно минулі роки, коли Григорій виховувався на відпочинкових таборах ОДУМ-у і побажав молодятм щасливого подружнього життя в злагоді та любові. Після промов і привітів була забава з танцями, багато розмов з новими знайомими. Навіть на тему виборів у провінції Онтаріо, з колишнім депутатом до Провінційного Парляменту від Консервативної Партії Евдардом Горватом.

На другий день, в неділю 14 травня, весілля продовжувалося в Шато Лорье, де батьки молодої влаштували і запросили весільних гостей на "БРАНЧ" — скорочення від слів "брекфест і ланч", а по нашому — розкішний королівський сніданок в історичному готелі-замку "Шато Лорье", біля Федерального Парляменту в центрі Оттави. Про бранч, очевидно, теж можна написати "дисертацію" на декілька сторінок, але то вже інша тема.

В імені усієї Одумівської родини вітаю молодят Григорія й Джанис із весільними дзвонами, і бажаю щасливого родинного життя, купку діточок і сповнення мрій.

Щастя вам Боже!

MOLODA UKRAINA

If not delivered please return to:
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

**Ціна 3.00 дол.
в США і Канаді**

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

Ігоря Лисика

The Solid Oak Co.

Kitchen Cabinets -- finished -- unfinished

Oak furniture

848 Simcoe St. South, Unit 2, Oshawa, Ont. L1H 4K8

Tel: 416 -- 434-7204

Res: 576-9779

N. - J. SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road

LONDON, ONTARIO

N6L 1A6

(PRE-MIX CONCRETE)

УКРАЇНСЬКИЙ БРАТСЬКИЙ СОЮЗ

**БРАТСЬКА ЗАПОМОГОВО — ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
В АМЕРИЦІ І КАНАДІ**

що нараховує понад 20 тисяч членів і понад \$13,500,000.00
членського майна.

Український Братський Союз має добірні найновішого типу поліси Обезпечення на дожиття і на посмертне для старших і дітей членів. Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає своєму українському народові морально і матеріально. Помагає матеріально освітньо-культурним, видавничим, церковним та спортивним справам. Помагає матеріально незаможним, здібним в науці, українським студентам у вищих школах. Видає свій демократичного напрямку часопис-тижневик "Народня Воля" українською і англійською мовами та англомовний журнал для молоді "Форум". Для вигоди своїх членів і всіх українців провадить літню вакаційну оселю "Верховина" з мальовничим розкішним парком, модерно устаткованими кімнатами, купанням у власному природньому озері та купальному басейні, спортом і культурною розвагою в Кетскільських Горах в Глен Спей, Н.Й.

Головний осідок УБСоюзу:

440 WYOMING AVENUE, SCRANTON, PA., U.S.A.

Телефони: 342-0937 або 347-5649